

jesenska napoved gospodarskih gibanj 2010

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2010

Ljubljana, september 2010

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavna urednica: Lejla Fajić

Prispevke so pripravili:

Lejla Fajić, mag. Marijana Bednaš (povzetek); Matevž Hribernik, mag. Jure Brložnik (mednarodno okolje); mag. Barbara Ferk, Jasna Kondža, Janez Kušar, dr. Jože Markič, Ivanka Zakotnik, Lejla Fajić (gospodarska rast, temeljni agregati povpraševanja); Ivanka Zakotnik (revizija nacionalnih računov, investicijsko-varčevalna vrzel); Marjan Hafner, mag. Rotija Kmet Zupančič, mag. Mateja Kovač, Janez Kušar, Urška Lušina, mag. Tina Nenadič, dr. Ana Murn, Jure Povšnar, Eva Zver (gibanja dodane vrednosti); Janez Kušar (spremembe zalog in njihov vpliv na rast BDP; gibanja v gradbeni dejavnosti); mag. Marko Glažar (potencialna rast BDP in proizvodna vrzel); dr. Arjana Brezigar Masten, Urška Lušina (modelska napoved dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih); Tomaž Kraigher (zaposlenost, brezposelnost); mag. Ana Tršelič Selan, Saša Kovačič (plače); Miha Trošt (inflacija); Slavica Jurančič (cenovna in stroškovna konkurenčnost); dr. Jože Markič (tekoči račun plačilne bilance); Marjan Hafner (finančni trgi); Jasna Kondža (javne finance); Ivanka Zakotnik, Branka Tavčar (nacionalni računi); Branka Tavčar (ocena uspešnosti napovedi).

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, Lejla Fajić, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Boštjan Vasle

Izdelava grafiknov: Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitev: Bibijana Cirman Naglič, Ema Bertina Kopitar

Kazalo

Povzetek.....	3
Mednarodno okolje	9
Gospodarska rast - temeljni agregati povpraševanja	12
Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih	21
Zaposlenost in brezposelnost	26
Plače	29
Inflacija	33
Cenovna in stroškovna konkurenčnost.....	36
Tekoči račun plačilne bilance	38
Finančni trgi.....	41
Javne finance.....	43
Ocena uspešnosti napovedi UMAR.....	44
 Statistična priloga	 47
 Okvir 1: Revizija temeljnih agregatov nacionalnih računov, upoštevana v jesenski napovedi	 13
Okvir 2: Spremembe zalog in njihov vpliv na rast bruto domačega proizvoda.....	15
Okvir 3: Investicijsko-varčevalna vrzel	19
Okvir 4: Potencialna rast BDP in proizvodna vrzel	19
Okvir 5: Gibanja v gradbeni dejavnosti.....	22
Okvir 6: Modelska napoved dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih.....	24
Okvir 7: Predlog Aneksa št. 4 h kolektivni pogodbi za javni sektor ter predlog Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012	31
Okvir 8: Vpliv davčnih sprememb na inflacijo.....	33

Povzetek

Gospodarska rast bo letos ob okrepljenem tujem povpraševanju predvidoma 0,9-odstotna, kar je nekoliko nad pomladansko napovedjo (0,6 %). Spodbude za krepitev gospodarske aktivnosti v Sloveniji letos prihajajo večinoma iz mednarodnega okolja, pri čemer je gospodarska rast v naših trgovinskih partnericah v drugem četrtletju še presegla spomladanska pričakovanja. Postopno umikanje protikriznih spodbud in napovedani javnofinančni varčevalni ukrepi v številnih državah EU so v zadnjih mesecih hkrati vplivali na znižanje vrednosti kazalnikov pričakovanj, ki nakazujejo, da se v drugi polovici leta tako visoka rast ne bo nadaljevala. Ob višjem izvoznem povpraševanju pa šibkejši impulzi prihajajo iz domačega okolja, kar je povezano z razmerami v gradbeništvu in z njim povezanimi dejavnostmi ter gibanji na trgu dela.

Ob krepitvi tujega povpraševanja, ki spodbudno vpliva na rast dodane vrednosti v izvozno usmerjenih dejavnostih, bo letošnja rast izvoza 7,0-odstotna. Za slovenski blagovni izvoz, ki je bil v prvi polovici leta medletno višji za 11 %, je bilo spodbudno zlasti okolje v državah EU, zelo nizka pa je bila rast izvoza na ostale trge. Krepitev izvoza ostaja omejena pretežno na krepitev izvoza blaga in z njim povezano rastjo izvoza le nekaterih storitev (zlasti transportnih), medtem ko je izvoz ostalih storitev naraščal skromneje oz. upadel. Visoka rast slovenskega izvoza ob polletju je poleg ugodnega mednarodnega okolja tudi odraz nizkih primerjalnih osnov oziroma globokih padcev v istem obdobju lanskega leta. Zato lahko pričakujemo, da se bo, zlasti v zadnjem četrtletju letos, ta rast že vidno umirila, v povprečju leta pa naj bi bila 7-odstotna. V povezavi s krepitvijo izvoznega povpraševanja bodo najvišjo rast dodane vrednosti dosegle predelovalne dejavnosti (7,0 %) ter dejavnost prometa, skladiščenja in zvez (5,0 %).

Potrošnja na domačem trgu letos predvidoma ne bo presegla lanske, predvsem zaradi ovir, ki izhajajo iz težav v gradbeništvu, dostopnostjo do virov financiranja, plačilno nedisciplino in razmerami na trgu dela. Ovine za še hitrejšo gospodarsko rast prihajajo iz domačega okolja, pri čemer so se težave, ki so vezane zlasti na gradbeno in z njo povezanimi dejavnostmi, od pomladi še zaostrole. Domača potrošnja je v drugem četrtletju sicer beležila skromno medletno rast, predvsem zaradi vidnejšega prispevka spremembe zalog (2,8 o.t.), ki po močnem znižanju lani letos naraščajo in bodo tudi na letni ravni pomembno prispevale k rasti BDP (1,1 o.t., spomladi 0,5 o.t.). Ostali agregati domače potrošnje so bili ob polletju še vedno nižji kot v enakem obdobju lani (zasebna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva) oz. so beležili skromno rast (državna potrošnja). Takšna gibanja bodo po naših pričakovanjih zaznamovala tudi drugo polovico leta, zato skupna domača potrošnja letos ne bo presegla lanske. Gospodinjstva, ki so potrošnjo realno znižala že lani, bodo tudi letos ob gibanju dohodkov, ki so odraz zaostrenih razmer na trgu dela, potrošila manj kot lani, in sicer za 0,5 %. Že spomladi smo predvideli, da bo v segmentu investicij v gradbeništvu prišlo do močnega znižanja, polletni podatki pa kažejo na še večje težave v panogi. Padec gradbenih investicij je največji v stanovanjski gradnji, kjer oviro za krepitev aktivnosti predstavlja velik obseg zalog, in pri investicijah v inženirske objekte, kjer so trenutne investicije v infrastrukturo po zaključku intenzivne izgradnje cestnega omrežja in tudi zaradi pomanjkanja virov sredstev za zagon novih projektov precej pod ravnijo iz preteklih let. Zaradi takšnih gibanj v gradbeništvu v letu 2010 ne bo dosežena 0,5-odstotna rast investicij v osnovna sredstva, ki smo jo napovedali spomladi, temveč pričakujemo 3,5-odstotni padec, kljub krepitvi investicij v opremo in stroje, ki se odvija po pričakovanjih. Te namreč, z izjemo prekinitev v prvem četrtletju letos, okrevajo že od druge polovice lanskega leta, v povezavi s krepitvijo izvoznega povpraševanja in s tem povezanim povečevanjem obsega proizvodnje in izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Struktura letošnje gospodarske rasti, ki v veliki meri temelji na izvozu in naložbah v opremo in stroje, za katere je značilna močna uvozna komponenta, vpliva tudi na krepitev uvoza, ki se bo letos povečal za 5,6 %. Državna potrošnja bo letos realno višja za 0,7 %, kar pa je precej nižja rast kot v preteklih letih. Struktura njene rasti delno odraža tudi makroekonomske razmere, saj najvišje stopnje rasti dosegajo izdatki za podpore socialne varnosti v naravi, že drugo leto pa se močno umirjajo izdatki države za materialne stroške in drugi izdatki vmesne porabe države. Po drugi strani pa nadpovprečno še vedno rastejo tudi realna sredstva za zaposlene, zaradi nadaljnje rasti števila zaposlenih v nekaterih dejavnostih sektorja država (zlasti predšolsko varstvo otrok, osnovne šole, tudi državna uprava).

Ob oživiljanju domače potrošnje in ohranitvi relativno močnega izvoznega povpraševanja se bo gospodarska rast v letu 2011 pospešila na 2,5 %, v letu 2012 pa na 3,1 %. Po prevladujočih napovedih glede gospodarske rasti v najpomembnejših partnericah iz EU bo rast prihodnje leto v teh državah rahlo pod letošnjo, še najbolj naj bi se upočasnila v Nemčiji, pospešila pa v državah nekdanje Jugoslavije. Ob takšnih predpostavkah bo rast slovenskega izvoza prihodnje leto nekoliko nižja kot letos (5,9 %). Ob umirjanju razmer na trgu dela bo potrošnja gospodinjstev predvidoma 1,0-odstotna. Po dveh letih močnega krčenja pričakujemo tudi rast aktivnosti v gradbeništvu, predvsem v segmentu gradnje nestanovanjskih stavb in infrastrukture (železnice), kar bo ob nadaljnji krepitvi investicij v stroje

in opremo vplivalo na ponovno skupno rast investicij v osnovna sredstva (4 %). Rast gospodarske aktivnosti ne bo omejena le na izvozno usmerjen del predelovalnih in ostalih z menjavo blaga povezanih dejavnosti kot letos, temveč se bo razširila še na ostale tržne storitvene dejavnosti (trgovino, gostinstvo, poslovne storitve). Zaradi nadaljnje racionalizacije in varčevalnih ukrepov, ki jih narekuje poslabšana javnofinančna situacija, pa se bo znižala državna potrošnja (-0,8 %). Ob pričakovani nadaljnji krepitvi domačega in izvoznega povpraševanja se bo gospodarska rast v letu 2012 pospešila na 3,1 %.

V letošnjem letu se je poslabševanje razmer na trgu dela močno umirilo. Padec števila zaposlenih je bil od januarju do junija letos relativno majhen, pričakujemo pa, da bodo podobna gibanja zaznamovala tudi drugo polovico leta. V povprečju letošnjega leta pa bo število zaposlenih še vedno za 2,3 % nižje kot v povprečju lanskega leta (računski učinek prenosa). Takšna napoved bistveno ne odstopa od spomladi predvidene (-2,4 %), struktura padca zaposlenosti pa bo nekoliko drugačna. Ugodnejša konjunktura gibanja, zlasti v predelovalnih dejavnostih, bodo vplivala na manjši padec števila zaposlenih v teh dejavnostih, v gradbeništvu pa so z večjim padcem aktivnosti letos povezana tudi obsežnejša odpuščanja, kot smo jih predvideli spomladi. Država še naprej blaži upad zaposlenosti z ukrepi za ohranjanje delovnih mest, v katere je bilo v prvi polovici leta 2010 vključenih 1,7 % skupnega števila zaposlenih, kar pa je precej manj, kot v povprečju lanskega leta (4,6 %). Zaradi večjega števila upokojitev in večjih odpuščanj začasno zaposlenih tujcev v gradbeništvu, ki se ne registrirajo med brezposelne, pa bo povečanje registrirane brezposelnosti letos manjše, kot smo predvideli v spomladanski napovedi. Pričakujemo sicer, da se bo število brezposelnih, ki se je do avgusta letos ohranjalo pod 100.000, do konca leta povišalo. Med brezposelnimi se v drugi polovici leta običajno poveča priliv iskalcev prve zaposlitve, več je tudi brezposelnih zaradi izteka pogodb za določen čas. Poleg tega pričakujemo odpuščanja iz poslovnih razlogov in zaradi stečajev. Povprečno število brezposelnih bo tako letos predvidoma znašalo okoli 101 tisoč, povprečna stopnja registrirane brezposelnosti 10,7 %, anketne pa 7,2 %.

Pričakujemo, da bo po nadaljnjem umirjanju razmer na trgu dela v letu 2011, v letu 2012 prišlo do izboljšanja.

Trg dela se bo na izboljšanje gospodarske aktivnosti odzval z zamikom, prenehala bosta učinkovati tudi interventna zakona za ohranjanje delovnih mest. Po pričakovanjih se bo število zaposlenih zmanjševalo še tekom prvega četrtertletja 2011, potem pa bo začelo počasi naraščati, vendar bo v povprečju leta še vedno za 0,3 % nižje kot letos. Nižje bo v predelovalnih dejavnostih, rudarstvu, gradbeništvu, kmetijstvu in nekaterih tržnih storitvah, višje pa bo v nekaterih poslovnih in javno storitvenih dejavnostih, pri slednjih v povezavi z naraščajočimi potrebami in sprejetimi normativi, zlasti na področju varstva otrok in oskrbe starejših, kjer se število zaposlenih zaradi naraščanja najmlajše in najstarejše generacije povečuje že nekaj let. Ob takšnih gibanjih in ob predpostavki ohranjanja relativno visoke stopnje vključenosti brezposelnih v programe aktivne politike zaposlovanja pričakujemo, da bo povprečno število brezposelnih v letu 2011 doseglo okoli 103 tisoč, stopnja registrirane brezposelnosti pa 11 %. Izboljšanje obeh kazalnikov pa pričakujemo v letu 2012, zaradi strukturne brezposelnosti pa bo potekalo počasi.

Povprečna raven bruto plače na zaposlenega bo letos nominalno za 3,7 % višja kot lani, v prihodnjih dveh letih pa bo rast predvidoma 2,9-odstotna oz. 3,5-odstotna. Rast plač v zasebnem sektorju je bila v prvi polovici leta hitrejša od pričakovanih. Na to je vplival predvsem dvig minimalne plače, za katerega smo ob pripravi pomladanske napovedi predpostavljali, da bo zaradi oteženih gospodarskih razmer postopen, po zadnjih razpoložljivih podatkih pa je ob polletju letos že okoli 70 % prejemnikov minimalne plače to prejelo v najvišjem razredu (685 do 734 EUR). Poleg dviga minimalne plače na relativno visoko rast plač letos še vedno vpliva sprememba v strukturi zaposlenih (odpuščanje zaposlenih z najnižjimi plačami), katere učinek je le rahlo manjši kot lani. Tako predvidevamo, da bo bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju letos nominalno za 4,5 % višja kot v lani. Nasprotno je bila v javnem sektorju v prvi polovici leta rast plač nižja od pričakovane. V primeru, da bo prišlo do uveljavitve Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012 (26. avgust 2010),¹ bo nominalna rast plače v javnem sektorju letos in prihodnje leto 0,8-odstotna, v letu 2012 pa se bo s postopnim vračanjem določenih elementov plač javnim uslužbencem, ki so sedaj zamrznjeni, okrepila na 2,5 %. V zasebnem sektorju prihodnje leto pričakujemo nižjo nominalno rast bruto plače (3,8 %) kot letos, na kar bo vplival precej manjši učinek dviga plač iz naslova prilagoditve novi višini minimalne plače v delu gospodarstva, kjer do tega še ni prišlo, pojevanje učinka spremembe v strukturi zaposlenih in manjše število delovnih dni. Ob nadaljnji krepitvi gospodarske aktivnosti pa v letu 2012 pričakujemo 4,0-odstotno nominalno rast plač v zasebnem sektorju.

¹ Dogovor predvideva, da se letošnje plačilo tretje četrtine zneska za odpravo plačnih nesorazmerij ne izvede, prihodnje leto pa tudi ne četrtina za odpravo plačnih nesorazmerij, uskladiitev z inflacijo in napredovanja.

Inflacija, ki jo letos zaznamujejo povišanja cen energentov in trošarin, bo po pričakovanjih ob koncu leta dosegla 2,8 % (povprečna 2,1 %). K 2,0-odstotni inflaciji v osmih mesecih letos so višje cene energentov prispevale približno 0,8 o. t. Pričakovanemu dvigu trošarin na tobak in alkohol je v avgustu sledilo dodatno povišanje trošarin na tobak, poleg tega pa še na zemeljski plin in električno energijo. Skupni vpliv sprememb vseh dajatev v osmih mesecih letos po naši oceni znaša že 0,8 o. t. (0,8 o. t. višje trošarine, 0,1 o. t. prispevek za učinkovito rabo energije, -0,1 o. t. nižji DDV na storitve, ki se zagotavljajo na lokalni ravni). Do konca leta pa se bo z novembrskim dvigom trošarin na elektriko, ki ga predvidevajo veljavni dokumenti sredi septembra, ta vpliv še povečal, tako da bo dosegel približno 1,0 o. t., kolikor je znašal že v letu 2009. Poleg naštetega so se uresničila še nekatera tveganja (višje cene komunalnih storitev zaradi spremembe načina njihove regulacije). Zaradi omenjenih dejavnikov bo rast cen ob koncu leta višja od spomladi predvidene (1,3 %). Pri cenah energentov in trošarinskih izdelkov prihaja tudi do največjega razhajanja med inflacijo v Sloveniji in evrskem območju, medtem ko pri kazalnikih osnovne inflacije ni odstopanj – ti so še naprej na nizki ravni in odražajo vpliv relativno šibkega domačega povpraševanja.

Prihodnje leto se bo medletna inflacija ob predpostavljani nižji rasti cen surovin in trošarin, ki izrazito vplivajo na letošnjo inflacijo, umirila na 2,2 %. Ob postopni krepitvi gospodarske aktivnosti se bo osnovna inflacija v prihodnjem letu postopoma okrepila, zaradi manjšega prispevka cen surovin in energentov ter ob napovedanem manjšem dvigu trošarin pa bo skupna inflacija ob koncu leta nekoliko nižja kot letos; povprečna inflacija, na katero računsko vpliva še letošnja višja rast cen, pa se bo v letu 2011 povišala na 2,7 %.

Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se bo letos znižal z lanskih 1,5 % na 0,9 % BDP, v prihodnjih dveh letih pa bo znašal okoli 1 % BDP. Pričakovani nižji primanjkljaj na tekočem računu bo letos večinoma posledica nižjega neto odliva dohodkov od kapitala. Obenem bo neto proračunski presežek pri črpanju sredstev iz proračuna EU v primeru uresničitve v rebalansu predvidene realizacije letos precej višji kot lani, zaradi česar pričakujemo tudi nižji primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev. Napovedujemo pa povišanje blagovnega primanjkljaja, predvsem zaradi izrazito hitrejše rasti uvoznih od izvoznih cen. Presežek v storitveni bilanci bo letos nižji, predvsem zaradi višjega primanjkljaja v menjavi skupine ostalih storitev (gradbenih in komunikacijskih storitev, licenc, patentov in avtorskih pravic) in nekoliko nižjega presežka v menjavi potovanj. Ob predvidenem rahlem znižanju blagovnega primanjkljaja in povečanju presežka v storitveni menjavi se bo presežek v blagovno-storitveni menjavi v prihodnjih dveh letih nekoliko povečal, po drugi strani pa bodo postopoma naraščala neto plačila obresti tujini. Takšna gibanja bodo primanjkljaj tekočega računa plačilne bilance ohranjala v višini okoli 1 % BDP.

Ključno tveganje napovedi rasti BDP predstavlja možnost poslabšanja razmer v mednarodnem okolju in morebitno ponovno zaostrovanje razmer na finančnih trgih. Glavni dejavnik okrevanja v Sloveniji je krepitev mednarodne trgovinske menjave, zato bi morebitna upočasnitev gospodarske rasti v naših pomembnejših partnericah zavrla tudi predvideno gospodarsko okrevanje v prihodnjem letu. Simulacije kažejo, da bi za 2 o. t. nižja gospodarska rast v teh državah od predvidene v osnovnem scenariju znižala gospodarsko rast v Sloveniji v letu 2011 na 0,5 %. Vplivala bi predvsem na izvoz, ki bi v teh okoliščinah stagniral, in investicije, ki bi se povečale le za 1,2 %. Rahlo nižja bi bila tudi rast zasebne potrošnje (0,8 %). Gospodarsko aktivnost bi lahko upočasnilo tudi dodatno zaostrovanje razmer na finančnih trgih, kar lahko v razmerah, ko bo s postopnim umikom posameznih ukrepov začela tudi ECB, oteži dostopnost in podraži vire slovenskim bankam. Viri financiranja za javni in poslovni sektor bi se lahko občutneje podražili tudi v primeru, da ne bi prišlo do izboljšanja na področju domačih javnih financ, kar bi prav tako lahko vplivalo na nižjo gospodarsko aktivnost od predvidene v osnovnem scenariju.

Jesenska napoved glavnih makroekonomskih agregatov in primerjava s Pomladansko napovedjo

Realne stopnje rasti v % (kjer ni drugače navedeno)

	2009	2010		2011		2012	
		Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	-8,1	0,6	0,9	2,4	2,5	3,1	3,1
BDP v mio EUR (tekoče cene)	35.384	34.934	35.792	36.286	37.227	38.202	39.033
INFLACIJA (XII/XII predhodnega leta, v %)	1,8	1,3	2,8	2,0	2,2	2,5	2,3
INFLACIJA (I–XII/I–XII povprečje leta, v %)	0,9	1,3	2,1	1,6	2,7	2,3	2,2
razmerje USD/EUR	1,393	1,364	1,310	1,358	1,294	1,358	1,294
ZAPOSLENOST po SNA, rast v %	-1,9	-2,3	-2,2	-0,6	-0,3	0,0	0,2
ST. REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI (%)	9,1	11,1	10,7	11,6	11,0	11,2	10,6
STOPNJA BREZPOSELNOSTI - ILO (%)	5,9	7,2	7,2	7,6	7,1	7,3	6,9
PRODUKTIVNOST (BDP na zaposlenega), rast v %	-6,4	3,0	3,2	3,0	2,9	3,0	3,0
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA	2,5	1,4	1,6	2,2	0,2	2,2	1,3
IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	-17,7	4,3	7,0	6,3	5,9	7,4	7,0
- izvoz proizvodov	-18,1	4,7	8,7	6,4	5,9	7,4	7,2
- izvoz storitev	-16,1	2,9	0,6	6,1	5,5	7,6	6,0
UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	-19,7	4,1	5,6	6,0	4,5	6,7	5,9
- uvoz proizvodov	-20,9	3,9	6,2	6,0	4,4	6,7	5,8
- uvoz storitev	-12,3	4,9	2,8	6,0	5,6	6,6	6,6
SALDO tekočega računa plačilne bilance (v mio EUR)	-526	-638	-330	-1.095	-386	-1.249	-427
- delež v BDP v %	-1,5	-1,8	-0,9	-3,0	-1,0	-3,3	-1,1
INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	-21,6	0,5	-3,5	3,5	4,0	4,5	4,3
- delež v BDP v %	23,9	24,0	23,0	24,2	23,3	24,5	23,7
ZASEBNA POTROŠNJA	-0,8	-0,5	-0,5	1,7	1,0	2,3	2,0
- delež v BDP v %	55,4	54,9	55,6	54,4	55,5	53,9	55,1
DRŽAVNA POTROŠNJA	3,0	0,6	0,7	0,2	-0,8	0,8	1,4
- delež v BDP v %	20,3	20,6	20,4	20,6	19,7	20,6	19,5

Opomba: * Plačilno bilančna statistika.
Vir podatkov: SURS, BS, napovedi UMAR.

jesenska napoved gospodarskih gibanj 2010

Izhodišča jesenske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2010–2012

Pri pripravi Jesenske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2010–2012 so bili upoštevani podatki, informacije in uveljavljeni oziroma sprejeti ukrepi ekonomskih politik, znani do 9. septembra 2010.

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2010 temelji na ekspertnih ocenah UMAR, katerih ključna izhodišča so: (i) podatki o bruto domačem proizvodu, temeljnih agregatih nacionalnih računov in zaposlenosti v 1. polletju 2010 in novi letni podatki za obdobje 2006–2009 (SURS), plačilna bilanca za 1. polletje 2010 in revidirani podatki za leto 2009; (ii) razpoložljivi statistični podatki o ostalih tekočih gospodarskih gibanjih; (iii) podatki o gospodarski rasti v mednarodnem okolju v prvi polovici leta 2010; (iv) napovedi mednarodnih institucij o gospodarskih gibanjih v mednarodnem okolju dostopne do 9. septembra; (v) prevladujoča pričakovanja mednarodnih institucij glede gibanja cen nafte; (vi) rezultati dinamičnega faktorskega modela in drugih ekonometričnih modelov, razvitih za podporo napovedovanju; (vii) posvetovanje z drugimi ustanovami, ki pripravljajo napovedi za Slovenijo.

Podlaga za napoved končne potrošnje države in investicij države v letih 2010–2012 so sprejeti rebalans državnega proračuna za leto 2010, za leti 2011 in 2012 pa osnutek proračunskega memoranduma in druga vladna izhodišča za pripravo spremembe predloga proračuna za leto 2011 in predloga državnega proračuna za leto 2012 in finančni načrti ostalih javnofinančnih blagajn. Pri plačah javnega sektorja napoved za obdobje 2010–2012 upošteva predlog Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012 (26. avgust 2010), ki posega tudi v plače v letu 2010. Na področju trošarinske politike napoved upošteva spremembe, ki so bile predvidene s sprejetimi zakoni oz. vladnimi uredbami.

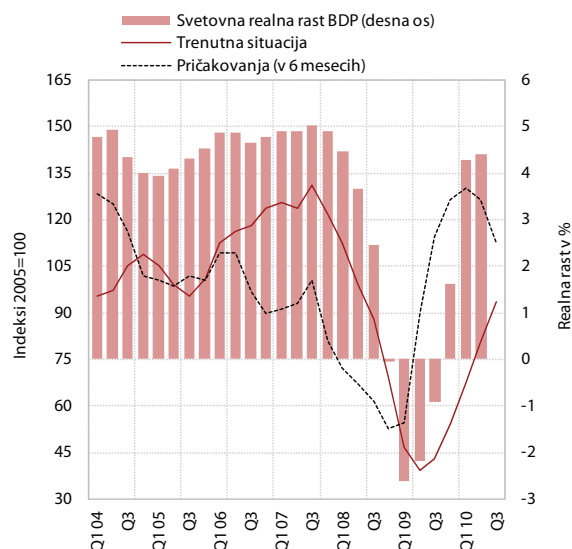
Publikacija predstavlja podrobnejšo obrazložitev Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2010, s katero se je vlada RS seznanila 16. septembra 2010.

Mednarodno okolje

Okrevanje svetovnega gospodarstva se je v prvi polovici letošnjega leta močno pospešilo, v drugi polovici leta pa se pričakuje umiranje rasti gospodarske aktivnosti.

Glavni dejavnik okrevanja je bila industrijska proizvodnja, spodbujena z rastjo svetovne trgovine, okrevanje prav tako še vedno poteka v okolju večinoma ekspanzivno naravnanih fiskalnih in monetarnih politik. Kazalniki zaupanja pa nakazujejo umiranje rasti gospodarske aktivnosti v drugi polovici leta in v prihodnjem letu, kar se kaže tudi v napovedih mednarodnih institucij. Po zadnjih napovedih IMF (julij) se bo svetovna gospodarska aktivnost letos zvišala za 4,6 %, kar presega napovedi IMF iz časa priprave spomladanske napovedi in prihodnje leto za 4,3 %, ki je ostala nespremenjena. Spomladanska pričakovanja letos presega tudi okrevanje obsega svetovne trgovine, ki se bo tako predvidoma povečala za 9,0 %, za naslednje leto pa je napoved ostala nespremenjena (6,0 %). Prispevek držav v razvoju, zlasti iz azijske regije sveta, bo po pričakovanjih h gospodarski rasti in trgovini na svetovni ravni v tem obdobju presegel prispevek razvitih držav.

Slika 1: IFO – pričakovanja glede svetovne gospodarske rasti

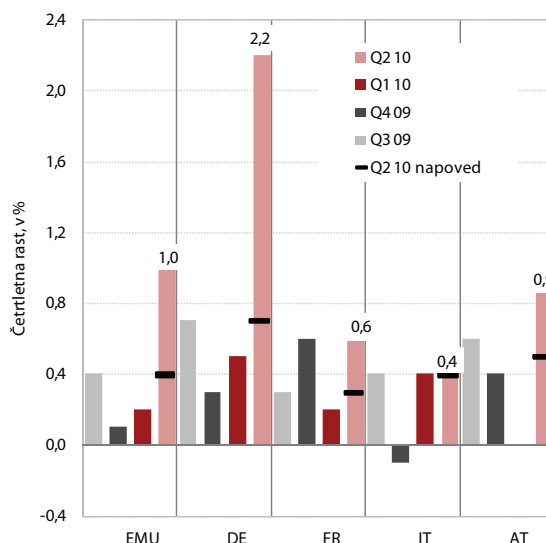

Vir: IMF, IFO, avgust 2010.

Gospodarska rast v državah evrskega območja je bila v drugem četrtletju letos precej višja od pričakovanj. Po strmem upadu konec leta 2008 se gospodarska aktivnost od sredine leta 2009 povečuje, v drugem četrtletju letos pa je bil BDP medletno za 1,9 % večji kot v enakem obdobju lani (v prvem za 0,8 %). Povečanje BDP v drugem četrtletju je bilo večje od pomladanskih napovedi večine mednarodnih institucij v vseh naših pomembnejših trgovinskih partnericah, še posebno v Nemčiji. Po drugi strani je bila gospodarska rast v državah, ki jih je dolžniška kriza najbolj prizadela, pričakovano relativno nižja. Slabšo gospodarsko sliko teh držav kažejo tudi razmere na

finančnih trgih, saj ostaja donosnost do dospelja njihovih 10-letnih državnih obveznic visoka. Glavni dejavnik okrevanja evrskega območja je tuje povpraševanje, ki ga je v drugem četrtletju dodatno spodbudila nižja vrednost evra. Poleg tega je na medletno rast BDP v prvi polovici leta izraziteje vplival prispevek zalog, manj pa tudi zasebna in državna potrošnja. Bruto investicije v osnovna sredstva so bile v polletju še vedno nižje kot v enakem obdobju lani.

Slika 2: Gospodarska rast v pomembnejših trgovinskih partnericah

Vir: Eurostat, European Commission Spring forecast (maj 2010).

Jesenske napovedi gospodarske rasti v glavnih trgovinskih partnericah evrskega območja so za letošnje leto ugodnejše od pomladanskih, za prihodnje leto pa se niso bistveno spremenile. Na podlagi razpoložljivih podatkov in napovedi mednarodnih institucij v začetku septembra, smo pri pripravi jesenske napovedi za letošnje leto za evrsko območje predpostavili 1,4-odstotno rast, kar precej presega spomladanske predpostavke (0,8 %), za prihodnje leto pa približno nespremenjeno, 1,3-odstotno rast. Relativno močnejša kot v povprečju evrskega območja pa bo umiritev, ki je prihodnje leto pričakovana za Nemčijo. Rast gospodarske aktivnosti v evrskem območju bo tudi v prihodnjem letu v največji meri podpiralo tuje povpraševanje, postopoma pa mu bo predvidoma sledilo okrevanje ostalih komponent agregatnega povpraševanja. Vendar bo to povpraševanje še vedno šibko, saj ga bodo na strani gospodinjstev omejevale poslabšane razmere na trgu dela, na strani investicij podjetij pa še vedno relativno visoke proste zmogljivosti proizvodnih kapacitet. Postopoma se zmanjšuje tudi vpliv fiskalnih protikriznih ukrepov, po pričakovanjih pa bo izredne monetarne ukrepe umikala tudi ECB, vendar počasneje, kot je bilo predvideno spomladi. V letu 2012 se bo gospodarska rast v evrskem območju predvidoma še rahlo okrepila (na 1,6 %; gl. Tabela 1).

Tudi okrevanje v glavnih trgovinskih partnericah iz skupine novih članic EU bo letos nekoliko hitrejše kot smo pričakovali spomladi. Ključni dejavnik okrevanja v teh državah je prav tako krepitev mednarodne trgovinske menjave, predvsem z največjimi gospodarstvi v EU. Na Poljskem, kjer se poleg izvoznega povpraševanja povečuje tudi domača potrošnja, bo gospodarska rast višja kot na Madžarskem in Češkem, kjer so negativne posledice zaostrenih razmer na trgu dela in napovedanega varčevanja zaradi oteženih javnofinančnih razmer, večje. V prihodnjih dveh letih se bo gospodarska rast v teh državah po pričakovanjih še nekoliko okrepila (gl. Tabela 1).

V državah s področja nekdanje Jugoslavije je okrevanje gospodarstva bolj nestanovitno in počasnejše. Lani je bil padec gospodarske aktivnosti sicer v večini držav regije, razen na Hrvaškem, nižji od povprečja držav EU, ki je njihov pomemben izvozni trg, vendar pa je tudi rast v letošnjem letu počasnejša. Omejevalni dejavniki so šibek industrijski sektor, nizka zunanja konkurenčnost in visoke stopnje brezposelnosti. Na Hrvaškem za letošnje leto pričakujemo nadaljnje krčenje BDP, ki bo še nekoliko močnejše od spomladi predvidenega, saj se večina kratkoročnih kazalnikov aktivnosti v prvih šestih mesecih ni izboljšala. Za ostale države s področja nekdanje Jugoslavije predpostavljamo rahlo povišanje rasti za

letošnje leto glede na spomladanske predpostavke, za prihodnji dve leti pa smo jih ohranili nespremenjene. Po oceni mednarodnih institucij bodo ključni dejavniki okrevanja v naslednjih dveh letih rast zunanjskega povpraševanja in rast investicij, zaradi nadaljevanja večjih infrastrukturnih projektov, za katere pa bo ključna obnova kapitalnih virov iz tujine, na Hrvaškem pa so pričakovani tudi pozitivni učinki približevanja EU.

Tveganja za rast v mednarodnem okolju ostajajo visoka, kar se odraža v nadaljnjem pogostem spreminjanju napovedi mednarodnih institucij in velikem razponu med njimi. Glavni izziv za nadaljnje okrevanje gospodarstev predstavlja preusmeritev povpraševanja, ki ga z obsežnimi ukrepi še vedno zagotavljajo države, na gospodinjstva in podjetja. Ključni dejavnik, ki bi lahko pospešil gospodarsko rast nad prevladujočimi napovedmi, je hitrejšo okrevanje mednarodnih trgovinskih tokov, ki je preseglo pomladanska pričakovanja že v prvi polovici letošnjega leta. Med negativnimi tveganji se je od spomladi povečal pomen poslabševanja stanja javnih financ v državah članicah EU, saj se zaradi naraščajočega in dražjega dolga povečujejo tveganja glede sposobnosti odplačevanja dolga nekaterih držav članic. Prav tako številne države za konsolidacijo javnih financ sprejemajo varčevalne ukrepe. Pomembno tveganje še naprej predstavljajo tudi razmere v finančnem sektorju, ki še vedno okreva.

Tabela 1: Predpostavke jesenske napovedi UMAR glede gospodarske rasti v najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah Slovenije

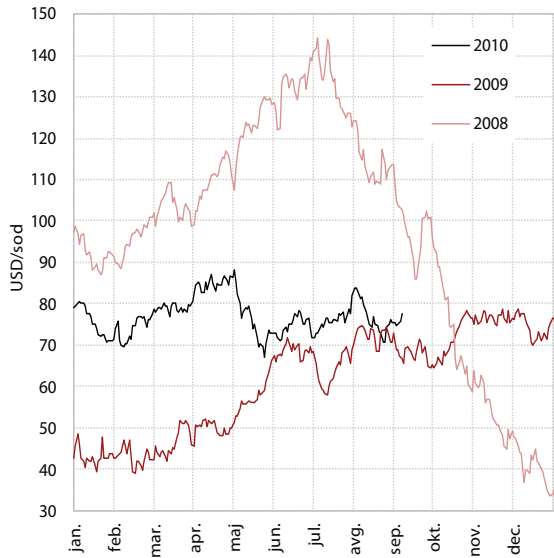
	2008	2009	2010		2011		2012	
			Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
EU	0,5	-4,2	0,8	1,5	1,6	1,5	2,0	2,0
Evropsko območje	0,4	-4,1	0,8	1,4	1,4	1,3	1,8	1,6
Nemčija	1,0	-4,7	1,3	2,5	1,6	1,7	1,8	1,7
Italija	-1,3	-5,0	0,7	0,9	1,1	1,0	1,3	1,1
Avstrija	2,2	-3,9	1,1	1,2	1,5	1,5	1,9	1,5
Francija	0,2	-2,6	1,3	1,4	1,6	1,4	1,9	1,9
Združ. kraljestvo	-0,1	-4,9	0,6	1,3	1,9	2,0	2,1	2,1
Češka	2,5	-4,1	1,2	1,6	2,6	2,3	3,5	3,5
Madžarska	0,6	-6,3	-0,2	0,5	2,8	2,5	3,5	3,5
Poljska	5,0	1,7	2,6	3,0	3,0	3,5	3,4	3,4
Hrvaška	2,4	-5,8	-1,0	-1,5	2,0	2,0	2,5	2,5
BIH	5,4	-3,2	-1,0	0,0	1,0	1,0	3,0	3,0
Srbija	5,7	-3,0	0,0	1,0	2,0	2,0	3,0	3,0
Makedonija	4,9	-0,7	0,0	1,0	2,0	2,0	3,0	3,0
ZDA	0,0	-2,6	3,1	2,9	3,0	2,8	3,0	3,3
Rusija	5,6	-7,9	3,5	4,0	4,0	4,2	4,3	4,4

Vir: Eurostat; ECB staff macroeconomic projections for the euro area, september 2010; Consensus Forecasts, avgust 2010; Eastern Europe Consensus Forecasts, avgust 2010; Economist Intelligence Unit Country Reports (Srbija, Hrvaška, Rusija), avgust 2010; WIIW Current Analysis and Forecasts, julij 2010; IMF World Economic Outlook update, julij 2010; lastna ocena.

Jesenska napoved upošteva nižjo vrednost evra do dolarja kot spomladi. V prvih osmih mesecih letos je bilo zabeleženo znižanje povprečnega tečaja evra, ki je znašal 1,316 USD za 1 EUR, kar je bilo za 10,0 % manj kot decembra 2009 oz. 5,7 % manj kot v povprečju leta 2009. Na podlagi povprečnega tečaja evra med 2. in 25. avgustom letos je tehnična predpostavka do konca letošnjega leta in v prihodnjih dveh letih določena pri 1,294 USD za 1 EUR (spomladi 1,358 USD za 1 EUR).

Cene soda nafte Brent so že od druge polovice lanskega leta relativno stabilne. V prvih osmih mesecih letos so se večinoma ohranjale v razponu med 70 in 86 USD za sod, povprečna cena v tem obdobju pa je znašala 77,1 USD. Zaradi precej nižje cene v povprečju v tem obdobju lani, pa je bila medletna rast cen nafte visoka (v USD 38,2 %, v EUR 41,9 %). Predpostavljamo, da se bodo cene nafte tudi do konca leta ohranjale na ravni okoli 77 USD/sod. Za leti 2011 in 2012 pa predpostavljamo rahlo povišanje cene nafte, na 82 oz. 85 USD za sod.

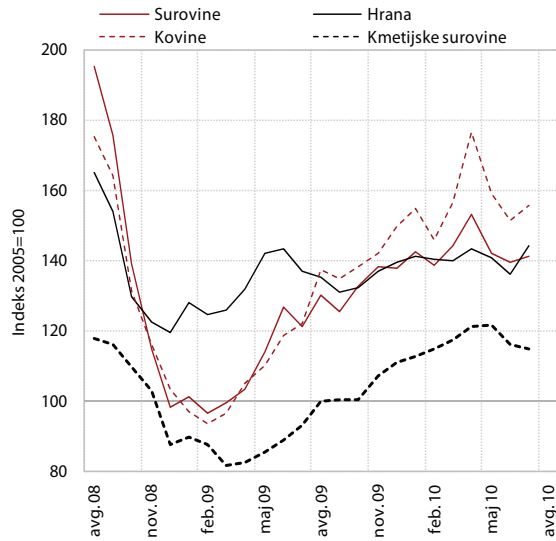
Slika 3: Cene nafte Brent

Vir: EIA.

V prvih sedmih mesecih letos so bile dolarske cene neenergetskih surovin medletno višje za 22 %, v prihodnjih dveh letih pa bo gibanje teh cen bolj umirjeno. Ob okrevanju gospodarske aktivnosti se je letos pričakovano povečalo povpraševanje po surovinah, predvsem s strani držav v razvoju in s tem tudi njihove cene. Večina medletnega povečanja je posledica rasti cen kovin, ki so bile po lanskem močnem padcu letos višje za 47,9 %, medtem ko so bile cene hrane, na katere poleg povpraševanja močno vpliva tudi obseg letine posameznih kmetijskih surovin, v enakem obdobju medletno višje za 5,6 %. Skladno s tekočimi gibanji in napovedmi mednarodnih inštitucij smo tako v jesenski napovedi predpostavili nekoliko višjo rast cen neenergetskih surovin v letošnjem in prihodnjem letu kot spomladi (gl. Tabela 2).

Slika 4: IMF indeks cen surovin

Vir: IMF.

Tabela 2: Predpostavke jesenske napovedi glede cen surovin in tečaja evra

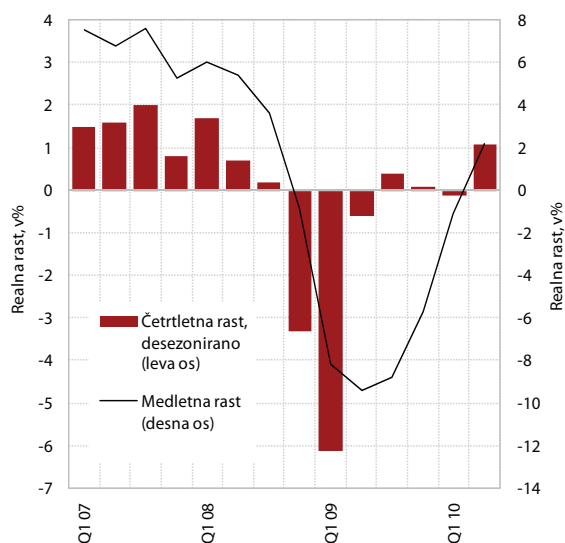
	2008	2009	2010		2011		2012	
			Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
Povprečna cena nafte Brent, v USD/sodček	96,9	61,7	77,0	77,0	82,0	82,0	82,0	85,0
Rast dolarskih cen nafte, v %	33,8	-36,3	24,8	24,8	6,5	6,5	0,0	3,7
Rast dolarskih cen neenergetskih surovin, v %	7,5	-18,7	6,0	16,8	2,0	8,0	5,0	4,0
Povprečna vrednost tečaja USD/EUR	1,471	1,395	1,364	1,310	1,358	1,294	1,358	1,294

Vir: EIA, EIU, ECB, IMF, predpostavke za obdobje 2010–2012 UMAR.

Gospodarska rast - temeljni agregati povpraševanja

Gospodarska rast v Sloveniji bo letos ob okrepljenem tujem povpraševanju predvidoma 0,9-odstotna, kar je nekoliko nad pomladansko napovedjo (0,6 %). Spodbude za krepitev gospodarske aktivnosti v Sloveniji letos prihajajo večinoma iz mednarodnega okolja, pri čemer je gospodarska rast v naših trgovinskih partnericah v drugem četrtletju še presegla spomladanska pričakovanja. Ob močnem izvoznem povpraševanju in visokem prispevku spremembe zalog se je gospodarska aktivnost v Sloveniji v drugem četrtletju letos prvič po začetku krize tudi opazneje povečala (gl. Sliko 5), v prvi polovici leta pa je bil BDP v povprečju realno za 0,6 % višji kot v enakem obdobju lani. Hkrati šibkejši impulzi prihajajo iz domačega okolja, kar je povezano z razmerami v gradbeništvu in z njim povezanimi dejavnostmi ter gibanji na trgu dela.

Slika 5: Gospodarska rast v Sloveniji

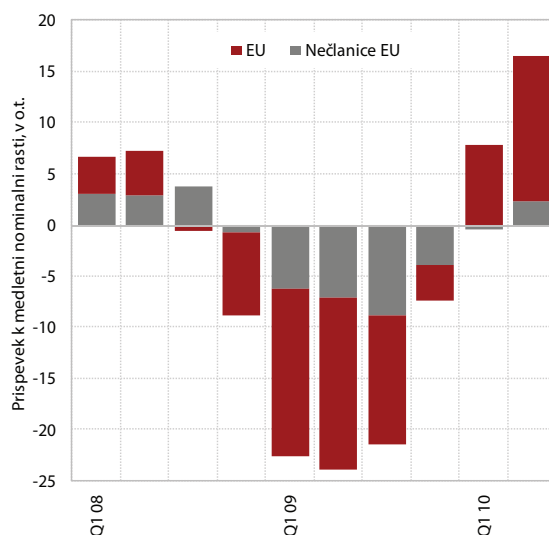
Vir: SURS.

Rast izvoza blaga in storitev bo letos predvidoma 7,0-odstotna. Desezonirani podatki kažejo, da se po močnih padcih konec leta 2008 in v prvem četrtletju leta 2009 izvoz postopoma krepi, v drugem četrtletju letos pa je bila ta rast tudi močno pospešena (gl. Sliko 7). Za slovenski blagovni izvoz, ki je bil v prvi polovici leta tako realno za 11 % višji kot v enakem obdobju lani, je bilo spodbudno zlasti okolje v državah EU, zelo nizka pa je bila rast izvoza na ostale trge.² Krepitev izvoza prav tako ostaja omejena pretežno na krepitev izvoza blaga in z

² K nominalni rasti izvoza v države EU je v prvem letošnjem polletju največ prispeval izvoz cestnih vozil, električnih strojev in naprav ter železa in jekla. K rasti izvoza v države nečlanice EU pa je največ prispeval izvoz električnih in pogonskih strojev ter barvnih kovin. Po letu upadanja je bil medletno višji izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov, ki sicer predstavlja največji delež izvoza na trge držav nečlanic EU.

njim povezano rastjo izvoza le nekaterih storitev (zlasti transportnih), medtem ko je izvoz ostalih storitev naraščal skromneje oz. upadel (zlasti gradbenih in komunikacijskih) in posledično tudi skupni izvoz storitev (-0,6 %). Visoka rast slovenskega izvoza ob polletju je poleg ugodnega mednarodnega okolja tudi odraz nizkih primerjalnih osnov oziroma globokih padcev v tem obdobju lanskega leta. Postopno umikanje protikriznih spodbud (med njimi tudi za slovenski izvoz pomembnih subvencij za nakupe novih vozil) in napovedani javnofinančni varčevalni ukrepi v številnih državah EU pa so v zadnjih mesecih vplivali na znižanje vrednosti kazalnikov pričakovanj glede prihodnje gospodarske aktivnosti v teh državah, ki nakazujejo, da se v drugi polovici leta tako visoka rast slovenskega izvoza ne bo nadaljevala. Pričakujemo, da se bo rast izvoza na medletni ravni vidno umirila zlasti v četrtem četrtletju letos, v povprečju leta pa naj bi bila 7-odstotna.

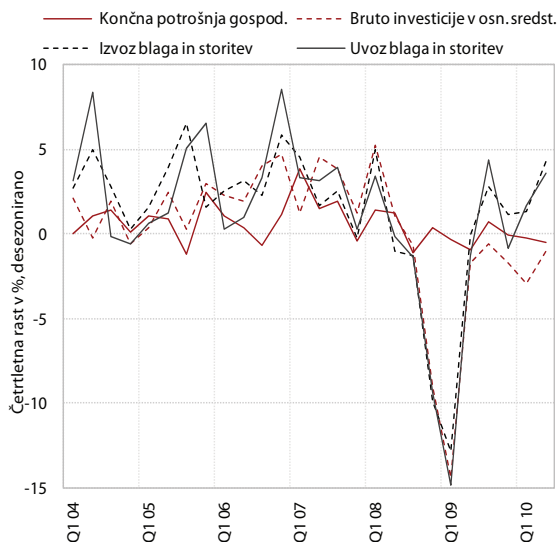
Slika 6: Prispevek držav EU in ostalih držav k skupni nominalni rasti izvoza blaga

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Potrošnja na domačem trgu letos predvidoma ne bo presegla lanske, predvsem zaradi ovir, ki izhajajo iz težav v gradbeništvu, dostopnostjo do virov financiranja, plačilno nedisciplino in razmerami na trgu dela. Ovire za še hitrejšo gospodarsko rast prihajajo iz domačega okolja, pri čemer so se težave, ki so vezane zlasti na gradbeno in z njo povezanimi dejavnostmi, od pomladi še zaostrole. Domača potrošnja je v drugem četrtletju sicer beležila skromno medletno rast, predvsem zaradi vidnejšega prispevka spremembe zalog (2,8 o.t.), ki po močnem znižanju lani letos naraščajo in bodo tudi na letni ravni pomembno prispevale k rasti BDP (gl. tudi Okvir 2). Ostali agregati domače potrošnje so bili ob polletju še vedno nižji kot v enakem obdobju lani (zasebna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva) oz. so beležili skromno rast (državna potrošnja). Takšna gibanja bodo po naših pričakovanjih zaznamovala tudi drugo polovico

Slika 7: Gibanje nekaterih agregatov potrošnje, desezonirano

Vir: SURS.

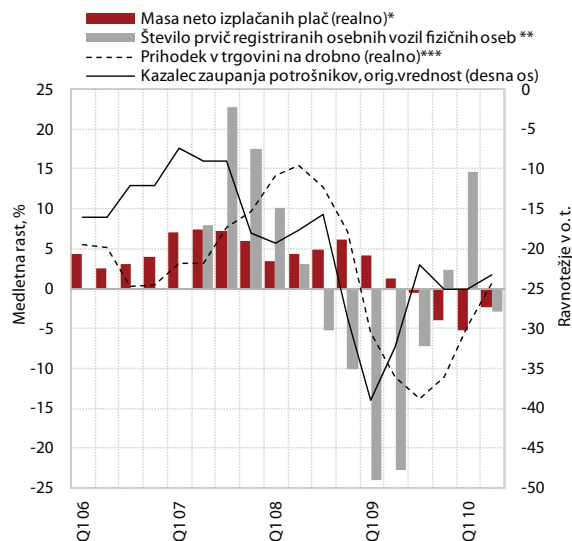
leta, zato skupna domača potrošnja letos ne bo presegla lanske.

Potrošnja gospodinjstev bo v povprečju leta za 0,5 % nižja kot lani. Desezonirani podatki kažejo, da se je upadanje potrošnje gospodinjstev, ki je zaznamovalo že večino lanskega leta, nadaljevalo tudi letos. V prvi polovici leta je bila potrošnja gospodinjstev realno za 0,3 % nižja kot v enakem obdobju lani. Nižji so bili njihovi izdatki za netrajne dobrine, ki predstavljajo večino potrošnje gospodinjstev, nakupi trajnih dobrin, ki so lani v tem obdobju beležili velik padec, pa so bili nekoliko višji. Rahlo rast izdatkov za trajne dobrine so nakazovali podatki o novih registracijah osebnih vozil fizičnih oseb, ki so bile, po lanskem visokem padcu v prvem polletju (-23,5 %), višje za 5,8 %³, izdatki za ostale trajne dobrine, kot so pohištvo in gospodinske naprave, pa so bili medletno še vedno nižji. Takšno obnašanje potrošnikov je glede na gibanja njihovih dohodkov, ki so posledica razmer na trgu dela, pričakovano. Kljub zmerni rasti socialnih transferjev, ki blažijo padec dohodkov gospodinjstev, ki izhaja predvsem iz izgube zaposlitve⁴, bo skupni razpoložljivi dohodek gospodinjstev letos predvidoma nižji kot lani, in sicer realno za 0,3 %. V prvem polletju letos so gospodinjstva tudi neto odplačevala potrošniške kredite. Ocenjujemo, da v relativno negotovih makroekonomskih razmerah tako gospodinjstva trošijo manjši del dohodka, kot bi ga ob ugodnejši gospodarski klimi in da tudi v drugi polovici leta še ne bo prišlo do okrevanja zasebne potrošnje. Tako predvidevamo, da bo zasebna potrošnja letos realno za 0,5 % nižja kot lani.

³ To je še vedno za petino manj registriranih vozil kot v enakem obdobju 2008.

⁴ Povprečno število zaposlenih bo letos predvidoma nižje za 2,2 % (SNA), sredstva za zaposlene pa realno za 1,4 %.

Slika 8: Kazalniki zasebne potrošnje

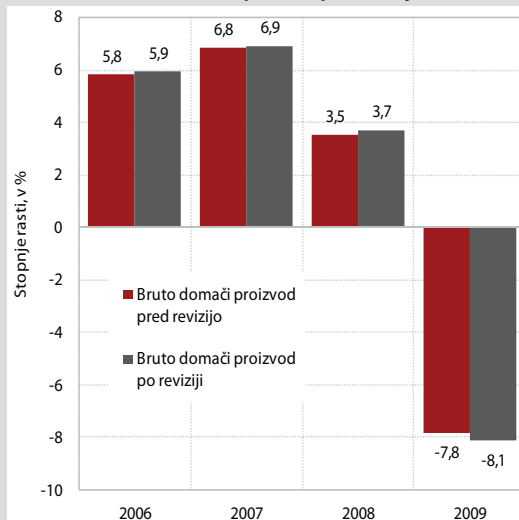
Vir: SURS, MNZ-DUNZ.

Opombe: *preračunano na mesec izplačila. **Podatki od marca 2006. ***SKD 2008.

Okvir 1: Revizija temeljnih agregatov nacionalnih računov, upoštevana v jesenski napovedi

Statistični urad RS je konec avgusta 2010 objavil redno letno revizijo podatkov BDP, temeljnih agregatov nacionalnih računov in zaposlenosti za obdobje 2006-2008 in prvo letno oceno BDP za leto 2009. Vrednost BDP v tekočih cenah je bila popravljena za leto 2008, ko je za 0,5 % višja kot pred revizijo, in za leto 2009, ko je za 1,4 % višja kot po predhodnih podatkih četrletnih računov. V obeh letih so popravki nominalnih vrednosti največji pri zasebni potrošnji in zalogah. Stopnje realne gospodarske rasti so bile spremenjene za celotno obdobje 2006-2009 (gl. Sliko 9).

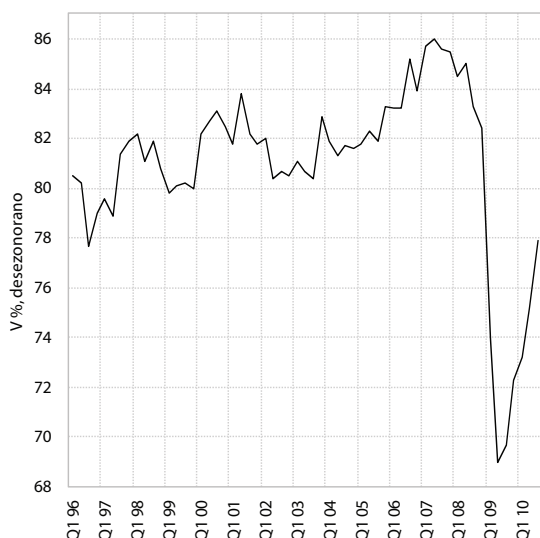
Slika 9: Realna rast BDP, pred in po reviziji

Vir: SURS.

Že spomladi smo predvideli, da bo v segmentu investicij v gradbeništvu prišlo do močnega znižanja, polletni podatki pa kažejo na še večje težave v panogi, kar bo vplivalo tudi na skupni padec bruto investicij v osnovna sredstva v letošnjem letu (-3,5 %). Upadanje investicijske aktivnosti, ki se je pričelo v tretjem četrtletju 2008 je bilo največje v prvem četrtletju lani, z manjšo intenzivnostjo pa se je nadaljevalo tudi v prvi polovici letošnjega leta.⁵ Bruto investicije v osnovna sredstva so bile tako v prvi polovici leta realno za 7,8 % nižje kot v istem obdobju lani. Zniževanje investicij je prisotno v stanovanjski gradnji, kjer je tudi najbolj izrazito (-20 %), oviro za krepitev aktivnosti pa predstavlja velik obseg zalog po obdobju večletne intenzivne gradnje stanovanj (gl. Sliko 11). Prav tako so po zaključku intenzivne izgradnje cestnega omrežja in tudi zaradi pomanjkanja virov sredstev za zagon novih projektov precej pod ravniyo iz preteklih let investicije v inženirske objekte. Višje kot v istem obdobju lani pa so bile investicije v nestanovanjske stavbe. Zaradi takšnih gibanj v gradbeništvu v letu 2010 ne bo dosežena 0,5-odstotna rast investicij v osnovna sredstva, ki smo jo napovedali spomladi, temveč pričakujemo 3,5-odstotni padec, kljub kreptitvi investicij v opremo in stroje, ki se odvija po pričakovanjih. Te namreč, z izjemo prekinitev v prvem četrtletju letos, okrevajo že od druge polovice lanskega leta, tako da so bile v prvi polovici leta za 7 % višje, kot v enakem obdobju lani. Okrevanje v tem segmentu investicij je povezano s kreptitvijo izvoznega povpraševanja in s tem povezanim povečevanjem obsega proizvodnje in izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti.

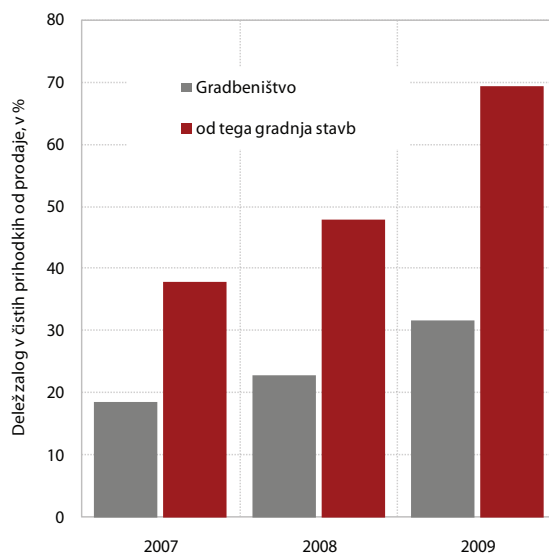
Slika 10: Gibanje izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti v predelovalnih dejavnostih

Vir: SURS, desezoniranje UMAR.

Spremembe zalog so k 0,6-odstotni rasti BDP v prvi polovici leta prispevale kar 1,5 o. t. K visokemu prispevku spremembe zalog je več kot letošnje povečanje zalog (+145 mio EUR) prispevalo njihovo znižanje v tem obdobju lani (-245 mio EUR; gl. tudi Okvir 2). Po podatkih industrijske statistike so bile zaloge industrijskih proizvodov v prvi polovici leta nižje kot lani (-0,8 %). Hkrati ocenjujemo, da se zaloge v gradbeništvu niso povečale. Ob skupih podatkovnih virih tako ocenjujemo, da je letos najverjetneje prišlo do povečanja zalog v trgovini, ki predstavljajo tretji najpomembnejši segment, kjer prihaja do ustvarjanja zalog. Predvidevamo, da bo prispevek spremembe zalog k rasti BDP v letu 2010 znašal 1,1 o. t., kar je več, kot smo predvideli spomladi (0,5 o. t.).

Slika 11: Zaloge v gradbeništvu

Vir: Ajpes.

⁵ Po desezoniranih podatkih so se v prvem četrtletju bruto investicije v osnovna sredstva znižale za 2,9 %, v drugem pa za 1 %.

Okvir 2: Spremembe zalog in njihov vpliv na rast bruto domačega proizvoda

V letu 2009 je prišlo do močnega krčenja gospodarske aktivnosti, skoraj polovico padca bruto domačega proizvoda pa so prispevale spremembe zalog. Čeprav investicije v zaloge predstavljajo relativno nizek delež celotnega bruto domačega proizvoda – v obdobju 1995-2009 je delež sprememb zalog v BDP v povprečju znašal 1,4 % – pa nihanje teh investicij v primerjavi z nihanjem rasti BDP nikakor ni zanemarljivo. V Tabeli 3 so predstavljeni deleži posameznih komponent BDP in standardni odklon prispevka k rasti BDP teh komponent. Končna potrošnja gospodinjstev je v obdobju 1995-2009 predstavljala 55,0 % BDP, standardni odklon njenega prispevka k rasti BDP pa je znašal 1,0 o.t. Standardni odklon prispevka k rasti sprememb zalog pa je bil večji (1,4 o.t.), čeprav končna potrošnja gospodinjstev predstavlja skoraj 40-krat večji delež v BDP kot spremembe zalog.

Tabela 3: Komponente izdatkovne strukture BDP, njihov delež in variabilnost, Slovenija, 1995 - 2009

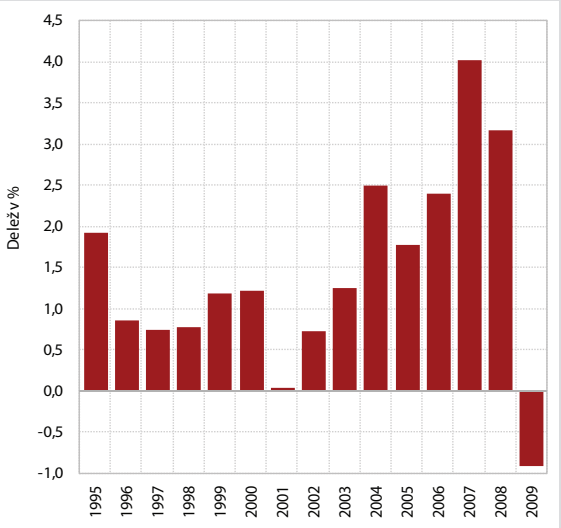
	delež v BDP v %, povprečje (tekoče cene)	standardni odklon prispevka k rasti, v o.t. (cene preteklega leta)
Končna potrošnja gospodinjstev	55,0	1,0
Končna potrošnja države	18,7	0,2
Bruto investicije v osnovna sredstva	25,0	2,4
Spremembe zalog	1,4	1,4
Izvoz blaga in storitev	56,7	5,1
Uvoz blaga in storitev	58,0	5,6
Bruto domači proizvod	100,0	3,5

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Zaloge so se v letih 1995-2009 v Sloveniji večinoma povečevale. V letu 1995 so se povečale za skoraj 2 % BDP, nato je bilo do leta 2000 to povečevanje zmernejše (gl. Sliko 12), v letu 2001 pa je raven zalog ostala približno nespremenjena. Po letu 2004, predvsem pa v letih 2007 in 2008, so se zaloge močno povečale. Skupaj so se v teh dveh letih povečale za več kot 2,5 mrd EUR oziroma za 3,6 % BDP. Leta 2009 so se zaloge znižale za 191 mio EUR.

Po podatkih nacionalnih računov večino zalog ustvarijo v predelovalnih dejavnostih, trgovini in nepremičninah oz. gradbeništvu. Povečanje zalog v letih 2007 in 2008 je bilo podobno kot v predhodnih letih najintenzivnejše v industriji, trgovini, še posebej pa so se okrepile v dejavnostih, povezanih z gradnjo in nepremičninami. Povečanje zalog v gradbeništvu in poslovanju z nepremičninami v letu 2008 je preseglo 500 mio EUR. V letu 2009 je bilo skupno znižanje zalog povezano z znižanjem v industriji (za 461 mio EUR) in trgovini (za 236 mio EUR); še pa so se povečale zaloge v dejavnostih, povezanih z gradnjo (108 mio EUR) in nepremičninami (247 mio EUR).

Slika 12: Delež sprememb zalog v BDP, tekoče cene

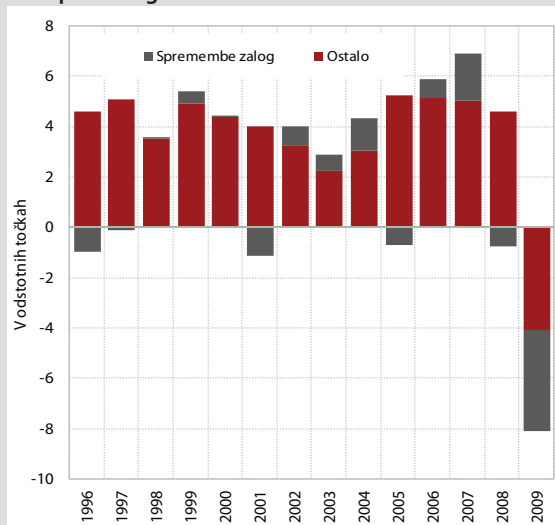

Vir: SURS.

Okvir 2: Spremembe zalog in njihov vpliv na rast bruto domačega proizvoda - nadaljevanje

Spremembe zalog so v preteklosti pomembno vplivale na realno rast BDP. V letih 1996–2008 se je prispevek sprememb zalog k rasti BDP gibal med -1,2 o. t. in 1,9 o. t., lani pa so spremembe zalog k 8,1-odstotnemu padcu BDP prispevale kar 4,0 o. t. (gl. Slika 13).

Slika 13: Prispevek spremembe zalog k rasti BDP, stalne cene preteklega leta

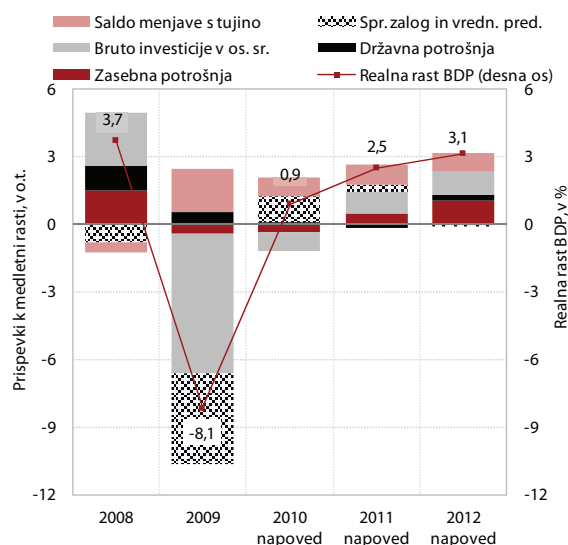
Vir: SURS.

Struktura letošnje gospodarske rasti, ki v veliki meri temelji na izvozu in naložbah v opremo in stroje, za katere je značilna močna uvozna komponenta, vpliva tudi na krepitev uvoza, ki se bo letos povečal za 5,6 %. Pod vplivom krepitve obsega proizvodnje predelovalnih dejavnosti in s tem povečanega povpraševanja po proizvodih za vmesno porabo, vgrajenih v končne proizvode, v nekoliko manjši meri pa tudi povečanja uvoza investicijske opreme, je bil uvoz blaga v prvem letošnjem polletju medletno realno višji za 8,1 %, v celem letu pa bo rast predvidoma 6,2-odstotna. Uvoz storitev je bil v polletju realno višji za 2,2 %, na kar je večinoma vplivalo povečanje uvoza vseh vrst transportnih storitev (razen zračnega transporta). Uvoz gradbenih storitev kot so gradnja in montaža ter investicijska dela, ki jih izvajajo tujci, pa je bil še vedno precej pod ravni iz lanskega leta. Pričakujemo, da se bo na letni ravni uvoz storitev povečal za 2,8 %.

Državna potrošnja bo letos realno višja le za 0,7 %, kar je precej nižja rast glede na pretekla leta. V prvi polovici leta je bila državna potrošnja medletno višja za 0,8 %. Najvišje stopnje rasti so dosegli izdatki za podporo socialne varnosti v naravi, že drugo leto pa se močno umirjajo izdatki države za materialne stroške in drugi izdatki vmesne porabe države. Po drugi strani pa nadpovprečno še vedno rastejo tudi realna sredstva za zaposlene, zaradi nadaljnje rasti števila zaposlenih v dejavnostih sektorja država (zlasti predšolsko varstvo otrok, osnovne šole, tudi državna uprava).

Ob predvidenem oživljanju domače potrošnje ter ohranitvi relativno močnega izvoznega povpraševanja se bo gospodarska rast v letu 2011 pospešila na 2,5 % in v letu 2012 na 3,1 %. Ključni dejavniki predvidene pospešitve gospodarske rasti v prihodnjih dveh letih so pričakovano izboljšanje razmer na trgu dela in v gradbeni in z njimi povezanimi dejavnostmi, kar bo vplivalo na ponovno rast zasebne in investicijske potrošnje. Zlasti

Slika 14: Rast BDP po komponentah agregatnega povpraševanja

Vir: SURS, napoved UMAR.

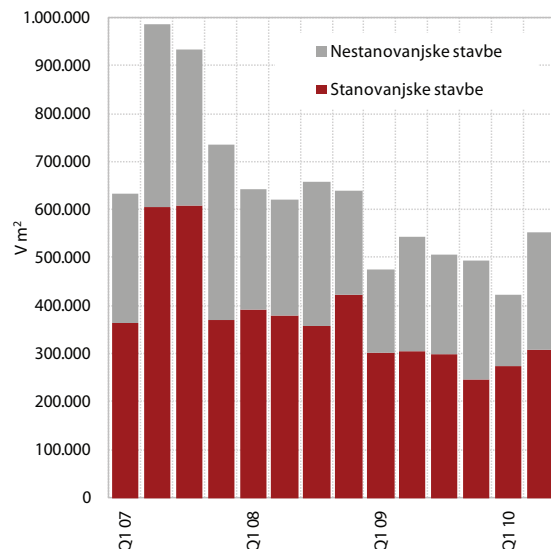
za okrevanje investicijske potrošnje pa je izrazitega pomena, da pride do izboljšanja razmer v finančnem sektorju. Banke se od začetka gospodarsko-finančne krize soočajo z manjšo razpoložljivostjo sredstev na mednarodnih kapitalskih trgih in pospešno oblikujejo tudi oslabitve, zaradi pričakovanih prihodnjih izgub, zato so v kreditiranju investicijskih projektov zasebnega sektorja precej previdnejše kot pred krizo (gl. tudi poglavje Finančni trgi). V kolikor bi se takšna gibanja še zaostrovala, bi bilo okrevanje investicijske aktivnosti lahko počasnejše od predvidenega.

V letu 2011 bo rast izvoza predvidoma 5,9-odstotna, v letu 2012 pa 7-odstotna. V skladu s predpostavkami pričakovanih gibanj v mednarodnem okolju prihodnje leto pričakujemo nižjo rast izvoza v države EU, kjer se bo predvidoma najbolj upočasnila gospodarska rast v Nemčiji, ter višjo rast izvoza v države nekdanje Jugoslavije, ki po krizi bolj počasi okrevajo. Ob takšnih predpostavkah bo rast slovenskega izvoza prihodnje leto (5,9 %) nekoliko nižja kot letos. Umirjanje pričakujemo pri rasti izvoza blaga (5,9 %). Nasprotno pa predvidevamo, da bo okrevanje zajelo širšo skupino storitev kot letos, zaradi česar bo prvič po začetku krize vidnejšo rast dosegel tudi izvoz storitev (5,5 %). Poleg izvoza transportnih storitev, ki se je okrepil že letos, pričakujemo tudi rast izvoza storitev potovanja in zaustavitve upadanja konstrukcijskih storitev, pa tudi povečanje izvoza nekaterih poslovnih storitev. V letu 2012, ko naj bi se gospodarska rast v vseh pomembnejših partnericah okrepila, bo predvidoma višja tudi rast izvoza (7 %; blaga 7,2 % in storitev 6,0 %). V razmerah nižje gospodarske rasti, kot smo ji bili priča pred mednarodno gospodarsko in finančno krizo, bodo tako v prihodnjih dveh letih tudi rasti slovenskega izvoza relativno nižje. Na to bodo po naši oceni vplivale tudi nekatere strukturne slabosti slovenskega gospodarstva, kot posledica počasnega prestrukturiranja izvoza v smeri krepitve tehnološko zahtevnejših proizvodov in pa omejitve, ki izhajajo iz konkurenčnega položaja slovenskih podjetij. Kljub prekinitvi negativnih gibanj bo namreč Slovenija zelo verjetno tudi v prihodnjih dveh letih med članicami evrskega območja in EU z relativno manj ugodnim gibanjem cenovne in stroškovne konkurenčnosti (gl. tudi Cenovna in stroškovna konkurenčnost).

Rast investicij v osnovna sredstva bo v letu 2011 predvidoma 4-odstotna, v letu 2012 pa 4,3-odstotna.

Pod vplivom nadaljnega izboljševanja razmer v mednarodnem okolju in s tem povezano krepitvijo izvoznega povpraševanja in dviga izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti lahko v obeh letih pričakujemo nadaljnjo krepitev investicij v stroje in opremo. Investicije v zgradbe in objekte se bodo po dveh letih močnih padcev v prihodnjih dveh letih povečevale zaradi predvidoma višjih investicijskih izdatkov države na področju gradnje železniške infrastrukture in nadaljevanja letošnjih pozitivnih gibanj pri investicijah v nestanovanjske stavbe. Zaradi velikih zalog in s tem povezane nizke ravni izdanih gradbenih dovoljenj pa v segmentu investicij v nova

Slika 15: Z izdanimi gradbenimi dovoljenji predvidena površina stavb

Vir: SURS.

stanovanja ponovno rast lahko pričakujemo šele v letu 2012.

Rast zasebne potrošnje potrošnje bo v prihodnjih dveh letih skromna, in sicer 1-odstotna v letu 2011 in 2-odstotna v letu 2012. Prekinitev upadanja zaposlenosti, do katere bo predvidoma prišlo že tekom prihodnjega leta bo vplivalo na ponovno rast razpoložljivega dohodka gospodinjstev. Obenem pričakujemo, da bo postopno izboljšanje makroekonomskih razmer vplivalo tudi na povečanje optimizma potrošnikov in večjo naklonjenost za povečanje nakupov dobrin, ki so jih letos in lani odlagali.

Prihodnje leto se bo rast uvoza blaga in storitev predvidoma umirila na 4,5 %, v letu 2012 pa zvišala na 5,9 %.

Gospodarska rast bo tudi v prihodnjih dveh letih v veliki meri temeljila na izvozu in naložbah v opremo in stroje, za katere je značilna močna uvozna komponenta, kar bo najbolj vplivalo na višino rasti uvoza blaga v teh letih (4,4 % oz. 5,8 %). V nekoliko večji meri kot letos, bo z oživljanjem zasebne potrošnje na rast uvoza blaga v prihodnjih dveh letih vplival tudi uvoz blaga široke porabe. Po skromnem okrevanju v letošnjem letu nadaljnjo krepitev rasti pričakujemo tudi na strani uvoza storitev (5,6 % oz. 6,6 %).

Zaradi nadaljnje racionalizacije in varčevalnih ukrepov, ki jih narekuje poslabšana javnofinančna situacija bo prispevek državne potrošnje h gospodarski aktivnosti v prihodnjem letu negativen, nato pa še naprej relativno skromen v primerjavi z ostalimi komponentami potrošnje. Državna potrošnja bo prihodnje leto predvidoma realno nižja za 0,8 %. Največje krčenje pričakujemo v segmentu vmesne potrošnje države (realno za 5 %), ki se je že v zadnjih dveh letih

zelo umirjala, kot posledica varčevalnih ukrepov in predvidene racionalizacije izdatkov v vseh javnofinančnih blagajnah. Predvidena je tudi upočasnitev realne rasti sredstev zaposlenih zaradi upočasnitve rasti števila zaposlenih v sektorju država. Napoved predvideva, da bo rast zaposlovanja omejena le na del, kjer to izhaja iz povečevanja potreb, tj. na področju varstva otrok, v osnovnih šolah in v zdravstvu. Realna rast podpor socialne varnosti v naravi se bo ohranila tudi v letu 2011, vendar bo zaradi ukrepov za omejevanje nekaterih programov le na socialno šibkejših in z racionalno rabo zdravil, le 2,6-odstotna. V letu 2012 se bo potrošnja države ob prekinitvi upadanja njene vmesne porabe in ob nadaljni realni rasti sredstev za zaposlene predvidoma povečala za 1,4 %.

Zaradi poslabšanja pogojev menjave bo realni bruto domači dohodek predvidoma letos še upadel, v letu 2011 pa bo njegova rast nižja od rasti BDP. Padec realnega bruto domačega dohodka, ki poleg gibanja realnega BDP upošteva še spremembe v kupni moči dohodkov rezidentov, tj. relativnih gibanj izvoznih in uvoznih cen, je bil lani 5,8-odstoten in zaradi izboljšanja pogojev menjave nižji od realnega padca BDP (-8,1 %). V letošnjem in prihodnjem letu pa se bodo rezidentnim proizvajalcem zunanji pogoji gospodarjenja predvidoma poslabševali, oziroma rast uvoznih cen bo presegala rast cen, ki jih bodo dosegali izvozniki (za 2,3 o. t. oziroma za 1 o. t.). Zaradi tega bo letos realni bruto domači dohodek še upadel (-0,5 %), prihodnje leto pa se bo povečal manj (1,8 %) kot BDP.

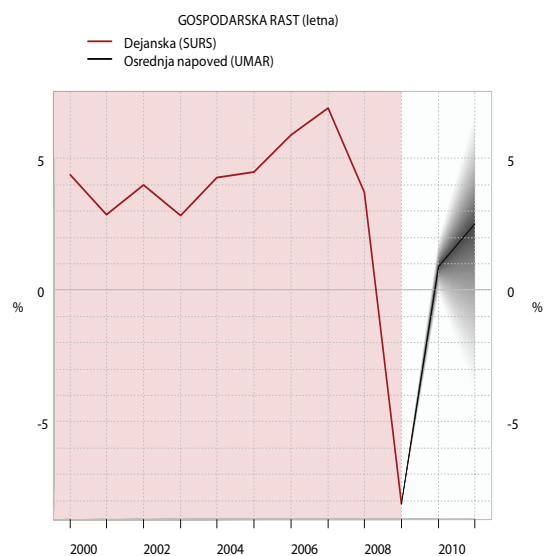
Tabela 4: Jesenska napoved rasti BDP in agregatov potrošnje

Realne stopnje rasti v %	2009	2010		2011		2012	
		Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	-8,1	0,6	0,9	2,4	2,5	3,1	3,1
Izvoz proizvodov in storitev	-17,7	4,3	7,0	6,3	5,9	7,4	7,0
Uvoz proizvodov in storitev	-19,7	4,1	5,6	6,0	4,5	6,7	5,9
Saldo menjave s tujino, prispevek k rasti v o. t.	2,0	0,1	0,8	0,1	0,9	0,4	0,8
Zasebna potrošnja	-0,8	-0,5	-0,5	1,7	1,0	2,3	2,0
Državna potrošnja	3,0	0,6	0,7	0,2	-0,8	0,8	1,4
Bruto investicije v osnovna sredstva	-21,6	0,5	-3,5	3,5	4,0	4,5	4,3
Zaloge, prispevek k rasti v o. t.	-4,0	0,5	1,1	0,5	0,4	0,2	0,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Ključno tveganje napovedi rasti BDP predstavlja možnost poslabšanja razmer v mednarodnem okolju in morebitno ponovno zaostrovanje razmer na finančnih trgih. Glavni dejavnik okrevanja v Sloveniji je krepitev mednarodne trgovinske menjave, zato bi morebitna upočasnitev gospodarske rasti v naših pomembnejših partnericah zavrnila tudi predvideno gospodarsko okrevanje. Simulacije za leto 2011 kažejo, da bi za 2 o. t. nižja gospodarska rast v teh državah od predvidene v osnovnem scenariju znižala gospodarsko rast v Sloveniji v letu 2011 na 0,5 %. Vplivala bi predvsem na izvoz, ki bi v teh okoliščinah stagniral, in investicije, ki bi se povečale le za 1,2 %. Rahlo nižja bi bila tudi rast zasebne potrošnje (0,8 %). Gospodarsko aktivnost bi lahko upočasnilo tudi dodatno zaostrovanje razmer na finančnih trgih, kar lahko v razmerah, ko bo s postopnim umikom posameznih ukrepov začela tudi ECB, oteži dostopnost in podraži vire slovenskim bankam. Viri financiranja za javni in poslovni sektor bi se lahko občutneje podražili tudi v primeru, da ne bi prišlo do izboljšanja na področju domačih javnih financ, kar bi prav tako lahko vplivalo na nižjo gospodarsko aktivnost od predvidene v osnovnem scenariju.

Slika 16: Osrednja napoved rasti BDP in pričakovana tveganja

Vir: SURS, napoved 2010-2012 UMAR.

Okvir 3: Investicijsko-varčevalna vrzel

Po občutnem zmanjšanju negativne investicijsko-varčevalne vrzeli v letu 2009 na 1,3 % BDP, se bo ta ob relativno podobni rasti obeh kategorij v prihodnjih letih predvidoma ohranila na ravni okoli 1 % BDP. Ob izrazitejšem padcu bruto investicij od bruto varčevanja se je lani vrzel zmanjšala na -1,3 % BDP oziroma 477 mio EUR, v letu 2008 pa je znašala -6,8 % BDP oziroma 2.524 mio EUR. Ob predvidenem večjem zvišanju bruto varčevanja kot bruto investicij letos, se bo negativna investicijsko-varčevalna vrzel letos še nekoliko znižala (na -0,8 % BDP). Na povečanje bruto varčevanja bodo po pričakovanjih vplivali nižji neto odliv primarnih dohodkov v tujino (za 0,4 o. t. BDP) in nižji neto odliv tekočih transferjev v tujino (za 0,6 o. t. BDP), zaradi česar se bo bruto nacionalni razpoložljivi dohodek povečal bolj kot končna potrošnja (gospodinjstev in države). Predvidevamo, da se bo razlika med bruto investicijami in bruto varčevanjem prihodnje leto ohranila na podobni ravni kot letos, in sicer v višini -0,9 % BDP.

Tabela 5: Bruto varčevanje in bruto investicije v % BDP

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
					Jesenska napoved (sept. 2010)	
BRUTO VARČEVANJE	26,5	27,2	25,2	21,7	22,4	23,0
Bruto poslovni presežek	26,0	26,8	26,6	25,0	25,2	25,6
BRUTO INVESTICIJE	28,9	31,7	31,9	23,0	23,2	23,9
Investicije v osnovna sredstva	26,5	27,7	28,8	23,9	23,0	23,3
Spremembe zalog	2,4	4,0	3,2	-0,9	0,2	0,5
Saldo tekočih transakcij s tujino	-2,4	-4,5	-6,8	-1,3	-0,8	-0,9

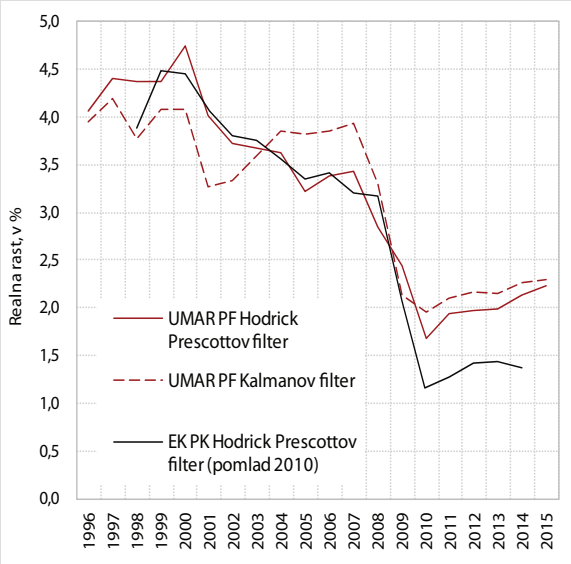
Vir: SURS, napoved UMAR.

Okvir 4: Potencialna rast BDP in proizvodna vrzel

Na osnovi zadnjih razpoložljivih statističnih podatkov in jesenskih napovedi gospodarske rasti UMAR, smo z metodo produkcijske funkcije pripravili ocene potencialne rasti in proizvodne vrzeli. Model je ocenjen na osnovi letnih podatkov, pri čemer so za obdobje od leta 2010 upoštevane jesenske napovedi BDP. Na Sliki 17 prikazujemo primerjavo izračunane potencialne rasti z uporabo dveh različnih metod za izločitev ciklične komponente skupne faktorske produktivnosti (v nadaljevanju TFP). Prva metoda uporablja Hodrick-Prescottov filter (HP filter), druga pa bivariatni Kalmanov filter (KF).

Za primerjavo je prikazan tudi izračun potencialne rasti, ki ga je spomladi pripravila Evropska komisija (EK). Tudi ti izračuni temeljijo na metodi produkcijske funkcije, pri čemer Evropska komisija za izločitev ciklične komponente TFP zaenkrat uporablja HP filter.⁶ Metoda z uporabo KF pa bo v prihodnje tudi uradna metoda Evropske komisije za večino članic EU. Uporaba bivariatnega KF, ki uporablja informacije o zasedenosti proizvodnih kapacitet za ugotavljanje cikličnosti, ima pred uporabo HP filtra več prednosti. Problem končnih vrednosti je pri KF manj izrazit kot pri HP filtru, manj je tudi revizij TFP z dodajanjem novih podatkov.⁷ Razlike med našimi izračuni s HP filtrom in izračuni EK so posledica različnih upoštevanih napovedi (spomladanske napovedi EK in jesenske napovedi UMAR) ter deloma tudi razlik v vhodnih podatkih⁸.

Slika 17: Potencialna rast BDP, primerjava različnih metodologij izračuna

Vir: UMAR.

⁶ Za podrobnejši opis metodologije glej F. D'Auria, Cécile Denis, K. Havik, K. Mc Morrow, C. Planas, R. Raciborski, W. Röger and A. Rossi: »The production function methodology for calculating potential growth rates and output gaps«, Economic Papers 420, July 2010, DG ECFIN.

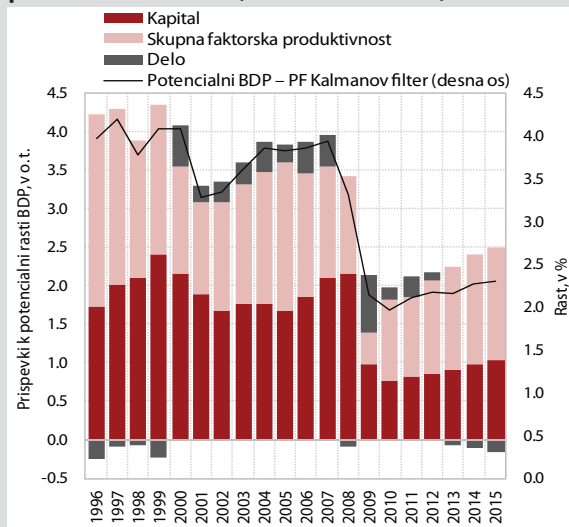
⁷ Več o ostalih prednostih uporabe KF v D'Auria in ostali (2010).

⁸ Od spomladi so bili objavljeni novi podatki glede letnih rasti BDP in zaposlenosti v obdobju 2006-2009, ki smo jih upoštevali pri izračunu potencialne rasti, prav tako pri seriji zaposlenosti po statistiki nacionalnih računov upoštevamo tudi popravek zaradi preloma v seriji v letu 2002.

Okvir 4: Potencialna rast BDP in proizvodna vrzel - nadaljevanje

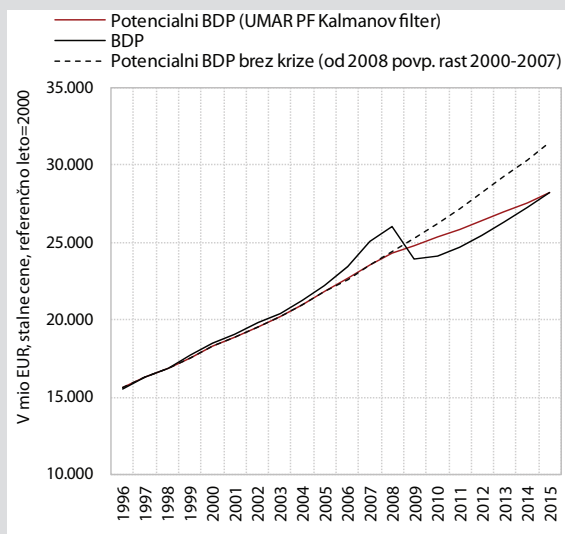
Izračuni kažejo, da je potencialna rast za prihodnje obdobje nižja glede na obdobje pred krizo. Izračuni z uporabo KF kažejo, da se je potencialna rast v obdobju pred krizo rahlo zviševala in se v zadnjih letih približala 4 %, po močnem padcu v letih 2008 in 2009 pa bo v prihodnjih letih nekoliko nad 2%.

Slika 18: Prispevki posameznih komponent k potencialni rasti BDP (PF Kalmanov filter)

Vir: UMAR.

Slika 19: Raven BDP in potencialnega BDP

Vir: UMAR.

Med posameznimi komponentami potencialne rasti (z uporabo KF) se v prihodnjih letih najbolj znižuje prispevek kapitala. Prispevek kapitala se je v letu 2009 znižal za več kot odstotno točko in tudi na srednji rok ne gre pričakovati hitre vrnitve na ravni pred krizo. Prispevek dela k potencialni rasti je relativno nizek skozi celotno preteklo obdobje, pričakovan prispevek pa se v prihodnje še manjša, predvsem zaradi zmanjševanja populacije v delovno aktivni starosti, glede na upoštevane Eurostatove projekcije. Precejšen padec je bil v letu 2009 tudi v prispevku TFP, vendar je tu pričakovano okrevanje hitrejša (gl. Slika 18).

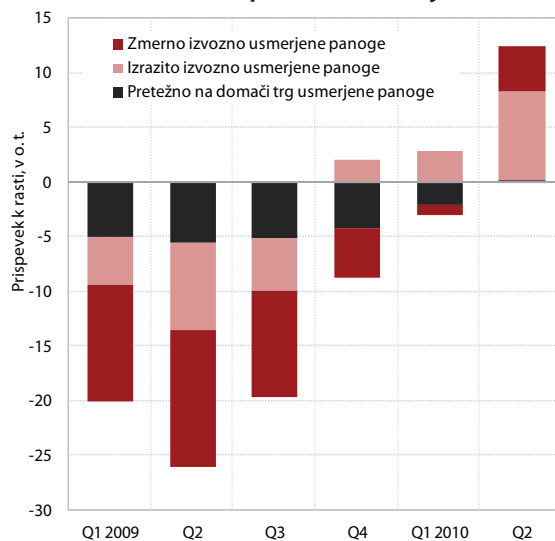
Naredili smo tudi simulacijo izgube v ravni potencialnega BDP zaradi krize. Primerjava dejanskega BDP (v stalnih cenah) z zadnjimi izračuni potencialnega BDP kaže, da smo iz BDP nad potencialnim do leta 2008 (pozitivna proizvodna vrzel) padli precej pod potencialni BDP v letu 2009, po projekcijah pa se bo negativna proizvodna vrzel ohranjala vse do leta 2015. Na Sliki 19 je prikazana tudi izguba potencialnega BDP v primerjavi s scenarijem brez krize, kjer je bila za projekcijo upoštevana povprečna rast potencialnega BDP v obdobju 2000-2007.

Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih

Dodana vrednost je v prvi polovici leta realno za 1,2 % preseгла raven iz enakega obdobja lani. V prvem četrtletju je zalansko ravno še zaostajala za 0,8 %, v drugem četrtletju pa je bila prvič od začetka krize zabeležena medletna rast (3,0 %). Gibanja po dejavnostih odražajo razlike v okrevanju tujega in domačega povpraševanja. Tako so najvišjo rast dosegle predelovalne dejavnosti (D), ki so najbolj izvozno usmerjen del slovenskega gospodarstva. Pozitivna gibanja so zabeležili tudi v delih tržnih storitev (G-K), ki so izraziteje vezani na blagovne trgovinske tokove in okrevanje predelovalnih dejavnosti. Močno upadanje aktivnosti se je še naprej nadaljevalo v gradbeništvu (F), padec dodane vrednosti so zabeležili tudi v finančnem posredništvu. V javnih storitvah (L-P) je bila ponovno dosežena rast dodane vrednosti, ki je bila le malenkost nižja od lanskoletne.

Rast dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti je bila ob okrepitvi tujega povpraševanja in s tem blagovnega izvoza v letošnjem letu spodbujena predvsem z bolj izvozno usmerjenimi in tehnološko zahtevnejšimi dejavnostmi. Dodana vrednost predelovalnih dejavnosti, ki so bile z znižanjem tujega povpraševanja močno prizadete zlasti v začetnem obdobju gospodarske krize, je v prvi polovici leta realno za 8 % preseгла raven izpred leta dni. Potem ko je v prvem četrtletju približno stagnirala (desezonirano) na ravni predhodnega četrtletja, se je v drugem precej okrepila (za 7,1 % desezonirano), kar je ob nizki osnovi v lanskem letu na medletni ravni pomenilo 1,8-odstotno rast v prvem in 13,9-odstotno rast v drugem četrtletju. Rast so spodbudila predvsem naročila iz tujine, ki so bila v prvi polovici leta medletno višja za 22,3 % (domača za 8,1 %), prihodki od prodaje v tujini pa za 13,3 % (z domačega trga -0,2 %). To se je odrazilo v strukturi rasti po dejavnostih, saj je bil obseg proizvodnje medletno višji le v pretežno izvozno usmerjenih dejavnostih (za 9,6 %), v pretežno na domači trg usmerjenih pa je za lansko ravno še zaostajal (za 3,6 %). Nizko domače povpraševanje je v veliki meri povezano z upadanjem gradbene aktivnosti, deloma pa tudi z gibanji na trgu dela, tako da so v prvi polovici leta največje medletne padce zabeležili v tistih pretežno na domači trg usmerjenih dejavnostih, ki so izraziteje povezane z gradbeništvom in zasebno porabo trajnih dobrin (proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov, pohištvena industrija). Najvišje medletne rasti obsega proizvodnje so večinoma realizirali v izvozno usmerjenih in tehnološko zahtevnejših dejavnostih (proizvodnja IKT in električnih naprav, kemična in farmacevtska industrija, proizvodnja motornih vozil in plovil).

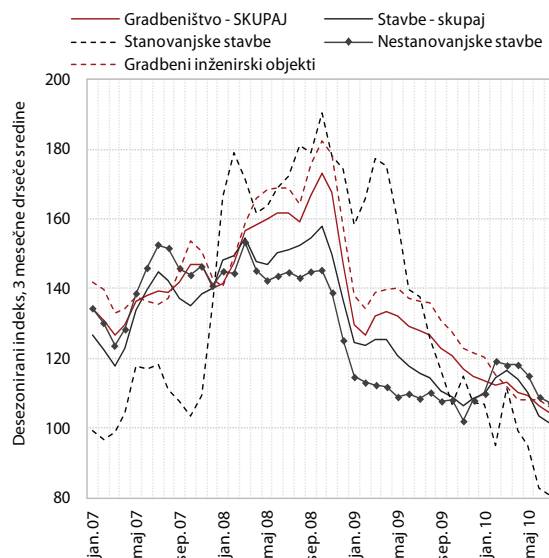
Slika 20: Prispevki posameznih skupin predelovalnih dejavnosti glede na izvozno usmerjenost k skupni rasti dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Dodana vrednost v gradbeništvu je bila v prvi polovici leta medletno nižja za 14 %, aktivnost se je ponovno zmanjšala v vseh pomembnejših segmentih dejavnosti. Glede na vrh, dosežen pred krizo, je bila vrednost opravljenih gradbenih del v drugem četrtletju v stanovanjski gradnji nižja kar za 53 %, v gradnji inženirskih objektov za 37 % in v gradnji nestanovanjskih stavb za 30 %. Ocenjujemo, da je padec vrednosti del v gradnji stanovanj povezan z velikimi zalogami gradbenih podjetij, ki so po naši oceni večinoma v stanovanjski gradnji. V gradnji nestanovanjskih stavb se je aktivnost v prvem četrtletju letos že okrepila, a se je v drugem ponovno znižala,

Slika 21: Vrednost opravljenih del v gradbeništvu

Vir: SURS, preračuni UMAR.

kljub temu pa so razmere v tem segmentu gradbeništva vseeno manj neugodne kot v gradnji stanovanj. Deloma je to povezano z okrevanjem industrije, po naši oceni pa v tem segmentu nismo bili priča tako velikemu kopičenju

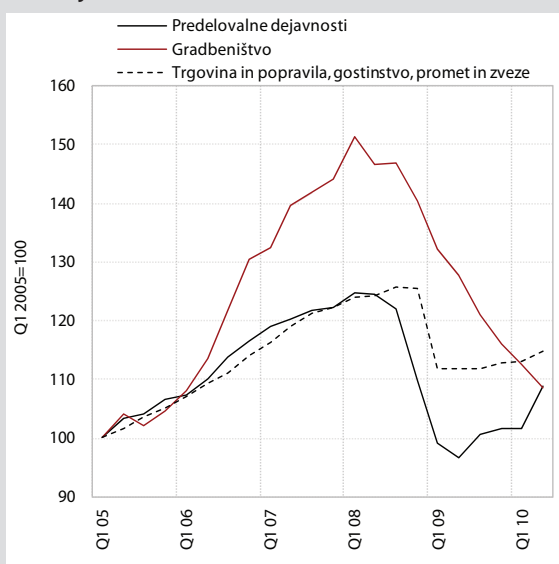
zalog. V gradnji inženirskih objektov je padec vrednosti opravljenih del povezan predvsem z manjšim obsegom gradnje prometne infrastrukture.

Okvir 5: Gibanja v gradbeni dejavnosti

Aktivnost v gradbeništvu je v letu 2009 in v prvi polovici leta 2010 močno padla, vendar je bila v preteklih letih to panoga z nadpovprečno rastjo. V letih pred krizo je bila visoka rast aktivnosti v gradbeništvu posledica visoke likvidnosti in ugodnih splošnih gospodarskih razmer, kar je spodbujalo poslovno investiranje in stanovanjsko gradnjo, ter pospešene gradnje infrastrukture, predvsem avtocest. Rast dodane vrednosti v gradbeništvu je tako v zadnjih letih močno preseгла rast v industriji in nekaterih bolj tržno naravnanih storitvah, vendar pa je bila v vseh dejavnostih dodana vrednost v drugem četrtletju letos za okoli 10 % nad ravni iz začetka leta 2005 (gl. Sliko 22).

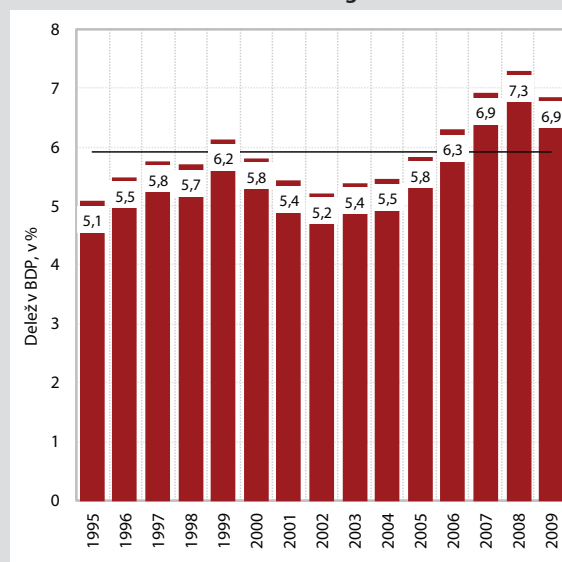
Delež dodane vrednosti gradbeništva v BDP se je v letu 2009 znižal, a je bil še vedno precej nad dolgoletnim povprečjem. Kljub znižanju v letu 2009 je bil delež dodane vrednosti gradbeništva še vedno višji kot pred letom 2007 (gl. Sliko 23). Ta delež je relativno visok tudi v primerjavi z drugimi evropskimi državami, višji kot v Sloveniji je bil v letu 2009 le še v petih državah EU.

Slika 22: Dodana vrednost v nekaterih dejavnostih v Sloveniji, desezonirano

Vir: SURS, Eurostat.

Slika 23: Delež dodane vrednosti gradbeništva v BDP

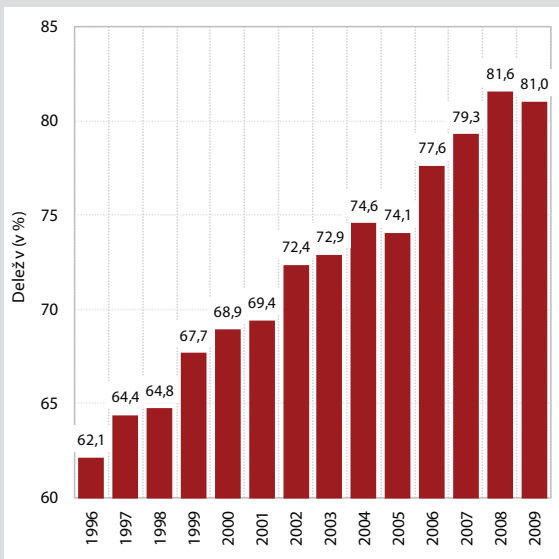

Vir: SURS.

Kriza je gradbeništvo prizadela skozi znižanje naročil, pa tudi zaradi zaostrenih finančnih razmer. Zasebni sektor je znižal investicijsko aktivnost zaradi poslabšanih makroekonomskih razmer in dostopnosti do finančnih virov, hkrati so se znižala tudi naročila iz javnega sektorja za gradnjo cestne infrastrukture. Gradbeniki oz. investitorji, ki so se v preteklih letih hitre rasti aktivnosti za financiranje svojih projektov močno zadolžili (gl. Sliko 24), pa ob nastopu krize in znižanju naročil niso uspeli prodati svojih zalog, ki so bile večinoma financirane s posojili. Hkrati so se razmere pri pridobivanju novih posojil precej zaostrele, zaradi česar so podjetja z večjo tržno močjo začela odlagati plačila dobaviteljem in podizvajalcem. Močno zadolževanje v preteklosti, težave v domačem bančnem sektorju in s tem povezan manjši padec obrestnih mer za posojila, so položaj v gradbeništvu dodatno poslabšali (gl. Sliko 25).

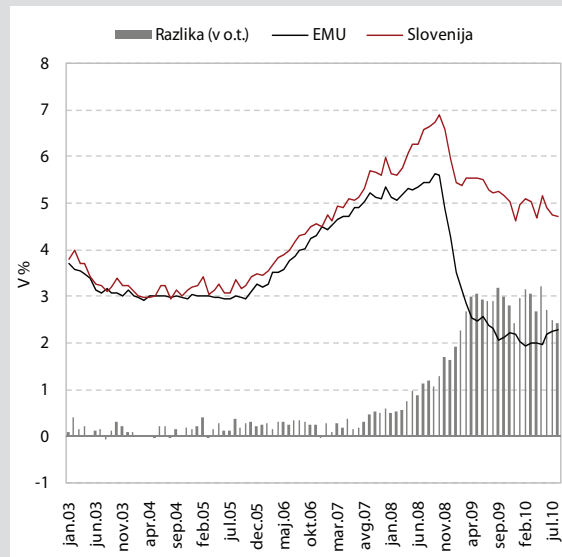
Okvir 5: Gibanja v gradbeni dejavnosti - nadaljevanje

Slika 24: Delež dolga v virih sredstev

Vir: Ajpes.

Slika 25: Obrestne mere v Sloveniji in EMU za kredite podjetjem nad 1 mio EUR z variabilno ali do enega leta s fiksno obrestno mero

Vir: BS.

Dodana vrednost tržnih storitev (G-K) je v prvem polletju realno le rahlo (za 1,0 %) presegla raven istega lanskega obdobja, struktura rasti po dejavnostih pa prav tako odraža precejšnje razlike v okrevanju domačega in tujega povpraševanja. V prvem četrtletju je bila dodana vrednost v večini tržnih storitev še pod ravno izpred leta dni, v drugem četrtletju pa so se rezultati povsod, z izjemo finančnega posredništva, izboljšali. Razmeroma visoko rast (7,1 %) so v polletju ustvarili le v dejavnosti promet, skladiščenje in zveze (I), kar je bilo po naši oceni predvsem rezultat krepitve blagovnega transporta v povezavi s povečevanjem blagovnih trgovinskih tokov in s tem povezane domače industrijske proizvodnje. Tudi v drugih dejavnostih, kjer je v povprečju prve polovice leta dodana vrednost še zaostajala za lansko ravno v istem obdobju oz. jo je le rahlo presegala (v poslovnih storitvah – K), so pozitivna gibanja dosegli predvsem v storitvah, ki so bolj povezane z blagovno menjavo in predelovalnimi dejavnostmi (različne svetovalne podjetniške dejavnosti ter spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti), po močnem znižanju v preteklem letu se je medletno precej povečala tudi aktivnost v trgovini s motornimi vozili. Slabše rezultate pa dosegajo storitve, ki so bolj odvisne od gibanj na trgu dela doma in v tujini (gostinstvo, deloma komunikacije) ter od domače gradbene aktivnosti (predvsem arhitekturne in projektantske storitve, deloma trgovina na debelo). Letos je prišlo tudi do znižanja dodane vrednosti v finančnem posredništvu. Rast neto obrestnih prihodkov bank se je sicer nekoliko okrepila, so pa banke povečale oblikovanje oslabitev in rezervacij.

Negativna gibanja so se nadaljevala tudi na ostalih segmentih finančnega posredništva (zavarovalništvo in pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu).

Med javnimi storitvami (L-P) se je v prvi polovici leta nadaljevala razmeroma visoka rast dodane vrednosti v javni upravi in izobraževanju, v zdravstvu pa se je precej upočasnila. V dejavnosti javne uprave je bila ob 1,4-odstotnem povišanju števila zaposlenih dodana vrednost za 2,7 % višja kot pred letom dni. Zaposlenost se je povečala v državni upravi, občinah, policiji in v pravosodju. Na ohranjanje relativno visoke rasti dodane vrednosti v dejavnosti izobraževanja (3,2 %) še naprej vpliva povečanje aktivnosti v predšolskem in osnovnošolskem izobraževanju, ki je posledica številnejših generacij pa tudi z letom 2008 uvedenega sofinanciranja plačil vrtcev. Nadaljevala pa se je tudi krepitev aktivnosti na področju drugega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja. V zdravstvu in socialnem skrbstvu (1,0 %) se je aktivnost umirila v zdravstvu, na področju socialnega varstva pa se je nadaljevalo širjenje kapacitet pri oskrbi starih in invalidov. V dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitev, ki deloma vključuje tudi tržno usmerjene storitve, se je dodana vrednost na medletni ravni ponovno znižala (za 1,7 %), a je bil padec precej nižji kot v letu 2009. Pozitivna gibanja so bila zabeležena na področju kulturnih dejavnosti, v pretežno tržno usmerjenih razvedrilnih dejavnostih pa se je dejavnost ponovno skrčila.

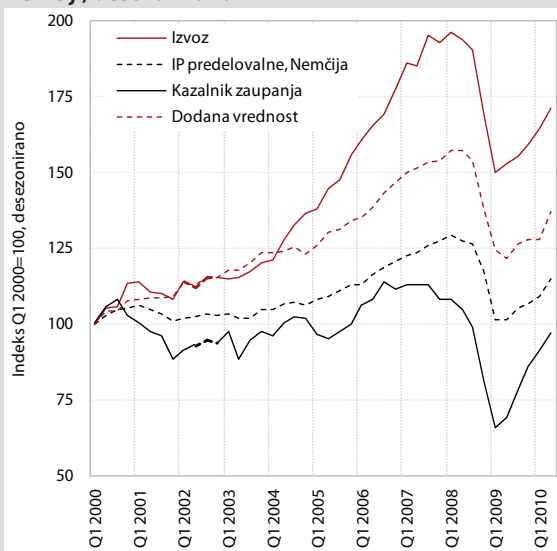
Okvir 6: Modelska napoved dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih

Vplive dogajanj v mednarodnem okolju na del gospodarstva, ki ga predstavljajo visoko izvozno usmerjene predelovalne dejavnosti, smo ocenili tudi z modelom. Predelovalne dejavnosti so glede na okoli 20-odstotni delež v skupni dodani vrednosti najpomembnejša dejavnost slovenskega gospodarstva, njihov delež v slovenskem blagovnem izvozu pa predstavlja celo več kot 90 %. Glede na to, da mednarodna gibanja zlasti za leto 2011 predstavljajo tudi enega glavnih tveganj za napoved bruto domačega proizvoda, je analiza povezave med izvozom in dodano vrednostjo predelovalnih dejavnosti še toliko zanimivejša. Poleg tega predelovalne dejavnosti zaposlujejo približno 23 % vseh delovno aktivnih, zato gibanje dodane vrednosti pomembno vpliva tudi na trg dela.

Dodano vrednost v predelovalnih dejavnostih smo ocenjevali z modelom kointegrirane vektorske avtoregresije na četrtnih podatkih za obdobje 2000q1-2010q2. Dodatna endogena spremenljivka v modelu je izvoz blaga (v stalnih cenah), tj. tuje povpraševanje, kot ena ključnih spremenljivk, ki vpliva na dodano vrednost v predelovalnih dejavnostih. V model sta vključeni še dve eksogeni spremenljivki, in sicer kazalec zaupanja v predelovalnih dejavnostih ter indeks nemške industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih. Kazalec zaupanja, ki ga mesečno objavlja SURS je sestavljen iz trinajstih podkazalcev, ki kažejo, kakšna so pričakovanja podjetij za naslednje tri mesece o proizvodnji, zalogah, cenah, izvozu in ostalih poslovnih tendencah. Zamaknili smo ga za mesec naprej ter izračunali povprečje v danem četrtnetu, kar pomeni, da pričakovanja podjetij v predhodnem obdobju vplivajo na dodano vrednost v tekočem obdobju, obratno smerna povezava pa ne drži. Močan padec dodane vrednosti in izvoza v q42008 smo korigirali z vključitvijo slamnate spremenljivke, ki zavzema vrednost 1 v obdobju 2008q4-2009q3, s trendom pa smo kontrolirali tudi naraščanje vrednosti spremenljivk skozi čas. Vpliv sezonskih nihanj smo pri vseh spremenljivkah izločili z desezoniranjem. Dodatno smo spremenljivke tudi logaritmizirali. Analizo smo začeli z modelom, ki je vključeval tri odloge endogenih spremenljivk in dva odloga eksogenih. V naslednjih korakih smo model sekvenčno poenostavili z izključitvijo neodvisnih odlogov in deterministike, pri čemer smo upoštevali statistične značilnosti napak modela.*

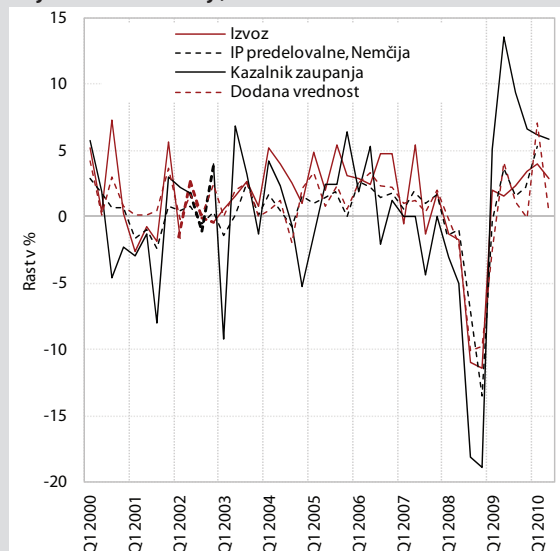
Gibanje serij vključenih v model je prikazano v slikah 26 in 27. Vidimo, da je gibanje vseh serij zelo podobno, tako obrat navzgor kot obrat navzdol pa najprej zazna kazalec zaupanja. Ocenjena ravnovesna povezava kaže, da se dodana vrednost predelovalnih dejavnosti na 1-odstotno povečanje izvoza odzove z 0,77-odstotnim povečanjem na dolgi rok. Ob predpostavki, da raven eksogenih spremenljivk, vključenih v model (kazalec zaupanja v SLO, proizvodnja predelovalnih dejavnosti v Nemčiji), ostaja na ravni drugega četrtnetja letos, znaša modelska napoved letne rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih v letu 2010 7,7 %.

Slika 26: Dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih, izvoz v stalnih cenah in kazalec zaupanja v Sloveniji in industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti v Nemčiji, desezonirano

Vir: SURS, Eurostat.

Slika 27: Realna rast dodane vrednosti v pred. dejavnostih in izvoza blaga, kazalnika zaupanja v Sloveniji in realna rast industrijske proizvodnje pred. dejavnosti v Nemčiji, desezonirano

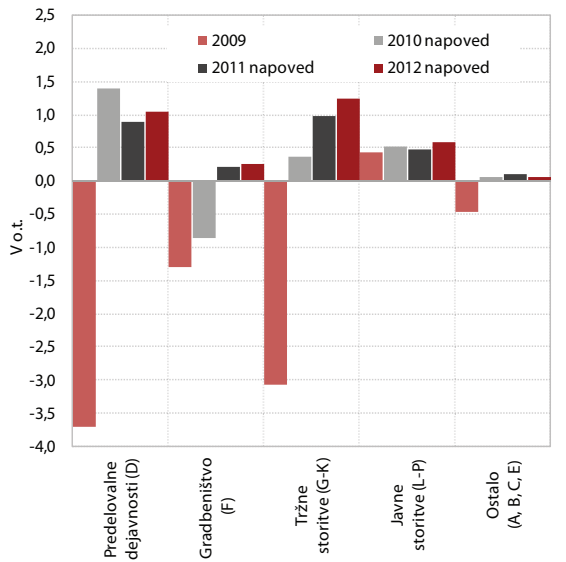
Vir: SURS, Eurostat..

Opomba: *Napake modela se normalno porazdeljujejo, avtokorelacija in pogojna heteroskedastičnost pa nista prisotni. Podrobnosti modela bodo opisane v delovnem zvezku UMAR, ki je v pripravi.

V drugi polovici letošnjega leta pričakujemo ohranitev podobne strukture rasti dodane vrednosti, ki bo v celem letu lansko raven realno preseгла za 1,4 %. Glavne spodbude za rast bodo tudi do konca leta prihajale predvsem iz tujega povpraševanja, katerega rast pa se bo po napovedih mednarodnih institucij glede na drugo četrtletje upočasnila. To se bo preko nižje rasti blagovnega izvoza odrazilo na aktivnosti izvozno usmerjenih *predelovalnih dejavnosti*, ki se bo do konca leta ohranjala približno na ravni s konca drugega četrtletja. Povprečna letna rast dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti bo tako v letu 2010 7-odstotna. V *gradbeništvu*, kjer se je dodana vrednost v prvi polovici leta še naprej zniževala, pričakujemo njeno ustalitev na doseženi ravni do konca leta, v celem letu pa bo v povprečju za 11,0 % nižja kot v letu 2009. Dodana vrednost *tržnih storitev*, zlasti poslovnih, nepremičninskih in trgovinskih, ki so precej odvisne od domače proizvodne in gradbene dejavnosti, bo v povprečju leta ostala blizu lanske ravni. Izjemi sta dejavnost promet, skladiščenje in zveze, kjer ob ugodnih gibanjih v blagovnem transportu za letos pričakujemo 5-odstotno realno povečanje dodane vrednosti, ter finančno posredništvo, kjer se bo dodana vrednost letos znižala (za 3,5 %). Bančni sektor namreč še naprej ostaja precej izpostavljen slabim kreditom, hkrati pa se srečuje z omejenimi viri financiranja, zaradi česar ni pričakovati vidnejše krepitve kreditne aktivnosti (gl. tudi poglavje Finančni tokovi). V *javnih storitvah* pričakujemo do konca leta postopno upočasnitev rasti v javni upravi in izobraževanju ter še naprej visoko aktivnost v socialnem varstvu, tako da bo v celem letu rast dodane vrednosti javnih storitev približno enaka kot lani (2,0%).

V prihodnjih dveh letih se bo rast dodane vrednosti nekoliko okrepila, na 2,6 % v letu 2011 ter na 3,2 % v letu 2012. Glavni dejavnik okrevanja bodo še vedno izvozno usmerjene *predelovalne dejavnosti*, čeprav bodo stopnje rasti dodane vrednosti (4,2 % v letu 2011 in 4,9 % v letu 2012) po letošnji razmeroma visoki aktivnosti nekoliko nižje kot v letu 2010. Po dveh letih močnega krčenja dejavnosti pričakujemo postopno rast dodane vrednosti v *gradbeništvu*, predvsem v segmentu gradnje infrastrukture (železnice) in nestanovanjskih stavb. To bo skupaj z nekoliko ugodnejšimi razmerami na trgu dela in s tem višjo zasebno potrošnjo ter s krepitvijo mednarodne menjave storitev vplivalo na postopno izboljševanje rezultatov *tržnih storitvenih dejavnosti*. V *javnih storitvah* pričakujemo podobno rast dodane vrednosti kot letos, vendar ob nekoliko spremenjeni strukturi. Ob predvidenem nadaljnjem omejevanju zaposlenosti se bo še znižala v dejavnosti javne uprave, v zdravstvu in v pretežno tržno usmerjenih storitvah dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitev pa se bo okrepila.

Slika 28: Prispevki posameznih skupin dejavnosti k rasti dodane vrednosti

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Tabela 6: Jesenska napoved dodane vrednosti po dejavnostih

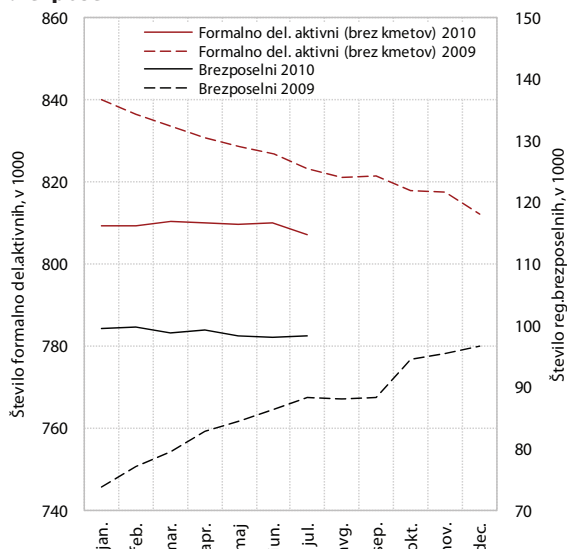
	2009	Jesenska napoved		
		2010	2011	2012
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	-8,6	4,0	1,5	1,0
B Ribištvo	20,7	9,0	1,0	1,0
C Rudarstvo	-3,4	-2,0	1,0	0,5
D Predelovalne dejavnosti	-16,7	7,0	4,2	4,9
E Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	-7,8	-1,0	2,0	1,0
F Gradbeništvo	-15,5	-11,0	3,0	3,5
G Trgovina in popravila motornih vozil	-9,3	0,7	2,5	2,7
H Gostinstvo	-11,9	-1,0	1,5	2,6
I Promet, skladiščenje in zveze	-10,1	5,0	2,0	3,2
J Finančno posredništvo	2,9	-3,5	2,0	3,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	-5,4	0,5	2,0	2,3
L Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	2,6	2,5	1,8	2,0
M Izobraževanje	3,5	3,2	3,0	3,0
N Zdravstvo in socialno skrbstvo	4,9	2,0	2,5	3,0
O Druge skupne in osebne storitve	-6,3	-1,0	1,5	3,0
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	2,4	1,5	1,0	1,0
DODANA VREDNOST	-8,1	1,4	2,6	3,2
a) Davki na proizvode in storitve	-8,2	-2,4	1,7	2,7
b) Subvencije na proizvode in storitve	-13,3	-5,0	-2,0	-2,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	-8,1	0,9	2,5	3,1

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Zaposlenost in brezposelnost

Po močnem znižanju v letu 2009 se je zniževanje števila zaposlenih v letu 2010 vidno umirilo. Število formalno delovno aktivnih (brez samozaposlenih kmetov⁹) se je od oktobra 2008, ko je doseglo najvišjo vrednost v zadnjih letih, pa do januarja 2010 intenzivno zmanjševalo. Decembra 2009 je bilo kar za 5,0 % (42.611 oseb) nižje kot oktobra 2008. V letošnjem letu se je zmanjševanje števila zaposlenih (brez samozaposlenih kmetov) močno umirilo, vendar je bilo junija še za 0,3 % nižje kot decembra 2009.

Slika 29: Gibanja števila formalno delovno aktivnih (brez samozaposlenih kmetov) in registriranih brezposelnih

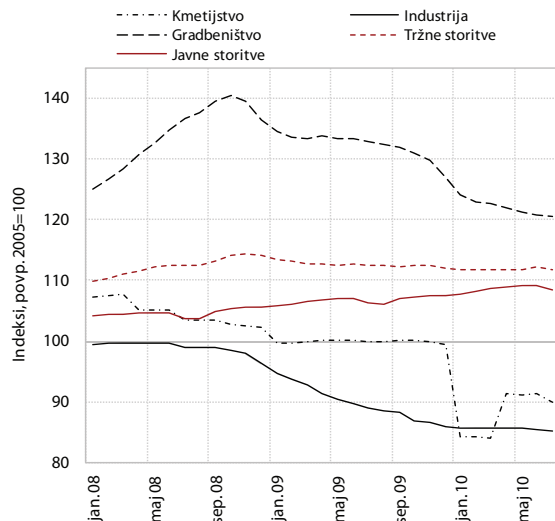
Vir: Statistični register delovno aktivnega prebivalstva - SURS, ZRSZ.

Letos se zaposlenost zmanjšuje v enakih dejavnostih zasebnega sektorja kot lani. Po lanskem visokem padcu število zaposlenih še vedno upada zlasti in gradbeništvo in nekoliko tudi v predelovalnih dejavnostih, trgovini, prometu in gostinstvu, vendar precej manj kot lani. V strokovnih in raznovrstnih poslovnih storitvah pa rast zaposlenosti tudi v času krize ni bila prekinjena. Še nadalje zaposlujejo tudi javnostoritvene dejavnosti. Najbolj izrazito na področjih oskrbe starejših, v vrtcih ter v osnovnošolskem izobraževanju, kjer je povezano z naraščajočimi potrebami, v določeni meri pa se je v prvi polovici leta povečalo tudi število zaposlenih v dejavnosti javne uprave. Tako se je upadanje števila zaposlenih pri pravnih osebah, v drugem četrtletju letos ustavilo (+0,1%), po tem ko je od novembra 2008 upadalo. Po večletnem naraščanju števila samozaposlenih izven kmetijstva

⁹ Število samozaposlenih kmetov SURS ocenjuje na podlagi rezultatov anket o delovni sili za predhodno četrtletje. Število kmetov med formalno delovno aktivnimi tako ponavadi zaniha vsake tri mesece. Od decembra 2009 do januarja 2010 naj bi se tako zmanjšalo za 5.781 ali 17,9 %, od marca do aprila 2010 pa spet povečalo za 2.718 ali 10,3 %. Tako močna nihanja pa so vsebinsko težko razložljiva, zato jih je v takih primerih smiselno izključiti tudi iz analize dinamike formalno delovno aktivnih.

zaradi izločanja nekaterih del in storitev iz večjih podjetij v drobni zasebni sektor, v letu 2009 pa tudi zaradi spodbujanja samozaposlovanja v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja, se je število teh samozaposlenih v prvi polovici leta nekoliko zmanjšalo.

Slika 30: Gibanja števila formalno delovno aktivnih po dejavnostih

Vir: Statistični register delovno aktivnega prebivalstva - SURS.

Država še naprej blaži upad zaposlenosti z ukrepi za ohranjanje delovnih mest. Na podlagi Zakona o subvencioniranju polnega delovnega časa in Zakona o delnem povračilu nadomestila plač je bilo v prvi polovici leta 2010 vključenih 1,7 % skupnega števila zaposlenih (približno 10 tisoč oseb), kar je precej manj, kot v povprečju lanskega leta (4,6 %).¹⁰ Na drugi strani pa je bilo število vključitev brezposelnih oseb v programe APZ v prvih osmih mesecih za 41,8 % večje kot v enakem obdobju lani.

Število registriranih brezposelnih se je v prvem polletju ohranjalo pod 100 tisoč. Letošnji priliv v brezposelnost je v primerjavi z lanskim precej upočasnilen. Najbolj se je upočasnil tok v brezposelnost zaradi izgube dela iz poslovnih razlogov ter zaradi izteka delovnega razmerja za določen čas. V prvem polletju letos se je tako med brezposelne prijavilo manj oseb, delo pa je dobilo več brezposelnih kot v enakem obdobju lani. Avgusta je bilo registriranih brezposelnih 2,4 % več kot decembra lani, ko je povečanje na medletni ravni presegalo 45 %. Stopnja registrirane brezposelnosti se je od decembra lani, ko je znašala 10,3 % povečala na 10,5 % v juliju letos (julija lani 9,4 %). Stopnja brezposelnosti moških se še naprej povečuje hitreje od stopnje brezposelnosti žensk, ponovno se povečuje tudi delež dolgotrajno brezposelnih.

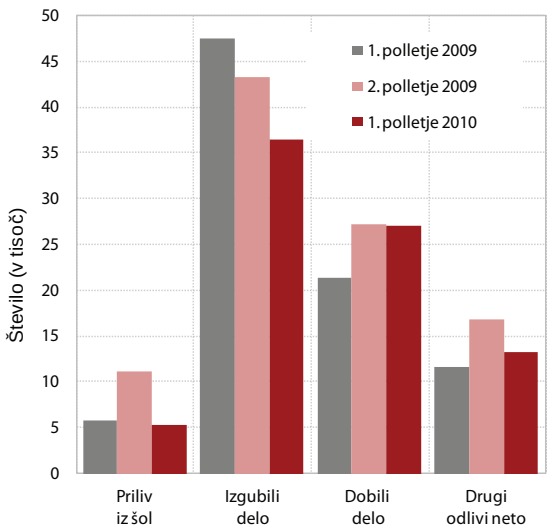
¹⁰ Ocena na osnovi podatkov o izplačanih subvencijah (ZRSZ) in številu zaposlenih (SURS).

Tabela 7: Delovno aktivni, različne metodologije

	Število v tisoč			Rast, v %
	2009	I-VI 2009	I-VI 2010	
Statistika nacionalnih računov	970,2	974,4	949,9	-2,5
Anketa o delovni sili	981	971,5	966,5	-0,5
Statistika formalno delovno aktivnih	858,2	865,0	837,7	-3,2
- zaposlene osebe	767,4	775,2	750,6	-3,2
- samozaposlene osebe izven kmetijstva	58,5	57,5	59,4	3,2
- samozaposleni kmetje	32,3	32,3	27,8	-13,8
Začasno zaposleni tujci (ocena)	40,8	43,1	33,9	-21,3

Vir: SURS, ZRSZ, ocena – UMAR.

Slika 31: Tokovi v registrirano brezposelnost (v tisoč)

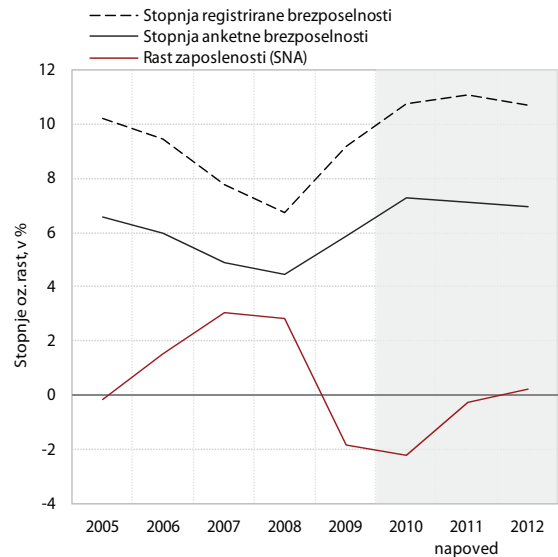

Vir: ZRSZ.

V drugi polovici letošnjega leta gibanja zaposlenosti ne bodo bistveno odstopala od gibanj v prvi polovici leta. Pričakujemo, da bo upadanje števila zaposlenih tudi v drugi polovici leta zelo umirjeno. Zaradi hitrejšega upadanja števila zaposlenih v drugi polovici lanskega leta, pa bo število zaposlenih letos v povprečju še vedno za 2,3 % nižje kot v povprečju lanskega leta (računski učinek prenosa). Takšna napoved bistveno ne odstopa od spomladi predvidene (-2,4 %), struktura padca zaposlenosti pa bo nekoliko drugačna. Ugodnejša konjunktura gibanja, zlasti v predelovalnih dejavnostih, bodo vplivala na manjši padec števila zaposlenih v teh dejavnostih, v gradbeništvu pa so z večjim padcem aktivnosti letos povezana tudi obsežnejša odpuščanja, kot smo jih predvideli spomladi.

Število brezposelnih se bo do konca leta predvidoma še povišalo, vendar manj, kot smo pričakovali spomladi. Pričakujemo, da se bo število brezposelnih, ki se je do avgusta letos ohranjalo pod 100.000, do konca leta povišalo, saj se med brezposelnimi v drugi polovici leta običajno poveča priliv iskalcev prve zaposlitve, več je tudi brezposelnih zaradi izteka pogodb za določen čas ob koncu leta. Poleg tega pričakujemo nadaljnja odpuščanja iz poslovnih razlogov in zaradi stečajev. Povprečno število brezposelnih bo tako letos predvidoma znašalo okoli 101 tisoč, povprečna stopnja registrirane brezposelnosti 10,7 %, anketne pa 7,2 %. Povečanje števila in stopnje registrirane brezposelnosti bo tako letos nižje, kot smo pričakovali spomladi, in sicer zlasti zaradi večjega števila upokojitvev in večjih odpuščanj začasno zaposlenih tujcev v gradbeništvu, ki se ne registrirajo med brezposelne.

Slika 32: Stopnje brezposelnosti in rasti zaposlenosti (SNA)

Vir: SURS, napoved UMAR.

Pričakujemo, da bo po nadaljnjem umirjanju razmer na trgu dela v letu 2011, v letu 2012 prišlo do izboljšanja. Trg dela se bo na izboljšanje gospodarske aktivnosti odzval z zamikom, prenehala bosta učinkovati tudi interventna zakona za ohranjanje delovnih mest. Po pričakovanjih se bo število zaposlenih zmanjševalo še tekom prvega četrtertletja 2011, potem pa bo začelo počasi naraščati, vendar bo v povprečju leta še vedno za 0,3 % nižje kot letos. Nižje bo v predelovalnih dejavnostih, rudarstvu, gradbeništvu, kmetijstvu in nekaterih tržnih storitvah, višje pa bo v nekaterih poslovnih in javno storitvenih dejavnostih, pri slednjih v povezavi z naraščajočimi potrebami in sprejetimi normativi, zlasti na področju varstva otrok in oskrbe starejših, kjer se število zaposlenih zaradi naraščanja najmlajše in najstarejše generacije povečuje že nekaj let. Ob takšnih gibanjih

in ob predpostavki ohranjanja relativno visoke stopnje vključenosti brezposelnih v programe aktivne politike zaposlovanja pričakujemo, da bo povprečno število brezposelnih v letu 2011 doseglo okoli 103 tisoč, stopnja

registrirane brezposelnosti pa 11 %. Izboljšanje obeh kazalnikov pa pričakujemo v letu 2012, zaradi strukturne brezposelnosti pa bo potekalo počasi.

Tabela 8: Jesenska napoved gibanj na trgu dela

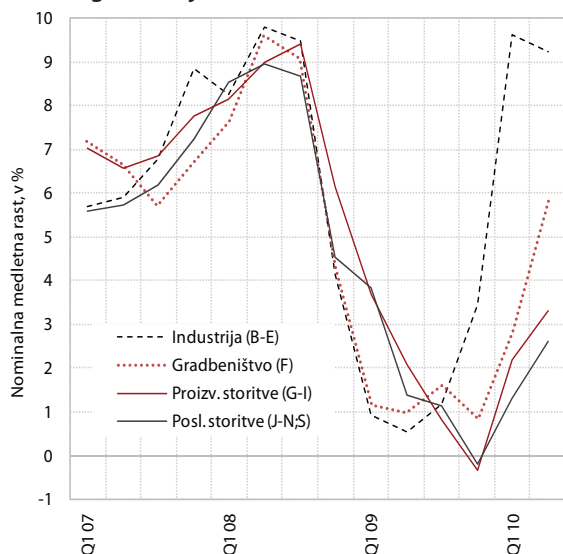
	2009	2009		2010		2011	
		Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
Formalno delovno aktivni (rast v %)	-2,4	-2,4	-2,3	-0,5	-0,2	0,2	0,3
Zaposlenost po nac. računih (rast v %)	-1,9	-2,3	-2,2	-0,6	-0,3	0,0	0,2
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	9,1	11,1	10,7	11,6	11,0	11,2	10,6
Anketna stopnja brezposelnosti (v %)	5,9	7,2	7,2	7,6	7,1	7,3	6,9

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Plače

Rast plač v zasebnem sektorju je bila v prvi polovici leta hitrejša od pričakovanj, kar bo vplivalo tudi na višjo letno rast (4,5 %) od spomladi predvidene. V prvem polletju se je bruto plača zasebnega sektorja nominalno povečala za 5,4 %. Na rast, ki je bila višja od predvidene, je vplival predvsem dvig minimalne plače, za katerega smo ob pripravi pomladanske napovedi predpostavljali, da bo zaradi oteženih gospodarskih razmer postopen, po zadnjih razpoložljivih podatkih pa je ob polletju letos že okoli 70 % prejemnikov minimalne plače to prejelo v najvišjem razredu (685 do 734 EUR). Prišlo je tudi do rahle krepitve plačanih nadur in zaostalih izplačil. Prav tako je učinek vpliva spremembe v strukturi zaposlenih (odpuščanje zaposlenih z najnižjimi plačami), ki je že lani dvigoval rast bruto plače v zasebnem sektorju, letos le rahlo manjši kot lani. Ob naštetih dejavnikih predvidevamo, da bo rast letos dosegla 4,5 %, kar je za skoraj 2 o. t. več, kot smo napovedali spomladi.

Slika 33: Bruto plača na zaposlenega v dejavnostih zasebnega sektorja

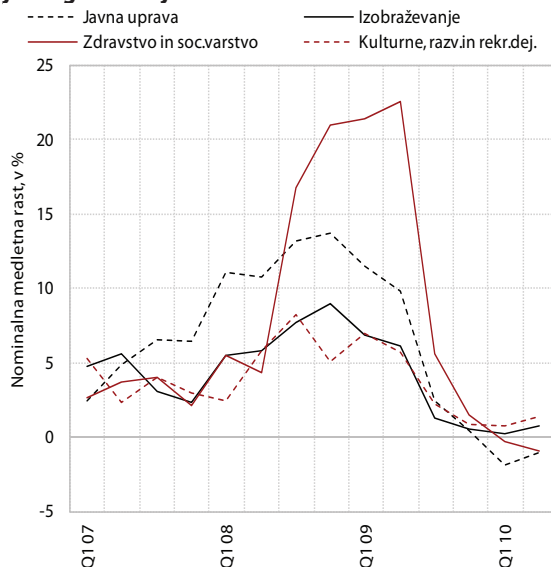
Vir: SURS, preračuni UMAR.

Nasprotno je bila v javnem sektorju¹¹ v prvi polovici leta rast plač nižja od pričakovane, kar bo poleg spremenjenih vladnih izhodišč glede politike plač, vplivalo tudi na nižjo rast v celem letu (0,8 %) od spomladi napovedane. V prvem polletju je bila bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju nominalno za 0,4 % nižja kot v enakem obdobju lani. Takšna realizacija je nižja od spomladi pričakovane zaradi znižanja plač v prvih dveh mesecih letošnjega leta, ki je bilo večje od

sezonsko običajnega¹². Tako je bila povprečna plača v prvi polovici leta nižja kot v tem obdobju lani, kljub temu, da so se v aprilu letos izvedla redna napredovanja, v januarju pa tudi splošna uskladitev plač zaradi presežanja lanske inflacije nad napovedano¹³. V drugi polovici leta se bodo plače v javnem sektorju predvidoma povečale zaradi julijske splošne uskladitve¹⁴, upoštevajoč določbe predloga Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012 (podrobneje gl. Okvir 7 in Tabelo 10), ki bo vplival tudi na plače v letošnjem letu, pa v oktobru letos ne bo izplačana tretja četrtina sredstev za odpravo nesorazmerij. Bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju bo tako letos nominalno za 0,8 % višja, realno pa bo za 1,3 % nižja kot lani.

Po pričakovanjih bo bruto plača na zaposlenega v Sloveniji letos nominalno za 3,7 % višja kot lani. V primerjavi z lanskim letom bo tako povprečna nominalna rast v letošnjem letu za 0,3 o. t. višja kot lani, realna rast pa bo za slabo odstotno točko nižja od lanske.

Slika 34: Bruto plača na zaposlenega v dejavnostih javnega sektorja

Vir: SURS, preračuni UMAR.

¹¹ Javni sektor vključuje dejavnosti O-R po SKD 2008.

¹² V začetku leta plače v javnem sektorju običajno upadejo, po tem, ko se ob koncu leta povišajo predvsem zaradi povečanega obsega dela.

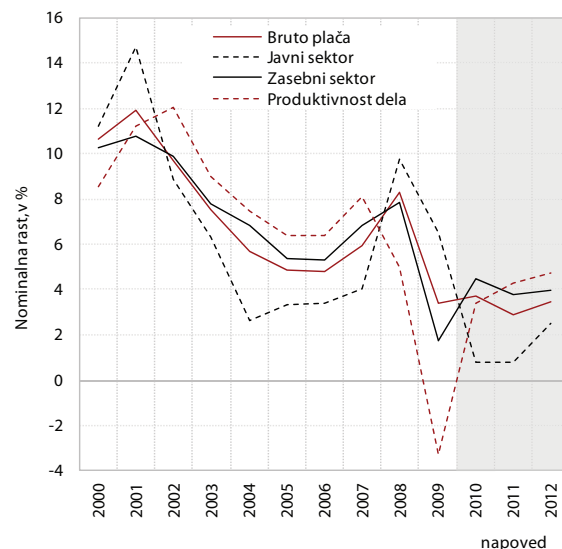
¹³ Kot je izhajalo iz Aneksa št. 2 h kolektivni pogodbi za javni sektor; za polovico razlike med lanskoletno medletno inflacijo (1,8 %) in inflacijo iz pomladanske napovedi 2009 (1,4 %).

¹⁴ S polovico spomladi napovedane medletne inflacije, kar znaša 0,65 %.

Ob pričakovani umiritvi povprečne rasti v zasebnem sektorju in nadaljevanju skromne rasti v javnem sektorju se bo skupna nominalna rast bruto plače v letu 2011 znižala na 2,9 %. Povprečna rast bruto plače v zasebnem sektorju (3,8 % nominalno oz. 1,1 % realno) bo v prihodnjem letu kljub izboljšanju makroekonomskih razmer nižja kot v letu 2010. Na to bosta vplivala predvidoma manjša učinka dviga plač iz naslova prilagoditve novi višini minimalne plače v delu gospodarstva, kjer do tega še ni prišlo, in sprememb v strukturi zaposlenosti, poleg tega pa bo leto za tri delovne dni krajše od letošnjega. Precej nižja kot smo predvideli spomladi in tudi nižja kot v zasebnem sektorju, bo v primeru, da bo prišlo do uveljavitve avgustovskega dogovora, povprečna rast bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju. Nominalno bodo plače v javnem sektorju za 0,8 % višje, realno pa za 1,9 % nižje kot letos. Višja nominalna raven bruto plače v povprečju leta pa bo le posledica prenosa povišanja iz leta 2010, saj se upošteva predlog avgustovskega dogovora, v letu 2011 drugi elementi plačne politike ne bodo realizirali (ne bo rednih napredovanj, uskladitve plač, izplačil redne delovne uspešnosti in ne izplačil preostalih četrtink sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij – podrobneje gl. Okvir 7 in Tabela 10).

V letu 2012 je predvidena okrepitev skupne rasti bruto plače na 3,5 %. Ocenjujemo, da se bo v letu, ki bo sicer še za tri delovne dni krajše od predhodnega, pod vplivom nadaljnjega izboljšanja makroekonomskih razmer nominalna rast plač v zasebnem sektorju okrepila na 4,0 % (realna 1,8 %). Do višje rasti bo prišlo tudi v javnem sektorju, saj avgustovski dogovor daje možnost ponovne vključitve elementov plačne politike, ki so bili s krizo začasno ukinjeni. Bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju bo v tem primeru nominalno za okoli 2,5 % in realno za 0,3 % višja kot v letu 2011.

Slika 35: Bruto plača na zaposlenega in produktivnost dela

Vir: SURS, preračuni in napovedi UMAR.

Tabela 9: Jesenska napoved povprečne letne rasti plač in produktivnosti

		2009	2010		2011		2012	
			Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
Nominalna rast, v %	Bruto plača na zaposlenega	3,4	2,7	3,7	3,8	2,9	4,6	3,5
	Zasebni sektor	1,8	2,7	4,5	3,0	3,8	4,2	4,0
	Javni sektor	6,5	2,3	0,8	5,6	0,8	5,7	2,5
	Produktivnost dela	-3,3	2,5	3,4	4,5	4,3	5,3	4,7
Realna rast, v %	Bruto plača na zaposlenega	2,5	1,4	1,6	2,2	0,2	2,2	1,3
	Zasebni sektor	0,9	1,4	2,4	1,4	1,1	1,8	1,8
	Javni sektor	5,6	1,0	-1,3	4,0	-1,9	3,3	0,3
	Produktivnost dela	-6,4	3,0	3,2	3,0	2,9	3,0	3,0

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Opomba: Rast produktivnosti dela je merjena z rastjo bruto domačega proizvoda na zaposlenega.

Okvir 7: Predlog Aneksa št. 4 h kolektivni pogodbi za javni sektor ter predlog Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012

Socialni partnerji so v letu 2009 podpisali dva dogovora o plačah v javnem sektorju s pripadajočima aneksoma h kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS),¹⁵ da bi v obdobju znižane gospodarske aktivnosti omejili prekomerno rast plač v javnem sektorju, kar bi lahko še poslabšalo javnofinančna in makroekonomska neravnovesja. Dogovori so pomaknili izplačila zadnjih dveh četrtin za odpravo plačnih nesorazmerij v leti 2010 in 2011, začasno ukinili izplačevanje delovne uspešnosti ter zaostрили mehanizem usklajevanja plač z inflacijo. Ker je pomik izplačila četrtin v leti 2010 in 2011 problem v največji meri preložil v leto 2011, ko je javnofinančna situacija še vedno zaostrena, je vlada letos pristopila k pogajanju za nov dogovor o ukrepih na področju plač.

Spremenjena vladna izhodišča politike plač, zapisana v avgustovskem predlogu *Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012* ter predlogu *Aneksa št. 4. h KPJS*, izplačilo preostalih dve četrtini sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij pomikata na obdobje, ko bo realna rast bruto domačega proizvoda preseгла 3 %. Poleg tega je mehanizem usklajevanja plač z inflacijo za leto 2011 bolj zaostren in predvideva, da se bodo plače uskladile le v primeru, da bo medletna inflacija v letu 2011 preseгла 2 %, in sicer v januarju 2012, za nastalo razliko nad 2 %. Splošna uskladitev plač z inflacijo za leto 2012 pa se bo dogovorila v letu 2011. Predlog dogovora tudi predvideva, da se v letu 2011 napredovanja ne izvedejo; napredovalno obdobje za prvo napredovanje v višji plačni razred ali višji naziv po letu 2011 se podaljša za eno leto (iz treh na štiri leta). O ukrepih na področju napredovanja v letu 2012 se bo odločalo v letu 2011. Podaljšalo se je tudi obdobje neizplačevanja redne delovne uspešnosti (do novembra 2012), enako velja za podaljšanje omejitev izplačil delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega del. Poleg tega se vlada v dogovoru obvezuje, da zmanjšanje števila zaposlenih v javnem sektorju do vključno leta 2013 na letni ravni ne bo večje od 1 %. Določena je višina regresa za letni dopust za leti 2011 in 2012, do konca leta 2011 pa naj bi se zaključila tudi pogajanja o odpravi pomanjkljivosti v novem plačnem sistemu, ki so postala razvidna v obdobju od uveljavitve.

V primeru, da do uveljavitve določb tega predloga dogovora ne bi prišlo, bi bila rast plač v javnem sektorju visoka zlasti v letih 2011 in 2012. V letu 2010 bi bila povprečna bruto plača v javnem sektorju ob upoštevanju oktobrskega izplačila tretje četrtine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij nominalno za 1,4 % višja kot v lanskem letu. V letu 2011 pa bi bila rast bistveno višja, in sicer 6,8-odstotna. Za toliko višja raven povprečne bruto plače v letu 2011 bi bila posledica prenosa izplačila tretje četrtine sredstev, zaradi česar bi bile plače v letu iz tega naslova višje celo leto (v letu 2010 le od oktobra do decembra); polovične januarske uskladitve za razliko med dejansko in napovedano inflacijo; rednih aprilskih napredovanj; polovične julijske uskladitve z inflacijo, oktobrskega izplačila četrte četrtine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij in ponovne vključitve izplačevanja redne delovne uspešnosti z decembrom leta 2011. V letu 2012 bi bila povprečna plača v javnem sektorju nominalno za 7 % višja kot v letu 2011, na kar bi vplivali učinki prenosa predvsem izplačila četrte četrtine in izplačila redne delovne uspešnosti v preteklem letu, poleg tega pa še redna napredovanja in polovična julijska uskladitev v letu 2012.

¹⁵ Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer v obdobju 2009–2010 z Aneksom št. 1 h kolektivni pogodbi za javni sektor (februar 2009; z njima je bila dogovorjena prestavitev izplačila tretje četrtine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij s 1. 9. 2009 na 1. 1. 2010, neizvedba redne julijske uskladitve v letu 2009 in začasna ustavitev izplačevanja redne delovne uspešnosti (od aprila do decembra 2009) in Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju za obdobje december 2009–november 2011 z Aneksom št. 2 h kolektivni pogodbi za javni sektor (oktober 2009; z njima je bilo ponovno odloženo izplačilo tretje četrtine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij (na 1. 10. 2010) in tokrat tudi četrte (s 1. 3. 2010 na 1. 10. 2011), izvedba splošne julijske uskladitve v letu 2010 je bila določena v višini polovice predvidene medletne inflacije, neizplačevanje redne delovne uspešnosti pa se je podaljšalo do novembra 2011).

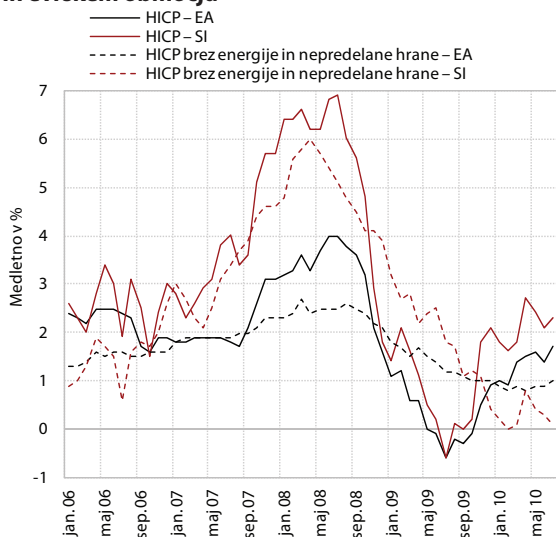
Tabela 10: Primerjava izhodišč za pripravo pomladanske in jesenske napovedi rasti plač v javnem sektorju

Pomladanska napoved 2010 (izhodišče – oktobrski dogovor*)	Jesenska napoved 2010 (izhodišče – avgustovski predlog dogovora**)
2010	
januar: uskladitev za 0,2% april: redna napredovanja julij: uskladitev s 1/2 predvidene medletne inflacije (0,65%) oktober: izplačilo 3.četrtnine nesorazmerij december: delovna uspešnost se še ne vrača	že izvedeno že izvedeno že izvedeno preloženo nespremenjeno
2011	
april: redna napredovanja julij: uskladitev s 1/2 predvidene medletne inflacije oktober: izplačilo 4.četrtnine nesorazmerij december: delovna uspešnost se še ne vrača	ne bo izvedeno ne bo izvedeno preloženo nespremenjeno
2012	
april: redna napredovanja julij: uskladitev s 1/2 predvidene medl.infl julij: vrnitev 1% delovne uspešnosti december: vrnitev 1% delovne uspešnosti	januar: uskladitev za preseganje medl.infl.nad 2% bo podrobneje dogovorjeno v letu 2011 bo podrobneje dogovorjeno v letu 2011 ne bo izvedeno december: vrnitev 2% delovne uspešnosti
* Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju za obdobje december 2009-november 2011	
** Predlog Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012	

Inflacija

Inflacijo letos pomembneje zaznamujejo zlasti povišanja cen energentov in trošarin. Rast cen energentov je povezana z gibanjem cen nafte v mednarodnem okolju in tečaja USD/EUR, zaradi katerega je bila rast cen nafte v evrih zlasti v drugem četrtletju letos visoka. Relativno visok vpliv na inflacijo imajo že drugo leto tudi dvigi trošarin. Zaradi rasti cen energentov in trošarinskih izdelkov ter v manjši meri tudi zaradi cen nepredelane hrane prihaja tudi do preseganja inflacije v Sloveniji nad inflacijo evrskega območja, ki je v avgustu na medletni ravni znašala 1,6 % (HICP)¹⁶, v Sloveniji pa 2,4 % (gl. Sliko 36).

Slika 36: Inflacija (HICP) in osnovna inflacija v Sloveniji in evrskem območju

Vir: Eurostat.

Rast cen energentov, očiščena dviga trošarin, letos predstavlja približno 40 % rasti cen življenjskih potrebščin. Relativno visoko rast cen so beležile vse vrste energentov – daljinska energija, zemeljski plin, trda goriva, električna energija in tekoča goriva za prevoz in ogrevanje. K 2,0-odstotni inflaciji v osmih mesecih letos so višje cene teh energentov prispevale približno 0,8 o. t., upoštevajoč dvige trošarin, pa je bil ta prispevek še višji (gl. Okvir 8).

Cene energentov so tudi glavni dejavnik rasti reguliranih cen. Cene, ki so pod različnimi oblikami regulacije, so se letos sicer povišale bolj kot predvideva veljavni načrt uravnavanja reguliranih cen, vendar je prekomerna rast predvsem posledica rasti tistih cen, ki se oblikujejo modelsko, na podlagi gibanj cen nafte v mednarodnem okolju in so pod nadzorom vlade le

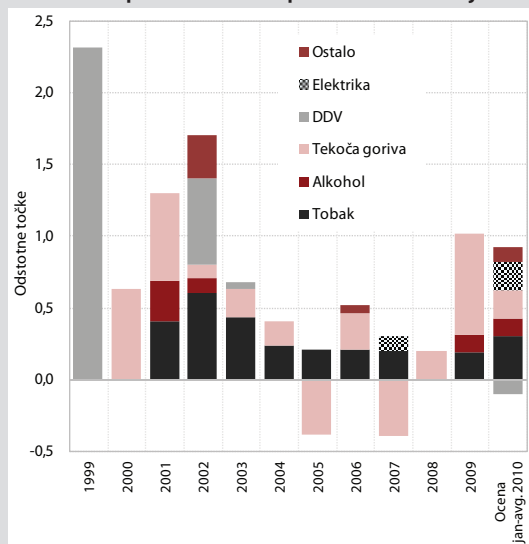
¹⁶ Primerjave cenovnih gibanj med evrskim območjem in Slovenijo temeljijo na podatkih harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin (Eurostat). Cenovna gibanja za Slovenijo pa so analizirana na podlagi indeksa cen življenjskih potrebščin.

posredno (tekoča goriva za prevoz in ogrevanje, daljinska energija in zemeljski plin). Skupna rast reguliranih cen v prvih osmih mesecih letos je tako znašala približno 10,3 %, pri tem rast cen energentov 12,6 %, rast cen, ki so pod neposrednim nadzorom vlade pa 0,7 %, kar je skladno z njeno temeljno usmeritvijo na tem področju, tj. zagotavljanje rasti reguliranih cen na ravni, ki ne presega 2 % letno.

Okvir 8: Vpliv davčnih sprememb na inflacijo

Ukrepi na davčnem področju so letos in lani pomembno vplivali na inflacijo. Predvsem z namenom, da zagotovi dodatne javnofinančne prilive je vlada tudi v letošnjem letu sprejela več sprememb višine davkov oz. trošarin. Januarja je z namenom, da se nekoliko zmanjša obseg sive ekonomije, znižala stopnjo davka na dodano vrednost na nekatere storitve, ki se zagotavljajo na lokalni ravni (med drugim frizerske storitve, manjša popravila čevljev, koles, storitve domačega varstva). Marca pa se je spremenil sistem obračunavanja davka na motorna vozila, kar se je po podatkih SURS odrazilo v blagem znižanju maloprodajnih cen osebnih avtomobilov. Spremembe teh davkov so inflacijo nekoliko znižale. Po drugi strani je bil januarja pri električni energiji uveden prispevek za učinkovito rabo energije in povišan prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije. Hkrati so se povišale trošarine na tekoča goriva za prevoz in ogrevanje (0,2 o. t.), tobak (0,3 o. t.), alkohol (0,1 o. t.), zemeljski plin (0,1 o. t.) in električno energijo (0,1 o. t.). Skupni vpliv sprememb vseh dajatev v osmih mesecih letos je tako po naši oceni znašal že 0,8 o. t. (0,8 o. t. višje trošarine, 0,1 o. t. prispevka pri električni energiji, okoli -0,1 o. t. nižji DDV na storitve, ki se zagotavljajo na lokalni ravni in spremenjen sistem obračuna davka na motorna vozila).

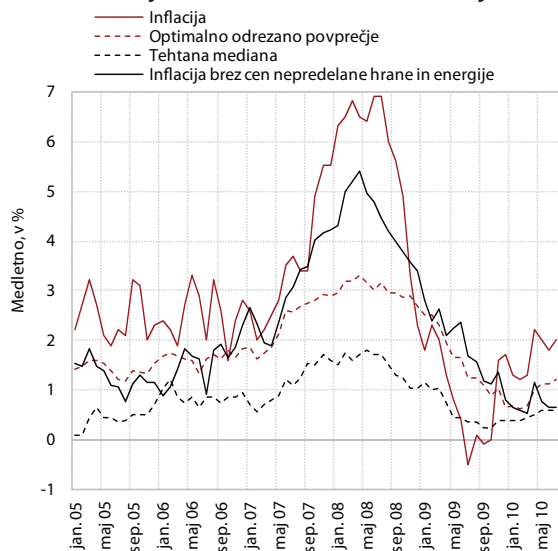
Slika 37: Prispevek davčnih sprememb k inflaciji

Vir: SURS, preračun UMAR.

Relativno šibko povpraševanje se odraža na nizki rasti cen ostalih skupin proizvodov in cen storitev ter posledično umirjenih kazalnikih osnovne inflacije, ki se blago povečujejo. Podobno kot v lanskem letu je tudi letos gibanje cen ostalih proizvodov in storitev umirjeno, zaradi šibkega povpraševanja, ki je posledica okrepljenega previdnostnega motiva potrošnikov v poslabšanih razmerah na trgu dela. Najbolj je to vidno pri cenah neenergetskega industrijskega blaga, predvsem trajnih in poltrajnih dobrin, katerih nakupe je mogoče odložiti, ki se pri nas še naprej znižujejo (v osmih mesecih letos za 4,4 %, v tem obdobju lani za 4,5 %). V evrskem območju je bila v tem obdobju zabeležena rast teh cen, kar je ključni razlog za nekoliko višjo osnovno inflacijo (HICP brez energije in nepredelane hrane) v evrskem območju kot v Sloveniji. Cene predelane hrane so se v osmih mesecih letos povišale za 3,3 %, kar je več kot lani (2,4 %), rahel pospešek pa izhaja tako iz višje rasti cen proizvodov, kjer je prišlo do dviga trošarin (alkohol, tobak), še nekoliko bolj pa pri ostalih prehrabnih izdelkih. Nekoliko nižja kot v tem obdobju lani pa je bila rast cen storitev (4,4 %, lani 4,9 %). Poleg indeksa cen, ki izključuje cene energije in nepredelane hrane se tudi ostali, bolj tehnični kazalniki osnovne inflacije (tehtana mediana in optimalno odrezano povprečje) ohranjajo precej pod izmerjeno inflacijo, vendar se blago povečujejo.

Slika 38: Gibanje različnih mer osnovne inflacije

Vir: SURS, preračuni UMAR.

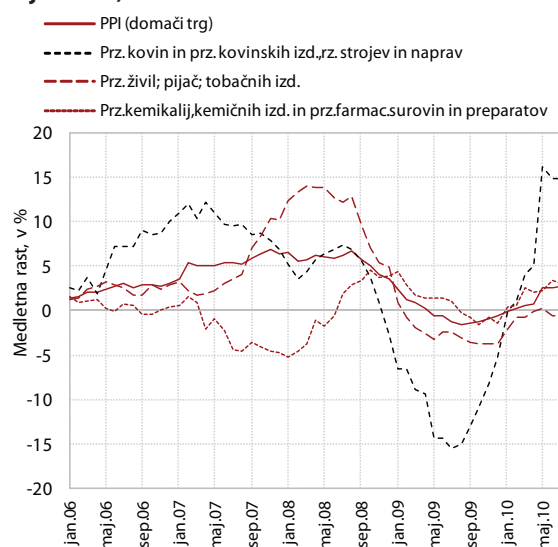
Vokviru relativno umirjene rasti cen storitev pa je v prvih osmih mesecih izstopala visoka rast cen komunalnih storitev, zato jih je Vlada konec avgusta zamrznila.

Rast cen komunalnih storitev je bila visoka že v lanskem letu (9,8 %), v osmih mesecih letos pa se je podobno visoka rast cen nadaljevala (6,2 %). Da bi zavezila njihovo nadaljno visoko rast, do katere prihaja po spremembi načina njihove regulacije, je vlada za obdobje september 2010 – marec 2011 določila maksimalne cene komunalnih storitev (na ravni 28. avgusta 2010). V tem času naj bi bila pripravljena uredba, ki bi zagotovila večji nadzor nad uveljavljanjem vzpostavljenе metodologije oblikovanja cen komunalnih storitev in opredelila sankcije v primeru kršitev, ki jih v dosedanjem sistemu ni bilo.

Pod vplivom gibanj cen surovin v mednarodnem okolju se postopoma dviguje rast cen industrijskih proizvodov na domačem trgu.

Medletna rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu se je skozi leto krepila in je julija znašala 2,7 %. Ta rast je v največji meri odraz gibanja cen v predelovalnih dejavnostih, predvsem v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov, kjer so bile cene v veliki meri kot posledica višjih cen kovin v mednarodnem okolju medletno višje za slabih 15 %, po tem, ko so v lanskem letu močno upadle (gl. Slika 39). Ker so bili padci v tem času lani najgloblji, bo tudi medletna rast v poletnih mesecih najverjetneje najvišja letos. V zadnjih mesecih se je nekoliko povišala tudi rast cen v proizvodnji farmacevtskih in kemičnih izdelkov, tekstila in oblačil ter papirja, vendar je precej nižja, kot v proizvodnji kovin.

Slika 39: Gibanje cen industrijskih proizvodov pri domačih proizvajalcih (za izbrane predelovalne dejavnosti)

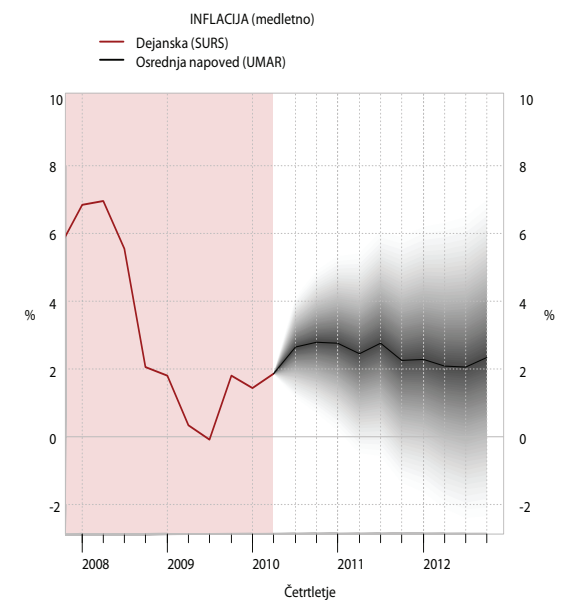
Vir: SURS.

Jesenska napoved inflacije je višja od spomladanske. To izhaja predvsem iz realizacije tveganj na področju gibanj cen nafte (izražene v evrih) in posledično višje rasti cen tekočih goriv in ostalih energentov, dvigov trošarin, v manjši meri pa je pomladanska pričakovanja presegla tudi rast cen nepredelane hrane. V zadnjih mesecih leta pričakujemo, da se bo rast cen z 2 %, kolikor je znašala v osmih mesecih leta, še nekoliko okrepila, pod vplivom dejavnikov, ki so na rast cen najbolj vplivali že doslej. Upoštevajoč veljavne dokumente sredi septembra, ki so predvidevali novembrski dvig trošarin na elektriko, bo medletna inflacija decembra letos znašala 2,8 % in povprečna 2,1 %.

Prihodnje leto se bo medletna inflacija ob predpostavljeni nižji rasti cen surovin in trošarin umirila na 2,2 % in v letu 2012 ohranila na podobni ravni. Iz prevladujočih napovedi mednarodnih inštitucij glede cen nafte in ostalih energentov, na katerih smo oblikovali predpostavke jesenske napovedi inflacije (glej tudi Mednarodno okolje), izhaja, da naj bi pritisk iz naslova rasti teh cen prihodnje leto popustil in s tem tudi direkten vpliv, ki ga imajo na rast cen tekočih goriv in ostalih energentov v Sloveniji. Podobna so pričakovanja tudi za gibanje cen neenergetskih surovin. Po drugi strani se visoka rast cen vseh surovin v letošnjem letu ponekod preliva v višje cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, npr. na področju kovinskih, kemičnih in prehrabnenih izdelkov, kar bo predstavljalo pritisk na zviševanje maloprodajnih cen. Predvidevamo tudi, da se bo s pričakovano nadaljnjo krepitvijo gospodarske aktivnosti v celotnem evrskem območju in v Sloveniji povišala tudi osnovna inflacija. Ob upoštevanju sredi septembra veljavnih ukrepov vlade na področju gibanja trošarin, ki predvidevajo dvig trošarin na tobak in tobačne izdelke, bo prispevek k medletni inflaciji iz tega naslova precej nižji (0,2 o. t.) kot letos in lani. Usmeritev ostalih politik vlade, tj. na področju gibanja plač ter reguliranih cen, ki so pod neposrednim nadzorom vlade ostaja restriktivna, podobno kot letos. Ob takšnih predpostavkah se bo medletna inflacija prihodnje leto umirila na 2,2 %. Povprečna inflacija, na katero računsko vpliva še letošnja višja rast cen, pa se bo povišala na 2,7 %. V letu 2012, ko se pričakuje nadaljevanje okrevanja gospodarske aktivnosti bo medletna inflacija predvidoma 2,3-odstotna (povprečna 2,2 %).

Tveganja, da bo inflacija odstopala od pričakovane, so po naši oceni porazdeljena enakomerno. Največja tveganja za uresničitev osrednje napovedi inflacije so še naprej povezana z negotovostjo v mednarodnem okolju, na področju okrevanja v svetu ter cen energentov in ostalih surovin na svetovnih trgih. V smeri poviševanja inflacijskih pritiskov bi lahko delovali nekateri dejavniki, ki izhajajo iz domačega okolja in so povezani z možnimi ukrepi vlade na davčnem področju za znižanje javnofinančnega primanjkljaja, zaradi česar so se cene nekaterega trošarinskega blaga relativno močno povišale že lani in letos.

Slika 40: Osrednja napoved inflacije in verjetnost pričakovanih odstopanj

Vir: SURS, napoved 2010-2012 UMAR.

Tabela 11: Jesenska napoved inflacije

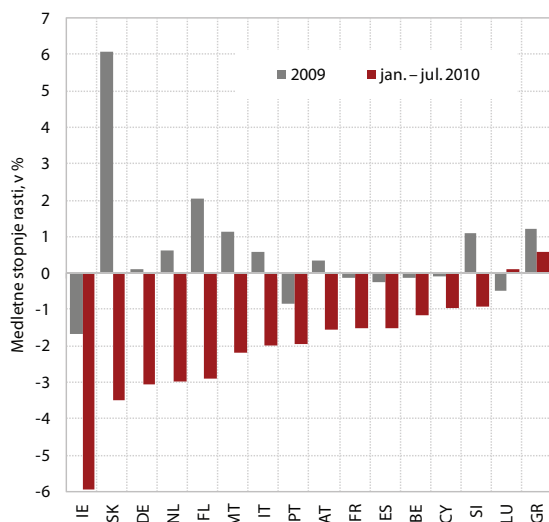
	2009	2010		2011		2012	
		Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
Inflacija (povprečje leta, v %)	0,9	1,3	2,1	1,6	2,7	2,3	2,2
Inflacija (dec./dec., v %)	1,8	1,3	2,8	2,0	2,2	2,5	2,3

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Cenovna in stroškovna konkurenčnost

Pod vplivom padanja vrednosti evra se cenovna konkurenčnost gospodarstva letos izboljšuje, vendar manj izrazito, kot v večini ostalih članic evrskega območja. Realni efektivni tečaj, merjen z relativno¹⁷ rastjo cen življenjskih potrebščin, se je v prvih sedmih mesecih letos zaradi padanja vrednosti evra znižal, po umirjanju že v lanskem letu, ki je sledilo izrazitejši rasti v letih 2007 in 2008. Julija je bil za 1,8 % nižji kot decembra lani, v prvih sedmih mesecih letos glede na primerljivo obdobje lani pa za 0,9 % nižji. Letošnje izboljšanje cenovne konkurenčnosti Slovenije je bilo manj izrazito kot v večini ostalih članic evrskega območja, na kar so deloma vplivala gibanja rasti relativnih cen življenjskih potrebščin, ki so bila v Sloveniji letos manj ugodna kot v večini preostalih članic evrskega območja.¹⁸ Deloma pa je bilo manj izrazito izboljšanje cenovne konkurenčnosti Slovenije posledica strukture naše zunanjetrgovinske menjave, v kateri je delež menjav z državami evrskega območja nadpovprečno velik, vpliv padanja vrednosti evra na našo cenovno konkurenčnost pa posledično manjši.

Slika 41: Realni efektivni tečaji članic evrskega območja, deflacirani s HICP

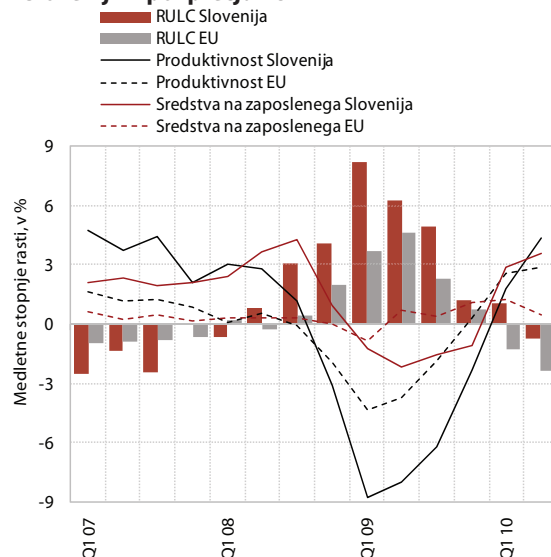

Vir: ECB, preračuni UMAR.

Stroškovna konkurenčnost gospodarstva se je po daljšem obdobju upadanja v drugem četrtletju izboljšala, vendar zaradi relativno visoke rasti plač v zasebnem sektorju manj kot v večini držav evrskega območja in EU. Po enoletnem postopnem umirjanju rasti so realni stroški dela na enoto proizvoda in realni efektivni tečaj, deflaciran z relativno rastjo stroškov dela na enoto proizvoda v drugem četrtletju letos

medletno padli (prvi za 0,7 %, drugi po oceni za 0,6 %), v prvih šestih mesecih pa so bili le še za malenkost višji kot pred letom (za 0,1 % oziroma 0,8 %). Izboljšanje je izhajalo iz ponovne rasti produktivnosti dela. Ta je bila višja zaradi obnovljene gospodarske rasti, ob tem ko se je padanje zaposlenosti na medletni ravni le blago upočasnilo (gl. Zaposlenost in brezposelnost). Rast sredstev za zaposlene na zaposlenega se je pod vplivom okrepljene rasti plač v zasebnem sektorju pospešila (gl. Plače), a je bila v drugem četrtletju v primerjavi s produktivnostjo dela nižja. Potem ko je bila Slovenija od sredine leta 2008, ob postopnem zmanjševanju razlik, v skupini držav evrskega območja in EU z največjim poslabšanjem stroškovne konkurenčnosti, je bilo letošnje izboljšanje v evrskem območju in EU med najnižjimi. Relativno slabši položaj Slovenije je bil letos posledica hitrejšje rasti plač v Sloveniji kot v večini preostalih članic, lani pa večjega padca produktivnosti.

Slika 42: Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC) v Sloveniji in povprečju EU

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

Letos se bo cenovna konkurenčnost Slovenije izboljšala pod vplivom šibkejšega evra, prihodnje leto pa rahlo poslabšala zaradi okrepljene relativne rasti cen življenjskih potrebščin. Realni efektivni tečaj, deflaciran z relativno rastjo cen življenjskih potrebščin¹⁷, bo ob tehnično predpostavljenem razmerju 1,294 USD¹⁸ za evro letos padel (za 1,2 %), drugo leto pa rahlo porastel (za 0,5 %).

¹⁷ Slovenskih v primerjavi s trgovinskimi partnericami

¹⁸ V Sloveniji smo beležili rast relativnih cen življenjskih potrebščin zaradi hitrejšje domače inflacije v primerjavi z inflacijo v trgovinskih partnericah, večina preostalih članic pa je beležila padec relativnih cen življenjskih potrebščin, zaradi nižje inflacije kot v njihovih partnericah.

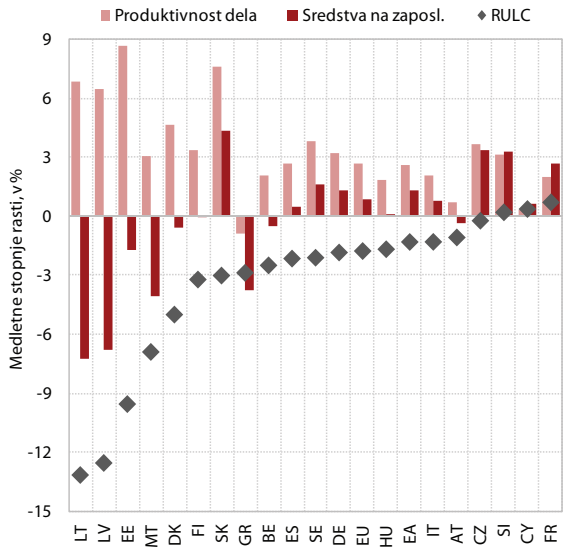
¹⁹ V letošnjem letu za 0,7 % in prihodnje leto za 1,1 %.

²⁰ Do konca leta in prihodnje leto, v povprečju letošnjega leta pa bo znašal 1,310 USD za 1 EUR.

Stroškovna konkurenčnost se bo letos izboljšala zaradi pričakovane rasti produktivnosti dela, drugo leto pa tudi pod vplivom upočasnjene rasti plač. Ponovna rast produktivnosti dela bo izhajala iz postopnega okrevanja gospodarske rasti in nadaljnega prilagajanja zaposlenosti. Rast sredstev za zaposlene na zaposlenega se bo po pričakovanjih umirila šele drugo leto, ko se bo predvidoma umirila letos pospešena rast plač v zasebnem sektorju (gl. poglavje Plače). Po lanski visoki rasti bodo realni stroški dela na enoto proizvoda letos rahlo padli (-0,3 %), drugo leto pa izraziteje (-1,9 %). Realni efektivni tečaj pa bo zaradi pričakovanega šibkejšega evra nekoliko izraziteje padel že letos (-1,3 %, drugo leto -1,6 %).

Kljub prekinitvi negativnih gibanj pa bo Slovenija zelo verjetno tudi letos in prihodnje leto med članicami evrskega območja in EU z relativno manj ugodnim gibanjem cenovne in stroškovne konkurenčnosti. Pozitivni učinki, ki izhajajo iz predpostavke padanja evra na poslovanje naših podjetij bodo zaradi strukture naše zunanjetrgovinske menjave relativno manjši, negativni učinki pričakovanega poslabšanja pogojev menjave, na katerega je majhno in odprto gospodarstvo, kot je slovensko, relativno bolj občutljivo, pa večji. Ob hkratnem relativno manjšem zaostajanju rasti plač za rastjo produktivnosti dela bi lahko bila v primerjavi s tujimi konkurenti posledično nižja dobičkonosnost našega gospodarstva.

Slika 43: Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC) v nekaterih članicah EU v prvem polletju leta 2010*

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.
Opomba: *Polletni podatki so dosegljivi le za 19 članic EU.

Tabela 12: Indikatorji cenovne in stroškovne konkurenčnosti

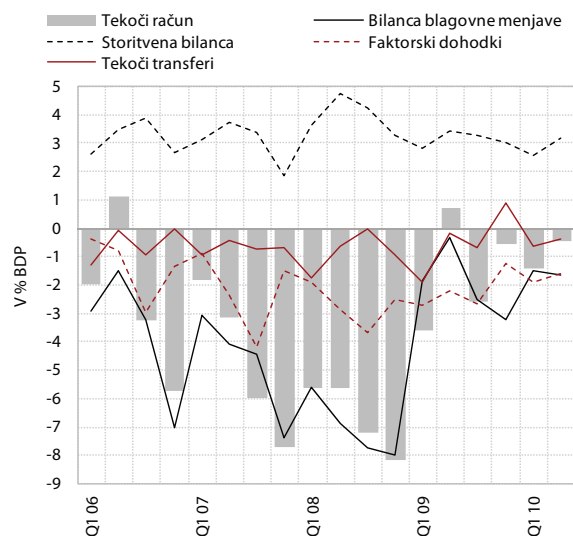
	2009	Q1 2010	Q2 2010	2010	2011
				napoved	
Efektivni tečaj*					
Nominalno	0,4	-0,3	-1,9	-1,8	-0,6
Realno, deflator CPI	0,7	-0,3	-1,3	-1,2	0,5
Realno, deflator PPI	2,8	-2,4	-3,3	-	-
Realno, deflator ULC	5,0	2,1	-0,6	-1,3	-1,6
Stroški dela na enoto proizvoda, gospodarstvo in komponente					
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	8,5	1,5	0,6	-0,1	-0,5
Sredstva na zaposlenega, nominalno	1,6	3,4	5,0	3,1	2,3
Produktivnost dela, realno	-6,4	1,9	4,4	3,2	2,9
Realni stroški dela na enoto proizvoda	5,1	1,0	-0,7	-0,3	-1,9
Produktivnost dela, nominalno	-3,3	2,4	5,8	3,4	4,3

Vir: SURS, ECB, EUROSTAT, OECD; preračuni UMAR.
Opomba: *do 17-tih najpomembnejših trgovinskih partneric.

Tekoči račun plačilne bilance

Primanjkljaj v tekočih transakcijah se po močnem znižanju v lanskem letu letos še naprej znižuje, vendar zaradi drugačnih dejavnikov. Saldo tekočega računa plačilne bilance je v prvi polovici letošnjega leta izkazoval primanjkljaj v višini 158,9 mio EUR (v enakem obdobju lani 240,1 mio EUR). Primanjkljaj na tekočem računu, ki se je v letih visoke domače konjunkturo in rasti cen surovin na svetovnih trgih krepil, se je lani močno znižal (gl. Sliko 44). Na to je najbolj vplivalo znižanje blagovnega primanjkljaja, ki je lani dosegel najnižjo vrednost doslej, kot posledica izrazitega izboljšanja pogojev menjave in realno večjega upada uvoza od izvoza. Po polletnih podatkih pa so primanjkljaj letos še nadalje znižali predvsem nižji neto odlivi dohodkov od kapitala in nižji primanjkljaj tekočih transferjev državnega sektorja. Zaradi poslabšanih pogojev menjave, pa je bil višji primanjkljaj v blagovni menjavi. Rahlo nižji je tudi presežek v storitveni menjavi.

Slika 44: Komponente salda tekočega računa plačilne bilance

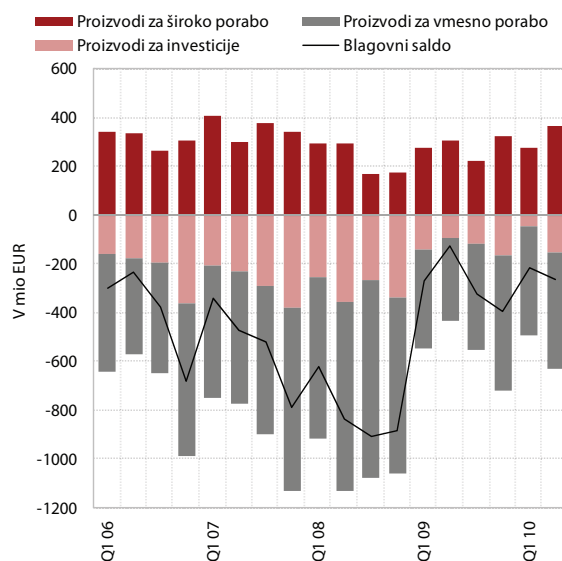

Vir: BS, preračuni UMAR.

Blagovni primanjkljaj je bil v prvi polovici leta zaradi hitrejši rasti uvoznih od izvoznih cen višji kot v enakem obdobju lani. V prvem polletju je blagovni primanjkljaj znašal 281,4 mio EUR, v enakem obdobju lani pa 184,9 mio EUR. Količinska rast izvoza je bila sicer nekoliko večja od rasti uvoza, gibanje izvozno-uvoznih cen, ki je lani delovalo v smeri zniževanja blagovnega primanjkljaja, pa letos deluje v smeri njegovega povečevanja. Pogoji menjave blaga so se v polletju poslabšali (medletno za 3,4 %), pri tem so bile uvozne cene ob rasti cen nafte in ostalih primarnih surovin višje za 4,3 %, izvozne cene pa le za 0,7 %.²¹ Z vidika oblikovanja blagovnega primanjkljaja

glede na proizvode po namenu uporabe, je bilo povečanje primanjkljaja posledica višjega primanjkljaja v menjavi proizvodov za vmesno porabo (gl. Sliko 45). V menjavi proizvodov za investicije se je primanjkljaj znižal, kar je posledica še vedno relativno šibke domače investicijske aktivnosti. Okrepil pa se je presežek v menjavi proizvodov za široko porabo. Rast izvoza osebnih avtomobilov in trajnih proizvodov (stanovanjska oprema, gospodinski aparati), ki predstavljata najpomembnejši komponenti v strukturi menjave proizvodov za široko porabo, je bila v tem obdobju namreč višja kot rast uvoza teh dobrin. To je povezano s krepitvijo izvoznega povpraševanja (tudi pod vplivom fiskalnih spodbud za nakup avtomobilov v nekaterih državah) na eni strani in s šibkim domačim zasebnim povpraševanjem na drugi strani.

Slika 45: Saldo blagovne menjave po namenu porabe proizvodov

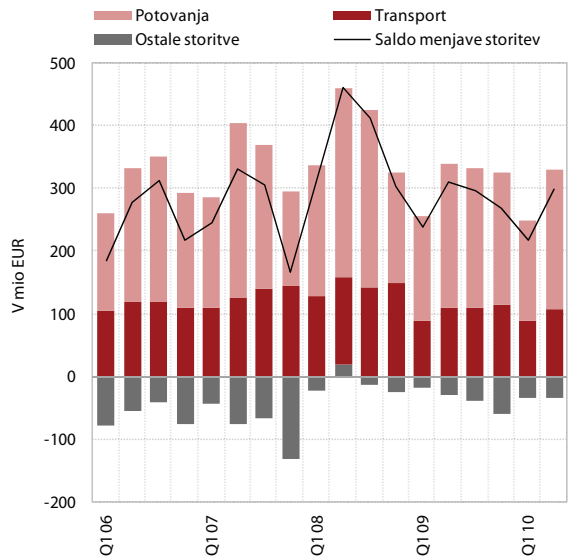
Vir: SURS, BS, preračuni UMAR.

Presežek v storitveni bilanci je bil v prvi polovici letošnjega leta le rahlo nižji kot v tem obdobju lani.

V prvem polletju je presežek v menjavi storitev znašal 514,9 mio EUR, v enakem obdobju lani pa 549,9 mio EUR. Na znižanje so najbolj vplivali nižji presežek v menjavi gradbenih storitev ter večji primanjkljaj v menjavi licenc, patentov in avtorskih pravic in komunikacijskih storitev. Hitrejša rast izdatkov za uvoz potovanj od prilivov od izvoza potovanj je nekoliko skrčila tudi presežek v menjavi teh storitev. Presežek v menjavi transportnih storitev je bil enak lanskemu (gl. Sliko 46).

²¹ Podatki o pogojih menjave so iz statistike nacionalnih računov.

Slika 46: Saldo storitvene menjave

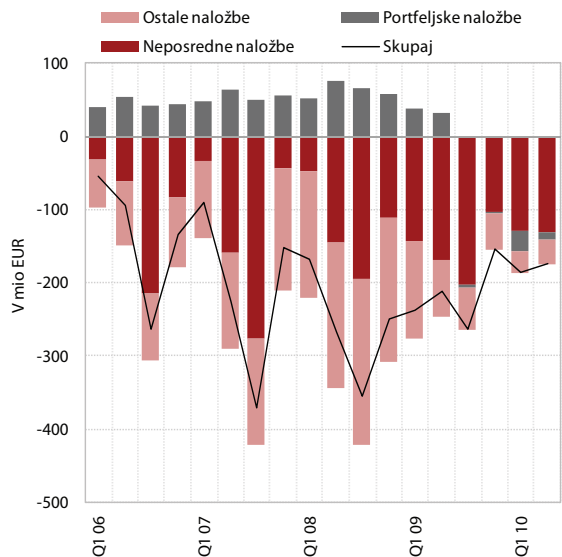
Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov so v prvi polovici letošnjega leta najbolj znižali neto odlivi dohodkov od kapitala. Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov je v polletju letos znašal 306,3 mio EUR, v tem obdobju lani pa 429,9 mio EUR. Na nižji neto odliv dohodkov od kapitala so vplivala znižana neto plačila obresti tujini²², zaradi nižjih neto plačil obresti od kreditov, kar je povezano z ohranjanjem nizkih obrestnih mer in razdolževanjem domačih poslovnih bank. Neto odliv pa je bil v tem obdobju letos zabeležen tudi pri naložbah v vrednostne papirje (lani v tem obdobju neto priliv), zaradi povečevanja zadolženosti države in bank iz naslova izdanih obveznic.²³ Neto priliv dohodkov od dela, ki se je že lani povečal, je letos še malenkost višji, na kar je zaradi zmanjševanja števila zaposlenih tujih delavcev, ki delajo v slovenskih podjetjih, večinoma vplival zmanjšan odliv njihovih dohodkov od dela v tujino.

Nižji primanjkljaj v bilanci tekočih transferov je bil predvsem posledica nižjega primanjkljaja transferov državnega sektorja. Primanjkljaj tekočih transferjev je v polletju letos znašal 86,2 mio EUR, lani pa 175,3 mio EUR. Nižja so bila predvsem neto plačila davkov na proizvodnjo in ostalih državnih transferov plačanih tujini. Državni proračun RS pa je do proračuna EU v prvi polovici

²² Podatki o reinvestiranih dobičkih, ki so prav tako pomembna kategorija dohodkov od kapitala, so v skladu z metodologijo v plačilni bilanci tekom leta še ocenjeni. Dejanski podatki o reinvestiranih dobičkih so v plačilno bilanco vključeni po tem, ko so na voljo zaključni računi podjetij za preteklo leto. Lani je bil neto odliv kapitala iz tega naslova zgodovinsko zelo visok in je k skupnemu neto odlivu dohodkov iz kapitala prispeval več kot neto odliv iz naslova obresti na kredite. V primerjavi z letom 2008 se je tako neto odliv kapitala iz naslova reinvestiranih dohodkov močno povečal (zaradi dezinvestiranja slovenskih podjetij v tujini), neto odliv iz naslova obresti pa se je znižal.

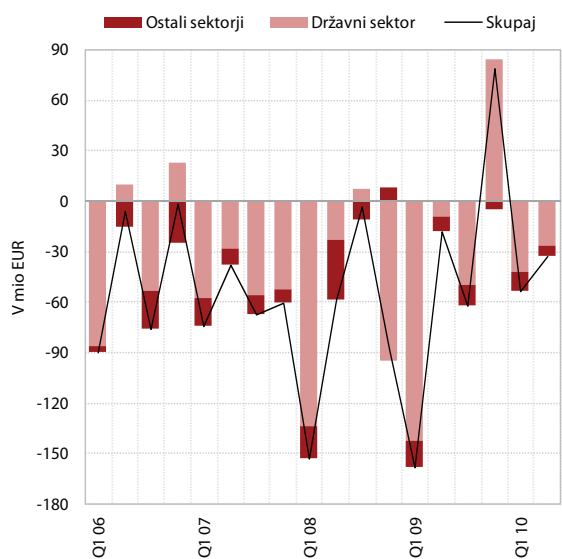
²³ Vpliv zadolževanja sektorja države z lani izdanimi obveznicami se kaže šele letos, ko je zapadlo plačilo prvih kuponov. Izplačila prvih kuponov letos izdanih obveznic države pa zapadejo prihodnje leto.

Slika 47: Dohodki od kapitala v mio EUR

letošnjega leta realiziral le nekoliko višji presežek (7,5 mio EUR) kot v enakem obdobju lani (4,0 mio EUR). Slovenija je v prvem polletju prejela precej manj sredstev za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike ter manj sredstev iz Kohezijskega sklada. Boljše je bilo črpanje sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada.

Slika 48: Saldo tekočih transferov, v mio EUR

Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se bo z lanskimi 1,5 % BDP letos predvidoma znižal na 0,9 % BDP. Pričakovani nižji primanjkljaj na tekočem računu bo letos večinoma posledica nižjega neto odliva dohodkov od kapitala. Kot že v polletju, tudi za celo leto pričakujemo nižji neto odliv iz naslova plačanih obresti, na skupno manjši neto odliv dohodkov od kapitala pa bo predvidoma še precej bolj vplival manjši neto odliv iz naslova reinvestiranih dobičkov. V lanskem letu so ti namreč beležili največji neto odliv, odkar imamo razpoložljive podatke, kot posledica dezinvestiranja slovenskih podjetij v tujini. Predpostavljamo, da se takšen odliv letos ne bo ponovil. Obenem pričakujemo, da bo neto proračunski presežek pri črpanju sredstev iz proračuna EU v primeru uresničitve v rebalansu predvidene realizacije letos precej višji kot lani, zaradi česar pričakujemo tudi nižji primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev. Napovedujemo pa povišanje blagovnega primanjkljaja, kar se že v polletju kaže predvsem kot posledica izrazito hitrejši rasti uvoznih od izvoznih cen. Presežek v storitveni bilanci bo podobno kot v polletju tudi v celem letu predvidoma nižji kot lani, predvsem zaradi višjega primanjkljaja v menjavi skupine ostalih storitev (gradbenih in komunikacijskih storitev, licenc, patentov in avtorskih pravic) in nekoliko nižjega presežka v menjavi potovanj.

V letih 2011 in 2012 pričakujemo ohranjanje primanjkljaja tekočega računa plačilne bilance v višini 1 % BDP. Predvidevamo, da se bo presežek v blagovno-storitveni menjavi v prihodnjih dveh letih nekoliko povečal. To bo zlasti posledica pričakovanega povečanja presežka v storitveni menjavi zaradi povečanja presežka v menjavi transporta in potovanj. Ob hitrejši rasti izvoza blaga od uvoza blaga tudi pri menjavi transportnih storitev pričakujemo hitrejšo rast njihovega izvoza. Blagovni primanjkljaj se bo prihodnje leto predvidoma ohranil na letošnji ravni, v letu 2012 pa nekoliko zmanjšal. Po drugi strani pričakujemo povečanje neto plačil obresti tujini že v letu 2011 in še nadalje v letu 2012. Upoštevajoč načrtovano realizacijo pri črpanju sredstev iz proračuna EU (po podatkih MF) se bo neto pozitiven položaj proračuna RS do proračuna EU v letu 2011 v primerjavi z letošnjim letom še nekoliko povečal, v letu 2012 pa glede na leto 2011 rahlo znižal. Takšen načrtovan neto proračunski presežek RS do proračuna EU pa ne bo pokrival predvidenega primanjkljaja ostalih tekočih transferjev državnega in zasebnega sektorja, zato v bilanci tekočih transferov v teh dveh letih pričakujemo skromen primanjkljaj.

Tabela 13: Jesenska napoved tekočega računa plačilne bilance za obdobje 2010–2012

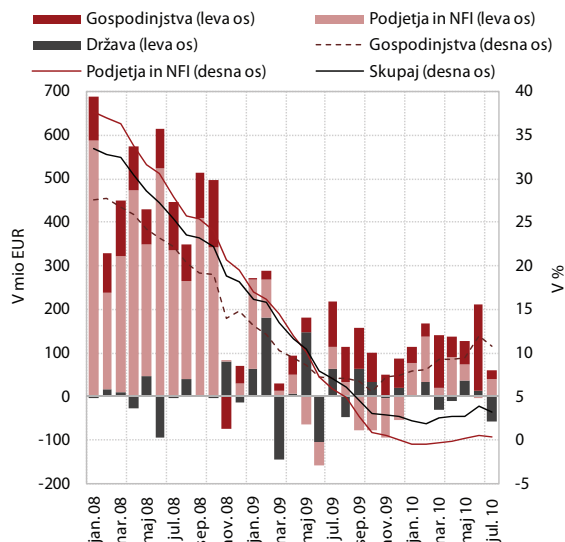
	2009	2010		2011		2012	
		Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)	Pomladanska napoved (mar. 2010)	Jesenska napoved (sept. 2010)
Tekoči račun plačilne bilance, v mio EUR	-526	-638	-330	-1.095	-386	-1.249	-427
Tekoči račun plačilne bilance, v % BDP	-1,5	-1,8	-0,9	-3,0	-1,0	-3,3	-1,1

Vir: BS, napoved UMAR.

Finančni trgi

Po močnem umirjanju v letu 2009 se zadolževanje domačih nebančnih sektorjev pri domačih bankah letos nekoliko krepí, v tujini, ki je bila še v prvi polovici preteklega leta pomemben vir financiranja podjetij in NFI, pa ti kredite odplačujejo. Celotni neto tokovi kreditov domačih bank pri domačih sektorjih so v sedmih mesecih letos dosegli 866,5 mio EUR, kar je za slabo petino več kot v primerljivem obdobju lani, vendar še vedno za slabih 75 % manj ko v primerljivem obdobju leta 2008. Pretežen del povečanja izhaja iz zadolževanja gospodinjstev, pomemben del so prispevala tudi podjetja, država pa je kredite najete v bankah v manjšem obsegu neto odplačevala. V razmeroma velikem obsegu, pa so podjetja in nederarne finančne institucije (NFI) neto odplačevala kredite najete v tujini (280 mio EUR). Likvidnost slovenskega gospodarstva, ki jo zagotavljajo bančni krediti iz tujine in doma, se tako v prvi polovici leta ni izboljšala.

Slika 49: Neto tokovi in medletne stopnje rasti kreditov prebivalstvu, podjetjem in NFI ter državi

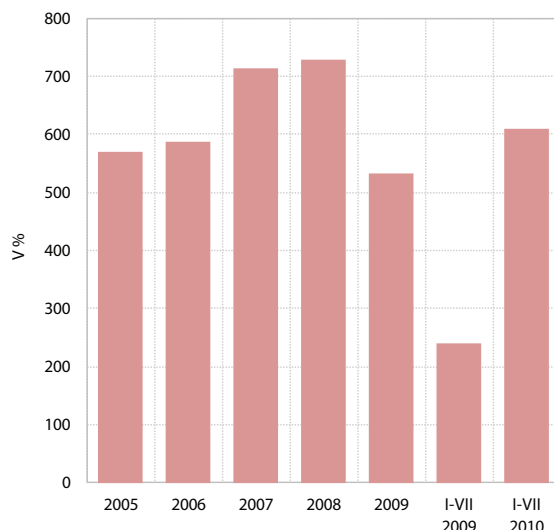

Vir: BS.

V segmentu kreditiranja prebivalstva so letos pomembni stanovanjski krediti. Gospodinjstva so v sedmih mesecih letos neto črpala za 609,8 mio EUR stanovanjskih kreditov, kar za več kot enkrat presega vrednost v enakem obdobju lani in za dobro tretjino presega vrednost iz prvih sedmih mesecev leta 2008, ko so bili neto tokovi na najvišji ravni doslej (gl. Sliko 50). Na drugi strani pa so gospodinjstva letos še okrepila neto odplačevanje potrošniških kreditov in kreditov za ostale namene (105,7 mio EUR). Razlog za močno krepitev stanovanjskih kreditov bi lahko iskali v povečanem obsegu transakcij na nepremičninskem trgu v Sloveniji.²⁴

²⁴ Te so se na medletni ravni precej povečale, a še vedno ostajajo precej pod ravno, ki je bila dosežena v letu 2007.

Slika 50: Neto tokovi stanovanjskih kreditov

Vir: BS, preračuni UMAR.

Ocenjujemo, da je tudi poslovna politika bank naklonjena h krepitvi stanovanjskih kreditov, saj so se pribitki za tovrstne kredite gospodinjstvom okrepili manj kot pri nekaterih drugih vrstah kreditov.

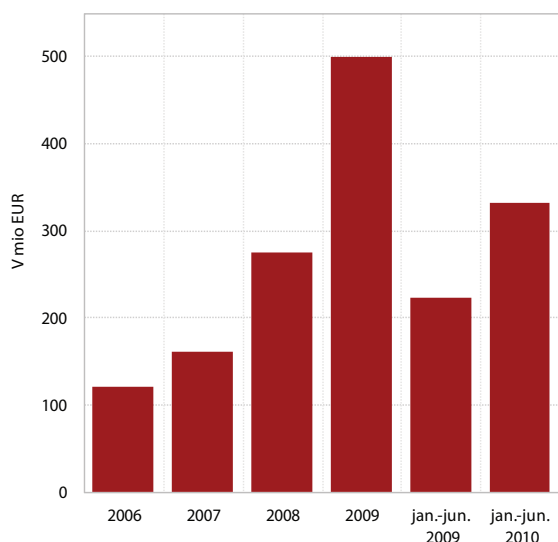
Neto tokovi kreditov podjetjem in NFI najeti doma in v tujini v sedmih mesecih letos predstavljajo le dobrih 16 % vrednosti iz enakega obdobja lani. Po tem ko je zadolževanje podjetij pri domačih bankah lani skoraj v celoti zamrlo, je letos pričelo oživljati. V sedmih mesecih so se podjetja in NFI doma neto zadolžila v višini 362,9 mio EUR, kar je sicer za slabih 30 % več kot v enakem obdobju lani, vendar še vedno dosega manj kot 15 % vrednosti iz primerljivega obdobja leta 2008. Samo podjetja so v tem obdobju neto črpala kredite pri domačih bankah v višini 490 mio EUR, kar je za približno tri četrtine več kot v primerljivem obdobju leta 2009, NFI pa so se razdolževale. Kljub temu, da v nadaljevanju leta ne pričakujemo bistvene okrepitve kreditne aktivnosti, pa ocenjujemo, da bi se lahko rast, zaradi lanskih neto odplačil v drugi polovici leta, letos do konca leta še okrepila. Tuje kredite pa so podjetja in NFI v sedmih mesecih letos neto odplačevala v višini slabih 280 mio EUR, zaradi česar so skupni neto tokovi domačih in tujih kreditov podjetjem in NFI v tem obdobju še vedno skromni, in sicer na ravni 84,5 mio EUR, kar dosega šestino vrednosti iz primerljivega obdobja lani.

Za razdolževanje NFI letos je več razlogov. Nekatere izmed njih so namreč sodelovale pri prevzemnih aktivnostih nekaterih podjetij, zaradi česar so se precej zadolžile pri bankah, kot zavarovanje za najete kredite pa so zastavile tudi delnice. V času finančne krize se je njihova vrednost precej skrčila, obenem pa je močno upadel tudi obseg poslovanja, zato banke niso bile več pripravljene refinancirati zapadlih obveznosti. Po podatkih Banke Slovenije je delež zamudnikov razvrščene

aktivne v finančnem posredništvu, kamor se uvrščajo tudi NFI, konec junija letos znašal 30,9 %²⁵, kar za približno polovico presega povprečje vseh dejavnosti.

Kakovost bančne aktive se še naprej razmeroma hitro poslabšuje²⁶, kar kaže tudi obseg oblikovanja dodatnih oslabitev in rezervacij v letošnjem letu. Banke so v osmih mesecih letos oblikovale za 373,4 mio EUR dodatnih oslabitev in rezervacij, kar je za dobro polovico več kot v primerljivem obdobju lani (gl. Slika 51). V kolikor se bo oblikovanje oslabitev in rezervacij tudi v zadnjih štirih mesecih leta 2010 nadaljevalo v takšni meri, ocenjujemo, da bo presežena tudi zgornja meja ocene Banke Slovenije (600 mio EUR; Poročilo o finančni stabilnosti, 2010). Splošne razmere v gospodarstvu so se sicer nekoliko izboljšale, a je bančni sistem precej izpostavljen do gradbenega sektorja kjer se negativna gibanja nadaljujejo, ta dejavnost pa je imela junija enega izmed višjih deležev zamudnikov v razvršeni aktivi (31,1 %).²⁷ V juniju se je ta delež močno okreplil tudi v prometu in skladiščenju, na 39,9 %, kar je glede na maj za 1,5-krat več.

Slika 51: Rezervacije in oslabitve

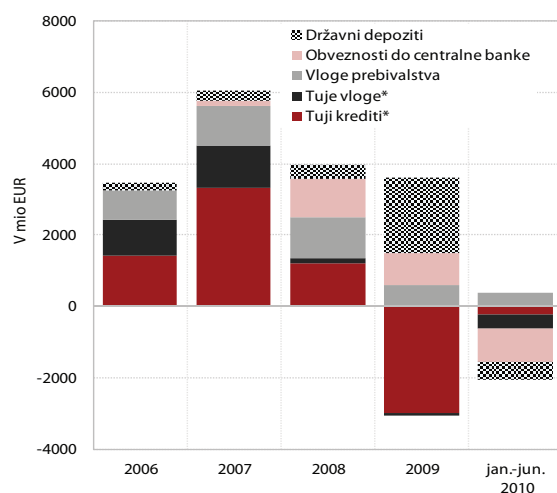

Vir: BS.

Bankam se je letos razpoložljivost domačih virov precej skrčila. Najpomembnejši vir sredstev so bili v preteklem letu depoziti države, ki so se okrepili za 2,1 mrđ EUR, v začetku leta pa je država v banke naložila še za slabo mrđ EUR. Vendar pa je v sedmih mesecih letos že prišlo do občutnejšega neto odliva njenih depozitov, in sicer v višini 0,5 mrđ EUR. Po lanskem močnem upadu prilivov vlog prebivalstva v banke, pa se je to upadanje letos precej

umirilo. Neto tokovi so v prvih sedmih mesecih letos le za slabe 3 % zaostali za ravno iz primerljivega obdobja v letu 2009. Pri vlogah gospodinjstev je prišlo tudi do velikih strukturnih sprememb. Tako so med vezanimi vlogami močno upadle vloge na odpoklic in tudi kratkoročne vloge, ki so se po naši oceni v veliki meri prelile med dolgoročne vloge. Te so beležile neto priliv v višini 1,0 mrđ EUR, medtem ko so druge vezane vloge beležile neto odliv v skoraj enaki višini (1,1 mrđ EUR). Takšno gibanje je v veliki meri posledica neugodnih razmer na mednarodnih finančnih trgih, saj banke poskušajo tuje dolgoročne vire nadomeščati z domačimi, zato tudi obrestne mere za dolgoročne depozite v Sloveniji precej presegajo povprečno vrednost v evrskem območju.

Slika 52: Letni neto tokovi tujih kreditov in vlog, vlog prebivalstva, zadolževanja pri centralni banki in državnih depozitov

Vir: BS, preračuni UMAR.

Opomba:*Podatek za leto 2010 je do junija.

Financiranje domačih bank na mednarodnih medbančnih trgih se še naprej zmanjšuje. Banke so v sedmih mesecih letos na mesečni ravni le enkrat beležile neto prilive tovrstnih virov, skupni neto odlivi pa so v tem obdobju znašali 1,1 mrđ EUR, kar je sicer za polovico manj od primerljivega obdobja lani. Julija so banke močno, za 0,9 mrđ EUR, znižale tudi svoje obveznosti do ECB, kar je po naši oceni predvsem posledica zapadlosti 12 mesečnih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Banke se bodo lahko sicer še naprej zadolževale pri ECB, ki še nadalje omogoča operacije refinanciranja po fiksnih obrestnih merah, brez omejitev, vendar pa le za kratkoročna likvidnostna sredstva. Ta bodo bankam lahko pokrila le trenutne likvidnostne potrebe, ne bodo pa omogočila širjenja kreditne aktivnosti.

²⁵ Glej Poslovanje bank v tekočem letu, gibanja na kapitalskem trgu in obrestne mere, avgust 2010, Banka Slovenije.

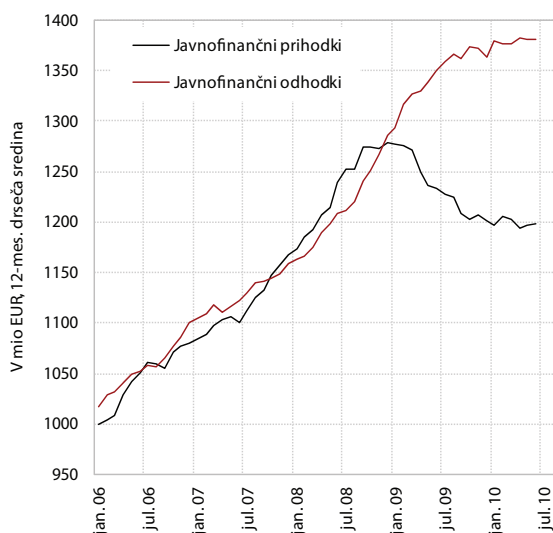
²⁶ Delež nedonosnih kreditov se je 2,2 v decembru 2009 okreplil na 2,7 % v juniju 2010 (glej Poslovanje bank v tekočem letu, gibanja na kapitalskem trgu in obrestne mere, julij 2010).

²⁷ Glej Poslovanje bank v tekočem letu, gibanja na kapitalskem trgu in obrestne mere, avgust 2010.

Javne finance

Javnofinančni primanjkljaj se tudi letos ohranja na visoki ravni. Po podatkih konsolidirane bilance²⁸ so javnofinančni prihodki v prvih šestih mesecih znašali 6,8 mrd EUR, odhodki 8,2 mrd EUR, primanjkljaj pa je dosegel 1.370 mio EUR. Pri tem je primanjkljaj državnega proračuna, ki vključuje 800 mio transferja v pokojninsko blagajno, znašal 1.321 mio EUR. Zaradi naraščajočega razkoraka med realiziranimi in predvidenimi prihodki državnega proračuna je bil junija sprejet rebalans državnega proračuna za leto 2010. Primanjkljaj državnega proračuna po rebalansu je ocenjen na 1,768 mrd EUR oz. 4,9 % BDP iz jesenske napovedi, kar je na ravni primanjkljaja v letu 2009 (gl. Tabelo 14).

Slika 53: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

Vir: MF, preračuni UMAR.

Javnofinančni prihodki so bili v polletju za 0,6 % nižji kot v enakem obdobju lani. V tem obdobju so se vidneje povečali le prihodki od davka na dodano vrednost (4,1 %) ter za malenkost prihodki od prispevkov za socialno varnost (0,5 %). Povečali so se tudi prihodki od dohodnine (8,2 %), kar pa je predvsem posledica časovne neusklajenosti vračil dohodnine, ki so se lani opravila junija letos pa julija, kar bo v naslednjih mesecih, tudi zaradi precej manjših prilivov iz davkov od dohodkov od dejavnosti in od dohodkov od prodaje kapitala, rast prihodkov od dohodnine upočasnilo. Prihodki od vseh ostalih davkov so se zmanjšali. Prihodki od trošarin so bili za 2,7 % manjši, čeprav se trošarine obračunavajo po višjih trošarinskih stopnjah kot so veljale v enakem

obdobju lani, saj so se hkrati občutno zmanjšale količine prodanega blaga, obremenjenega s trošarinami. Prihodki od davka od dohodka pravnih oseb so dosegli le 47 % vrednosti lanskega prvega polletja, kar je posledica visokih vračil po obračunu tega davka glede na dejanske rezultate poslovanja za preteklo leto, uveljavljene davčne olajšave in nižje davčne stopnje. Tudi na novo določene mesečne akontacije davka so zato precej nižje od lanskih, saj bodo davčni zavezanci poleg lanskih rezultatov lahko uveljavljali tudi dokazane (slabše) rezultate tekočega poslovanja in še za odstotno točko nižjo davčno stopnjo (20,0 %).

Javnofinančni odhodki so bili v polletju za 2,7 % višji, kot v enakem obdobju lani. Višje so bile vse kategorije odhodkov po ekonomski klasifikaciji, razen izdatkov za investicije in investicijske transferje (-3,4 %), za subvencije (-2,9 %) ter izdatkov za plače in druge izdatke zaposlenim, ki so bili na približno enaki ravni kot v tem obdobju lani. Izdatki za blago in storitve so se povečali za 1,2 %. Skoraj 30-odstotna pa je bila rast plačil obresti (29,7 %). Transferji posameznikom in gospodinjstvom so bili višji za 4,9 % (brez pokojnin za 7,3 %), kjer je zaradi poslabšanih razmer na trgu dela najvišja rast izdatkov za transferje brezposelnim (43,6 %). V zadnjih mesecih se je povečevanje teh transferjev sicer nekoliko umirilo. Visoko rast beležijo tudi transferji za zagotavljanje socialne varnosti (9,8 %). Izdatki za pokojnine so bili medletno višji za 3,6 %, kar je precej nižja rast, kot v enakem obdobju lani.

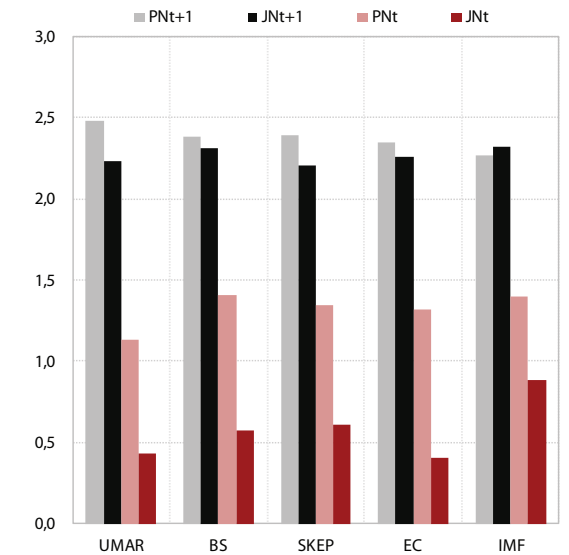
Zaradi nižjih prihodkov od predvidenih, je vlada pripravila rebalans državnega proračuna za leto 2010, s katerim je višino odhodkov prilagodila nižjim prihodkom, proračunski primanjkljaj pa se glede na predhodno sprejeti proračun ne bo bistveno zmanjšal. To ostaja izziv fiskalne politike v prihodnjih letih. Struktura znižanja odhodkov v primerjavi s predhodnim proračunom kaže, da so se znižala predvsem predvidena sredstva za investicije. Rebalans proračuna pa ni predvidel večjih posegov v odhodke z bolj sistemskimi varčevalnimi ukrepi, ki jih že uvajajo nekatere druge evropske države, kar bi bilo nujno za doseganje trajnejše konsolidacije javnih financ. Po poslabšanju stanja javnih financ v letu 2009 in 2010 s povečanim primanjkljajem in dolgom sektorja država bo v letih 2011-2012, za kateri sta državna proračuna v pripravi, ključni izziv fiskalne politike zmanjšati razkorak med javnofinančnimi prihodki in odhodki, zmanjšati obseg javnega financiranja in določiti na katere programe/politike razporediti razpoložljiva javnofinančna sredstva.

²⁸ Konsolidirana bilanca MF (po metodologiji denarnega toka) vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne.

Na podlagi primerjave mer uspešnosti napovedi različnih institucij ugotavljamo, da je bil pri pomladanski napovedi realne gospodarske rasti za tekoče leto (2009) UMAR najbolj točen. Padec gospodarske aktivnosti v letu 2009 so vse institucije v pomladanski napovedi za tekoče leto 2009 precej podcenile. Pri tem je UMAR naredil relativno najmanjšo napako. Pomladanske napovedi BDP za tekoče leto 2009 so se gibale v razponu od -2,0 % (BS) do -4,0 % (UMAR). Pri jesenskih napovedih pa v razponu od -4,7 % (IMF) do -7,4 % (EC), UMAR (-7,3 %). EC in UMAR sta se tako jeseni najbolj približali prvi oceni SURS o gospodarski rasti na osnovi četrtnih podatkov (-7,8 %).

Povečana napaka v napovedi za leto 2009 je močno vplivala na mere točnosti napovedi za daljše obdobje. Povprečne absolutne napake pri pomladanski napovedi gospodarske rasti za tekoče leto so v obdobju 2002-2009 znašale med 1,14 (UMAR) in 1,41 (BS in IMF) o.t.²⁹ Koreni povprečnih kvadratnih napak, so bili nekoliko višji (med 1,58 (UMAR) in 2,24 (BS) o.t.). Delež povprečne absolutne napake napovedi za leto 2009 v skupni napaki za obdobje 2002-2009 je znašal med 41,5 % (EC) in 51,3 % (BS), UMAR 41,8 %. Napake jesenske napovedi BDP za tekoče leto 2009 in s tem tudi deleži napake za to leto v napaki celotnega obdobja 2002-2009 so bili precej manjši in so se gibali od 12,1 % (EC) do 43,7 % (IMF), za UMAR je znašal 14,3 %. V Tabeli 15 so za vse institucije prikazani deleži napake napovedi za leto 2009 v skupni napaki posameznih analiziranih obdobj.

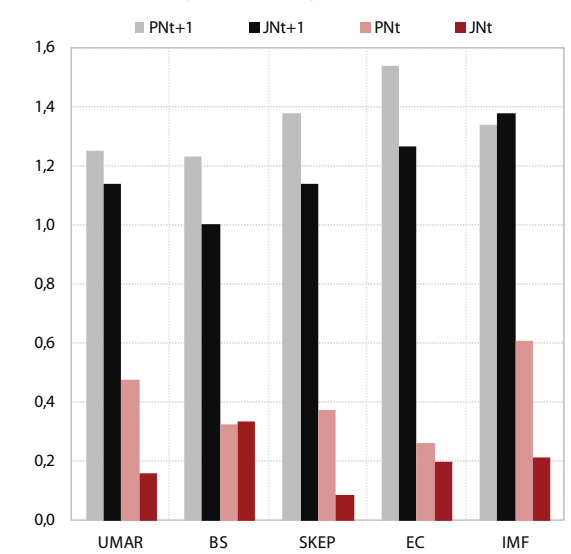
Slika 55: Povprečna absolutna napaka napovedi realne rasti BDP za obdobje 2002-2009

Vir: Pomladanske in jesenske napovedi posameznih institucij. Podrobneje glej vir podatkov pod Tabelo 15.

Analiza pomladanske in jesenske napovedi inflacije za tekoče leto 2009 kaže precejšnjo točnost napovedi vseh institucij. Pomladanske napovedi inflacije za tekoče leto so se gibale od 0,4 % (UMAR in BS) do 1,0 % (SKEP), medtem ko so bile jesenske napovedi od 0,5 % (IMF) do 1,1 % (BS), UMAR 1,0 %. Glede na realizacijo 0,9-odstotne povprečne inflacije je bila najbolj točna pomladanska napoved SKEP, jeseni pa napoved UMAR in SKEP.

Slika 56: Povprečna absolutna napaka napovedi povprečne inflacije za obdobje 2002-2009

Opomba: Podatki BS za napovedi PNT+1 za obdobje 2003-2009.
Vir: Pomladanske in jesenske napovedi posameznih institucij. Podrobneje glej vir podatkov pod Tabelo 15.

Tabela 15: Deleži napake napovedi za leto 2009 k skupni napaki obdobja 2002-2009 in 1997-2009, v %

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
Povprečna absolutna napaka, MAE									
UMAR	2002-2009	59,8	60,9	41,8	14,3	23,0	33,0	13,2	7,7
	1997-2009	50,1	52,4	30,8	7,9	13,5	22,7	7,6	4,2
BS	2002-2009	61,3	61,1	51,3	23,9	30,2	32,5	19,2	7,4
SKEP	2002-2009	62,5	63,3	49,1	16,3	23,6	29,7	3,3	14,3
	1997-2009	53,6	50,6	36,8	8,9	12,8	18,1	1,3	4,2
EC	2002-2009	61,7	59,1	41,5	12,1	19,5	27,7	9,5	0,0
IMF	2002-2009	62,1	61,8	45,3	43,7	14,0	21,8	8,2	23,5
Koren povprečne kvadratne napake, RMSE									
UMAR	2002-2009	96,0	96,4	85,2	30,3	51,4	71,1	28,5	16,0
	1997-2009	94,8	95,4	77,8	22,4	36,3	58,9	21,1	10,3
BS	2002-2009	96,6	96,3	91,6	57,8	61,8	67,1	38,8	19,0
SKEP	2002-2009	96,8	96,9	90,4	39,8	54,1	66,6	7,2	33,3
	1997-2009	95,8	94,3	85,8	25,9	36,8	48,7	3,9	9,3
EC	2002-2009	96,5	95,8	84,5	28,9	48,1	67,0	15,8	0,0
IMF	2002-2009	96,6	96,4	89,0	86,9	33,8	50,1	16,7	56,0

Opomba: PNt+1, JNt+1 – Pomladanska oz. Jesenska napoved za prihodnje leto; PNt, JNt – Pomladanska oz. Jesenska napoved za tekoče leto.

Vir podatkov:

Pomladanska, Jesenska napoved gospodarskih gibanj (marec, september). Ljubljana, UMAR.

Poročilo o cenovni stabilnosti (marec, september). Ljubljana, BS.

Konjunkturna gibanja (maj, november). Ljubljana, GZS, SKEP.

Spring Economic Forecast, Autumn Economic Forecast (april, oktober). EC

World Economic Outlook (april, oktober). Washington, IMF.

statistična priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije	49
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)	50
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)	51
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)	52
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)	53
Tabela 4:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene, struktura v %)	54
Tabela 5a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)	55
Tabela 5b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)	55
Tabela 6a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)	56
Tabela 6b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)	56
Tabela 7a:	Temeljni agregati nacionalnih računov (tekoče cene)	57
Tabela 7b:	Temeljni agregati nacionalnih računov (struktura v %, tekoče cene)	58
Tabela 8:	Prebivalstvo in trg dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)	59
Tabela 9:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)	60
Tabela 10:	Plačilna bilanca (Plačilno bilančna statistika) (v mio EUR)	61
Tabela 11a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)	62
Tabela 11b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)	62
Tabela 12a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)	63
Tabela 12b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)	63
Tabela 13:	Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij	64

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije

Realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	0,9	2,5	3,1
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	21.600	22.790	24.500	25.752	27.162	28.750	31.055						
BDP v mio EUR (tekoče cene in fiksni tečaj =239,64)	18.481	20.654	23.128	25.114	27.073	28.750	31.050	34.568	37.305	35.384	35.792	37.227	39.033
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	10.858	11.441	12.281	12.900	13.599	14.369	15.467	17.123	18.450	17.331	17.575	18.240	19.087
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene in tekoči tečaj)	9.997	10.236	11.564	14.556	16.885	17.869	19.400	23.467	27.136	24.174	23.023	23.602	24.699
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	15.200	15.800	16.800	17.300	18.700	19.700	20.700	22.100	22.800	20.300			
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU27=100) ¹	80	80	82	83	86	87	88	89	91	86			
PREBIVALCI, ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST													
Število prebivalcev 30.6. v 000	1.990,3	1.992,0	1.995,7	1.996,8	1.997,0	2.001,1	2.008,5	2.019,4	2.022,6	2.042,3	2.036,6	2.041,0	2.045,0
Zaposlenost po SNA	1,3	0,5	-0,1	-0,4	0,3	-0,2	1,5	3,0	2,8	-1,9	-2,2	-0,3	0,2
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta, v tisoč)	106,6	101,9	102,8	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	86,4	100,5	103,3	99,4
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	11,8	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	9,1	10,7	11,0	10,6
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	7,0	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,2	7,1	6,9
Bruto plače na zaposlenega	1,6	3,2	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,2	2,5	2,5	1,6	0,2	1,3
- zasebni sektor	1,3	2,3	2,3	2,1	3,1	2,8	2,8	3,2	2,0	0,9	2,4	1,1	1,8
- javni sektor	2,1	5,1	1,1	1,0	-0,8	0,9	1,0	0,5	3,9	5,6	-1,3	-1,9	0,3
Produktivnost dela (BDP na zaposl.)	3,1	2,4	4,0	3,2	4,0	4,7	4,3	3,8	0,9	-6,4	3,2	2,9	3,0
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA													
Izvoz proizvodov in storitev ²	13,1	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,7	3,3	-17,7	7,0	5,9	7,0
Izvoz proizvodov	13,2	7,0	6,4	4,4	12,8	10,3	13,4	13,9	0,6	-18,1	8,7	5,9	7,2
Izvoz storitev	12,9	3,5	8,2	-2,5	10,9	12,0	8,6	13,2	16,2	-16,1	0,6	5,5	6,0
Uvoz proizvodov in storitev ²	7,1	3,1	4,9	6,7	13,3	6,6	12,2	16,7	3,8	-19,7	5,6	4,5	5,9
Uvoz proizvodov	7,4	3,2	4,4	7,3	14,6	6,8	12,7	16,2	3,1	-20,9	6,2	4,4	5,8
Uvoz storitev	5,8	2,3	8,4	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	8,7	-12,3	2,8	5,6	6,6
SALDO tekoč. rač. plač. bil. v mio EUR	-583	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.646	-2.489	-526	-330	-386	-427
- delež v primerjavi z BDP v %	-2,7	0,2	1,0	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,8	-6,7	-1,5	-0,9	-1,0	-1,1
Saldo menjave s tujino v mio EUR	-738	-149	355	-3	-322	-106	-158	-619	-1.157	415	242	316	422
- delež v primerjavi z BDP v %	-3,4	-0,7	1,4	0,0	-1,2	-0,4	-0,5	-1,8	-3,1	1,2	0,7	0,8	1,1
DOMAČE POVPRŠEVANJE													
Končna potrošnja	1,6	2,8	2,7	3,0	2,9	2,8	3,2	5,1	3,7	0,2	-0,2	0,5	1,8
Delež v BDP v % *	76,2	76,1	75,0	75,0	73,9	73,2	71,6	70,0	71,1	75,7	76,0	75,2	74,6
v tem:													
Zasebna potrošnja	1,2	2,5	2,5	3,3	2,7	2,6	2,9	6,7	2,9	-0,8	-0,5	1,0	2,0
Delež v BDP v % *	57,4	56,7	55,9	56,0	55,0	54,2	52,8	52,7	53,0	55,4	55,6	55,5	55,1
Državna potrošnja	3,1	3,8	3,3	2,2	3,4	3,4	4,0	0,7	6,2	3,0	0,7	-0,8	1,4
Delež v BDP v % *	18,8	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,4	19,7	19,5
Investicije v osnovna sredstva	2,2	0,7	0,7	8,1	5,6	3,7	10,1	12,8	8,5	-21,6	-3,5	4,0	4,3
Delež v BDP v % *	26,1	24,7	23,1	24,0	24,9	25,5	26,5	27,7	28,8	23,9	23,0	23,3	23,7
TEČAJ IN CENE													
Tečaj USD (povprečje leta), BS	222,7	242,7	240,2	207,1	192,4	192,7	191,0	174,8					
Tečaj EUR (povprečje leta), BS	205,0	217,2	226,2	233,7	238,9	239,6	239,6	239,6					
Razmerje USD za 1 EUR	0,921	0,895	0,942	1,128	1,242	1,244	1,254	1,371	1,471	1,393	1,310	1,294	1,294
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ³	-2,2	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	0,7	-1,2	0,5	0,2
Inflacija (konec leta) ⁴	8,9	7,0	7,2	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	2,1	1,8	2,8	2,2	2,3
Inflacija (povprečje leta) ⁴	8,9	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	5,7	0,9	2,1	2,7	2,2
Cena nafte Brent v USD / sodček	28,7	24,5	25,0	28,9	38,3	54,6	65,2	72,4	96,9	61,7	77,0	82,0	85,0

Vir podatkov: SURS, BS, ECB, Eurostat; preračuni, napoved UMAR..
Opombe: ¹Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ²Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj rasti je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ³Rast vrednosti pomeni realno apreciacijo nacionalne valute in obratno; ⁴Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; * Deleži v BDP so preračunani na BDP v tekočih cenah in fiksnem tečaju.

Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	530,9	547,8	665,1	545,2	634,8	679,5	645,9	757,3	819,9	751,9	787,4	769,3	765,5
B Ribištvo	2,3	2,4	3,1	3,9	3,3	3,7	3,6	3,3	3,1	4,0	4,6	4,4	4,2
C Rudarstvo	102,0	93,7	92,1	109,1	127,1	127,0	132,9	135,6	137,5	137,8	136,3	129,4	125,2
D Predelovalne dejavnosti	4.158,9	4.682,2	5.100,1	5.612,8	5.858,5	6.018,5	6.454,1	7.112,0	7.230,8	6.046,0	6.319,7	6.775,3	7.143,0
E Oskrba z elektriko, energijo, plinom in vodo	425,1	512,2	602,2	621,4	714,5	760,9	817,5	853,9	980,6	985,5	1.035,1	1.098,2	1.073,4
F Gradbeništvo	1.077,7	1.124,0	1.210,2	1.357,9	1.480,8	1.681,3	1.957,4	2.393,5	2.727,2	2.428,7	2.215,7	2.313,7	2.485,1
G Trgovina in popravila motornih vozil	1.790,9	2.059,3	2.317,0	2.543,8	2.737,1	3.012,7	3.207,7	3.713,4	4.139,9	3.856,5	3.882,4	3.967,6	4.158,5
H Gostinstvo	371,4	414,8	455,1	495,7	524,7	554,2	603,2	703,6	753,8	722,0	680,0	837,6	878,2
I Promet, skladiščenje in zveze	1.142,8	1.285,0	1.411,0	1.576,9	1.734,6	1.856,0	2.044,4	2.339,5	2.492,2	2.215,9	2.326,5	2.289,8	2.420,0
J Finančno posredništvo	758,1	760,8	903,0	967,8	1.031,4	1.087,8	1.328,4	1.404,4	1.486,8	1.557,5	1.489,0	1.433,6	1.541,8
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2.502,8	2.881,6	3.362,3	3.669,1	4.025,4	4.274,8	4.638,4	5.269,9	5.799,4	5.626,2	5.642,4	5.696,5	5.907,2
L Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	911,2	1.064,4	1.178,8	1.335,2	1.435,2	1.512,1	1.599,5	1.682,6	1.870,5	1.961,1	1.999,2	2.177,8	2.244,4
M Izobraževanje	865,0	1.004,0	1.105,7	1.208,9	1.326,5	1.424,4	1.499,9	1.567,9	1.664,5	1.746,7	1.777,2	1.896,6	2.072,9
N Zdravstvo in socialno varstvo	845,6	953,9	1.037,1	1.116,8	1.190,4	1.279,8	1.330,6	1.383,5	1.546,2	1.750,0	1.737,0	1.728,9	1.771,0
O Druge skupne in osebne storitve	593,5	660,4	686,5	738,6	841,2	913,3	947,5	1.000,0	1.065,7	1.054,1	1.145,3	1.191,8	1.288,9
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	13,6	15,8	16,6	16,5	18,7	18,7	19,3	21,0	23,0	24,3	23,2	23,0	23,3
1. DODANA VREDNOST	16.091,7	18.062,4	20.145,9	21.919,8	23.684,4	25.204,7	27.230,4	30.341,5	32.741,2	30.868,3	31.201,0	32.333,6	33.902,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.388,9	2.591,9	2.982,5	3.194,2	3.389,0	3.544,9	3.820,0	4.226,8	4.563,5	4.516,1	4.590,9	4.893,3	5.130,2
a) Davki na proizvode	2.491,7	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.420,4	4.769,2	4.727,8	4.796,2	5.099,9	5.337,2
b) Subvencije po proizvodih	102,8	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	193,7	205,7	211,7	205,3	206,6	207,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	18.480,7	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.749,6	31.050,4	34.568,2	37.304,7	35.384,4	35.791,9	37.226,9	39.032,9

Vir podatkov: SURS; preračuni in napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

struktura v %, tekoče cene

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	2,9	2,7	2,9	2,2	2,3	2,4	2,1	2,2	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0
B Ribišтво	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Rudarstvo	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
D Predelovalne dejavnosti	22,5	22,7	22,1	22,3	21,6	20,9	20,8	20,6	19,4	17,1	17,7	18,2	18,3
E Oskrba z elektr.energijo, plinom,vodo	2,3	2,5	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6	2,5	2,6	2,8	2,9	2,9	2,7
F Gradbeništvo	5,8	5,4	5,2	5,4	5,5	5,8	6,3	6,9	7,3	6,9	6,2	6,2	6,4
G Trgovina in popravila motornih vozil	9,7	10,0	10,0	10,1	10,1	10,5	10,3	10,7	11,1	10,9	10,8	10,7	10,7
H Gostinstvo	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	2,2	2,2
I Promet, skladiščenje in zveze	6,2	6,2	6,1	6,3	6,4	6,5	6,6	6,8	6,7	6,3	6,5	6,2	6,2
J Finančno posredništvo	4,1	3,7	3,9	3,9	3,8	3,8	4,3	4,1	4,0	4,4	4,2	3,9	3,9
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	13,5	14,0	14,5	14,6	14,9	14,9	14,9	15,2	15,5	15,9	15,8	15,3	15,1
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	4,9	5,2	5,1	5,3	5,3	5,3	5,2	4,9	5,0	5,5	5,6	5,8	5,7
M Izobraževanje	4,7	4,9	4,8	4,8	4,9	5,0	4,8	4,5	4,5	4,9	5,0	5,1	5,3
N Zdravstvo in socialno varstvo	4,6	4,6	4,5	4,4	4,4	4,5	4,3	4,0	4,1	4,9	4,9	4,6	4,5
O Druge skupne in osebne storitve	3,2	3,2	3,0	2,9	3,1	3,2	3,1	2,9	2,9	3,0	3,2	3,2	3,3
P Zasebna gospodinjstva z zaposl. osebjem	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1. DODANA VREDNOST	87,1	87,5	87,1	87,3	87,5	87,7	87,7	87,8	87,8	87,2	87,2	86,9	86,9
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	12,9	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,2	12,2	12,8	12,8	13,1	13,1
a) Davki na proizvode	13,5	13,1	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,8	12,8	13,4	13,4	13,7	13,7
b) Subvencije po proizvodih	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:													
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	2,9	2,7	2,9	2,2	2,4	2,4	2,1	2,2	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	31,2	31,0	30,3	30,7	30,2	29,9	30,2	30,4	29,7	27,1	27,1	27,7	27,7
- industrija (C+D+E)	25,4	25,6	25,1	25,3	24,7	24,0	23,8	23,4	22,4	20,3	20,9	21,5	21,4
- gradbeništvo F	5,8	5,4	5,2	5,4	5,5	5,8	6,3	6,9	7,3	6,9	6,2	6,2	6,4
3. Storitve (G...P)	53,0	53,7	53,9	54,4	54,9	55,4	55,5	55,2	55,9	58,0	57,8	57,1	57,1
4. Korekcijske postavke	12,9	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,2	12,2	12,8	12,8	13,1	13,1
deleži v dodani vrednosti v %													
SKUPAJ DODANA VREDNOST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:													
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	3,3	3,0	3,3	2,5	2,7	2,7	2,4	2,5	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	35,8	35,5	34,8	35,1	34,5	34,1	34,4	34,6	33,8	31,1	31,1	31,9	31,9
- industrija (C+D+E)	29,1	29,3	28,8	28,9	28,3	27,4	27,2	26,7	25,5	23,2	24,0	24,8	24,6
- gradbeništvo F	6,7	6,2	6,0	6,2	6,3	6,7	7,2	7,9	8,3	7,9	7,1	7,2	7,3
3. Storitve (G...P)	60,9	61,5	61,9	62,4	62,8	63,2	63,2	62,9	63,7	66,5	66,4	65,7	65,8

Vir podatkov: SURS; preračuni in napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta										stalne cene 2009		
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	napoved												
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	489,5	527,0	630,7	531,8	605,2	630,5	649,3	660,3	799,9	749,4	782,4	794,5	802,8
B Ribištvo	1,7	2,7	2,5	3,3	3,5	3,8	3,2	3,7	3,1	3,7	4,4	4,5	4,5
C Rudarstvo	100,3	97,6	94,3	102,5	117,0	128,0	134,3	131,6	137,3	132,9	135,1	136,5	137,3
D Predelovalne dejavnosti	4.073,3	4.332,9	4.927,5	5.381,2	5.864,3	6.108,9	6.457,0	6.956,4	7.121,1	6.021,4	6.472,3	6.747,4	7.081,3
E Oskrba z elektriko energijo, plinom in vodo	386,3	424,8	557,3	607,9	682,8	750,4	797,1	823,9	892,5	903,7	976,1	996,1	1.006,6
F Gradbeništvo	1.022,0	1.066,2	1.156,6	1.246,4	1.381,3	1.558,5	1.935,1	2.285,6	2.525,7	2.305,3	2.162,7	2.228,7	2.307,8
G Trgovina in popravila motornih vozil	1.688,4	1.895,8	2.167,9	2.377,6	2.645,1	2.863,2	3.200,4	3.467,6	3.898,7	3.753,1	3.885,4	3.984,5	4.094,0
H Gostinstvo	355,5	395,5	425,0	464,5	480,8	539,4	562,1	637,0	682,3	664,4	715,2	726,2	745,5
I Promet, skladiščenje in zveze	1.067,1	1.186,5	1.269,7	1.475,7	1.673,8	1.833,7	2.037,2	2.258,7	2.491,0	2.240,5	2.327,8	2.375,5	2.452,7
J Finančno posredništvo	680,8	789,4	861,7	963,2	1.073,2	1.143,4	1.195,3	1.515,0	1.551,2	1.529,6	1.503,7	1.534,3	1.588,3
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2.359,9	2.603,3	2.951,6	3.440,5	3.748,9	4.163,6	4.529,3	4.975,5	5.498,7	5.485,5	5.657,1	5.770,3	5.905,9
L Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	852,6	958,7	1.099,5	1.244,5	1.398,4	1.474,4	1.556,1	1.622,5	1.731,3	1.918,4	2.011,1	2.047,3	2.089,3
M Izobraževanje	775,8	884,4	1.035,2	1.144,6	1.256,5	1.381,1	1.441,7	1.527,4	1.578,8	1.722,1	1.803,5	1.857,6	1.914,3
N Zdravstvo in socialno varstvo	744,1	849,7	1.004,1	1.060,3	1.151,7	1.252,0	1.304,2	1.339,8	1.419,4	1.622,3	1.785,9	1.830,5	1.886,3
O Druge skupne in osebne storitve	542,8	614,5	666,1	692,1	760,1	880,8	920,3	924,4	1.023,1	998,8	1.044,1	1.059,8	1.092,1
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	15,4	15,3	14,2	10,9	15,2	19,8	18,1	19,4	21,4	23,6	24,7	25,0	25,2
1. DODANA VREDNOST	15.155,6	16.644,4	18.863,9	20.747,0	22.857,9	24.731,5	26.740,7	29.148,8	31.375,5	30.074,8	31.291,5	32.118,6	33.133,9
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.388,8	2.362,8	2.611,1	3.037,2	3.332,6	3.558,2	3.691,5	4.035,8	4.485,9	4.197,5	4.415,6	4.498,1	4.631,1
a) Davki na proizvode	2.483,4	2.466,5	2.710,3	3.135,6	3.454,7	3.688,4	3.842,7	4.171,2	4.672,4	4.375,9	4.616,7	4.695,1	4.824,3
b) Subvencije po proizvodih	94,6	103,7	99,2	98,4	122,1	130,2	151,2	135,5	186,5	178,3	201,0	197,0	193,2
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	17.544,4	19.007,2	21.475,0	23.784,2	26.190,6	28.289,7	30.432,2	33.184,5	35.861,4	34.272,4	35.707,1	36.616,7	37.765,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

realne stopnje rasti v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	1,5	-0,7	15,1	-20,0	11,0	-0,7	-4,4	2,2	5,6	-8,6	4,0	1,5	1,0
B Ribištvo	-32,5	17,0	2,9	4,8	-10,3	14,0	-13,9	1,3	-5,8	20,7	9,0	1,0	1,0
C Rudarstvo	-3,5	-4,3	0,6	11,2	7,2	0,7	5,7	-1,0	1,3	-3,4	-2,0	1,0	0,5
D Predelovalne dejavnosti	9,7	4,2	5,2	5,5	4,5	4,3	7,3	7,8	0,1	-16,7	7,0	4,2	4,9
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	4,5	-0,1	8,8	0,9	9,9	5,0	4,8	0,8	4,5	-7,8	-1,0	2,0	1,0
F Gradbeništvo	-1,2	-1,1	2,9	3,0	1,7	5,2	15,1	16,8	5,5	-15,5	-11,0	3,0	3,5
G Trgovina in popravila motornih vozil	4,3	5,9	5,3	2,6	4,0	4,6	6,2	8,1	5,0	-9,3	0,7	2,5	2,7
H Gostinstvo	6,6	6,5	2,5	2,1	-3,0	2,8	1,4	5,6	-3,0	-11,9	-1,0	1,5	2,6
I Promet, skladiščenje in zveze	3,7	3,8	-1,2	4,6	6,1	5,7	9,8	10,5	6,5	-10,1	5,0	2,0	3,2
J Finančno posredništvo	3,2	4,1	13,2	6,7	10,9	10,9	9,9	14,0	10,5	2,9	-3,5	2,0	3,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	5,7	4,0	2,4	2,3	2,2	3,4	6,0	7,3	4,3	-5,4	0,5	2,0	2,3
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	4,5	5,2	3,3	5,6	4,7	2,7	2,9	1,4	2,9	2,6	2,5	1,8	2,0
M Izobraževanje	4,0	2,2	3,1	3,5	3,9	4,1	1,2	1,8	0,7	3,5	3,2	3,0	3,0
N Zdravstvo in socialno varstvo	5,1	0,5	5,3	2,2	3,1	5,2	1,9	0,7	2,6	4,9	2,0	2,5	3,0
O Druge skupne in osebne storitve	-6,7	3,5	0,9	0,8	2,9	4,7	0,8	-2,4	2,3	-6,3	-1,0	1,5	3,0
p Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	20,5	12,3	-10,0	-34,1	-8,1	5,9	-3,5	0,6	2,0	2,4	1,5	1,0	1,0
1. DODANA VREDNOST	4,9	3,4	4,4	3,0	4,3	4,4	6,1	7,0	3,4	-8,1	1,4	2,6	3,2
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	1,1	-1,1	0,7	1,8	4,3	5,0	4,1	5,6	6,1	-8,0	-2,2	1,9	3,0
a) Davki na proizvode	1,2	-1,0	0,5	1,8	4,1	4,8	3,9	5,5	5,7	-8,2	-2,4	1,7	2,7
b) Subvencije po proizvodih	4,4	0,9	-4,4	2,3	-2,0	-0,8	-0,8	1,5	-3,7	-13,3	-5,0	-2,0	-2,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	0,9	2,5	3,1

Vir podatkov: SURS; preračuni in napoved UMAR.

Tabela 4: **Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda**

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
1. Sredstva za zaposl.	9.517,9	10.751,1	11.854,7	12.800,2	13.850,4	14.650,9	15.672,6	17.211,6	18.952,7	18.786,3	18.919,8	19.344,4	20.062,9
Bruto plače in prejemki	8.297,4	9.375,3	10.266,6	11.044,8	11.889,9	12.569,4	13.443,0	14.782,4	16.301,4	16.128,7	16.296,7	16.679,1	17.313,2
Socialni prispevki delodajalcev	1.220,5	1.375,8	1.588,1	1.755,4	1.960,5	2.081,5	2.229,6	2.429,2	2.651,3	2.657,7	2.623,1	2.665,2	2.749,7
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	2.923,8	3.221,1	3.667,8	4.019,0	4.288,7	4.527,2	4.725,2	5.154,3	5.361,6	5.092,8	5.165,2	5.488,7	5.746,5
Davki na proizvode in storitve	2.491,7	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.420,4	4.769,2	4.727,8	4.796,2	5.099,9	5.337,2
Drugi davki na proizvodnjo	432,1	525,3	589,0	700,2	768,5	829,9	771,7	733,9	592,4	365,0	369,0	388,8	409,3
3. Subvencije na proizvodnjo	349,9	378,3	421,4	503,5	521,6	590,2	669,5	753,6	740,2	861,9	902,3	893,8	867,2
Subvencije po proizvodih in storitvah	102,8	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	193,7	205,7	211,7	205,3	206,6	207,0
Druge subvencije	247,1	274,5	325,2	378,9	390,5	437,8	536,0	560,0	534,5	650,2	697,0	687,2	660,2
4. Bruto poslovni presežek	4.488,3	5.046,4	5.674,4	6.406,9	6.848,5	7.157,9	8.087,6	9.265,1	9.940,9	8.858,6	9.032,0	9.518,0	10.093,2
Poraba stalnega kapitala	2.831,7	3.127,6	3.361,8	3.468,8	3.724,1	3.935,4	4.132,3	4.505,4	4.948,0	5.129,1	5.229,5	5.510,9	5.844,0
Neto presežek	1.656,6	1.918,8	2.312,7	2.938,0	3.124,4	3.222,6	3.955,3	4.759,6	4.992,8	3.729,5	3.802,5	4.007,1	4.249,2
5. Bruto raznovrstni dohodek	1.900,5	2.014,0	2.353,0	2.391,3	2.607,4	3.003,7	3.234,5	3.690,9	3.789,7	3.508,5	3.577,2	3.769,7	3.997,5
Poraba stalnega kapitala	345,8	377,6	406,6	415,7	434,2	455,6	480,8	514,5	542,5	535,2	545,7	575,0	609,8
Neto raznovrstni dohodek	1.554,7	1.636,5	1.946,4	1.975,7	2.173,2	2.548,2	2.753,7	3.176,3	3.247,2	2.973,3	3.031,5	3.194,7	3.387,7
6. BDP (6=1+2-3+4+5)	18.480,7	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.749,6	31.050,4	34.568,2	37.304,7	35.384,4	35.791,9	37.226,9	39.032,9
struktura, v %													
1. Sredstva za zaposl.	51,5	52,1	51,3	51,0	51,2	51,0	50,5	49,8	50,8	53,1	52,9	52,0	51,4
Bruto plače in prejemki	44,9	45,4	44,4	44,0	43,9	43,7	43,3	42,8	43,7	45,6	45,5	44,8	44,4
Socialni prispevki delodajalcev	6,6	6,7	6,9	7,0	7,2	7,2	7,2	7,0	7,1	7,5	7,3	7,2	7,0
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	15,8	15,6	15,9	16,0	15,8	15,7	15,2	14,9	14,4	14,4	14,4	14,7	14,7
Davki na proizvode in storitve	13,5	13,1	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,8	12,8	13,4	13,4	13,7	13,7
Drugi davki na proizvodnjo	2,3	2,5	2,5	2,8	2,8	2,9	2,5	2,1	1,6	1,0	1,0	1,0	1,0
3. Subvencije na proizvodnjo	1,9	1,8	1,8	2,0	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0	2,4	2,5	2,4	2,2
Subvencije po proizvodih in storitvah	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Druge subvencije	1,3	1,3	1,4	1,5	1,4	1,5	1,7	1,6	1,4	1,8	1,9	1,8	1,7
4. Bruto poslovni presežek	24,3	24,4	24,5	25,5	25,3	24,9	26,0	26,8	26,6	25,0	25,2	25,6	25,9
Poraba stalnega kapitala	15,3	15,1	14,5	13,8	13,8	13,7	13,3	13,0	13,3	14,5	14,6	14,8	15,0
Neto presežek	9,0	9,3	10,0	11,7	11,5	11,2	12,7	13,8	13,4	10,5	10,6	10,8	10,9
5. Bruto raznovrstni dohodek	10,3	9,8	10,2	9,5	9,6	10,4	10,4	10,7	10,2	9,9	10,0	10,1	10,2
Poraba stalnega kapitala	1,9	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
Neto raznovrstni dohodek	8,4	7,9	8,4	7,9	8,0	8,9	8,9	9,2	8,7	8,4	8,5	8,6	8,7
6. BDP (6=1+2-3+4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)														
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
												napoved		
1	BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	18.480,7	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.749,6	31.050,4	34.568,2	37.304,7	35.384,4	35.791,9	37.226,9	39.032,9
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	9.969,6	11.458,5	12.775,2	13.554,4	15.703,6	17.858,9	20.657,3	24.040,7	25.132,4	20.571,6	22.424,0	24.021,2	25.903,6
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	10.613,8	11.629,7	12.504,2	13.612,2	16.054,3	17.976,2	20.818,1	24.635,9	26.265,6	20.111,8	22.141,6	23.661,9	25.434,1
4	SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-644,3	-171,2	271,0	-57,8	-350,7	-117,2	-160,8	-595,2	-1.133,2	459,8	282,4	359,4	469,5
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	19.124,9	20.825,5	22.857,4	25.171,8	27.424,0	28.866,8	31.211,1	35.163,4	38.437,9	34.924,6	35.509,5	36.867,5	38.563,4
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	14.081,0	15.712,8	17.357,4	18.845,3	19.996,4	21.039,2	22.226,3	24.207,7	26.519,1	26.775,4	27.208,3	27.979,0	29.130,3
7	ZASEBNA POTROŠNJA	10.609,8	11.708,7	12.935,7	14.066,4	14.879,3	15.586,8	16.401,6	18.218,1	19.760,8	19.607,1	19.911,0	20.644,5	21.520,5
	- gospodinjstva	10.390,6	11.456,7	12.644,6	13.754,5	14.582,1	15.331,2	16.156,1	17.944,2	19.477,5	19.355,9	19.663,5	20.390,3	21.255,7
	- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	219,2	252,0	291,1	311,9	297,1	255,7	245,5	274,0	283,3	251,3	247,4	254,1	264,8
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3.471,2	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	5.989,6	6.758,3	7.168,3	7.297,3	7.334,5	7.609,8
9	BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	5.043,9	5.112,7	5.500,0	6.326,5	7.427,6	7.827,7	8.984,8	10.955,7	11.918,8	8.149,2	8.301,2	8.888,6	9.433,1
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	4.821,6	5.107,6	5.332,2	6.015,4	6.752,1	7.321,3	8.242,1	9.571,3	10.743,4	8.471,6	8.231,7	8.689,4	9.246,1
11	SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	222,3	5,1	167,8	311,1	675,5	506,4	742,7	1.384,4	1.175,4	-322,4	69,5	199,2	187,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

											struktura v %, tekoče cene		
											2010	2011	2012
											napoved		
1	BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	53,9	55,5	55,2	54,0	58,0	62,1	66,5	69,5	67,4	58,1	62,7	64,5
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	57,4	56,3	54,1	54,2	59,3	62,5	67,0	71,3	70,4	56,8	61,9	63,6
4	SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-3,5	-0,8	1,2	-0,2	-1,3	-0,4	-0,5	-1,7	-3,0	1,3	0,8	1,0
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	103,5	100,8	98,8	100,2	101,3	100,4	100,5	101,7	103,0	98,7	99,2	99,0
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	76,2	76,1	75,0	75,0	73,9	73,2	71,6	70,0	71,1	75,7	76,0	75,2
7	ZASEBNA POTROŠNJA	57,4	56,7	55,9	56,0	55,0	54,2	52,8	52,7	53,0	55,4	55,6	55,5
	- gospodinjstva	56,2	55,5	54,7	54,8	53,9	53,3	52,0	51,9	52,2	54,7	54,9	54,8
	- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	1,2	1,2	1,3	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	18,8	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,4	19,7
9	BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	27,3	24,8	23,8	25,2	27,4	27,2	28,9	31,7	31,9	23,0	23,2	23,9
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	26,1	24,7	23,1	24,0	24,9	25,5	26,5	27,7	28,8	23,9	23,0	23,3
11	SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	1,2	0,0	0,7	1,2	2,5	1,8	2,4	4,0	3,2	-0,9	0,2	0,5

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 6a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta										stalne cene 2009		
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	napoved												
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	17.544,4	19.007,2	21.475,0	23.784,2	26.190,6	28.289,7	30.432,2	33.184,5	35.861,4	34.272,4	35.707,1	36.616,7	37.765,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	9.041,0	10.603,5	12.232,3	13.174,8	15.241,4	17.362,4	20.097,5	23.494,6	24.838,5	20.683,1	21.998,6	23.285,8	24.910,6
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	9.322,6	10.942,5	12.199,9	13.336,6	15.424,7	17.119,9	20.162,1	24.290,8	25.577,7	21.082,4	21.248,2	22.214,9	23.536,7
4 SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-281,5	-339,0	32,4	-161,8	-183,2	242,5	-64,6	-796,2	-739,3	-399,3	750,4	1.070,9	1.373,8
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	17.826,0	19.346,2	21.442,6	23.946,0	26.373,8	28.047,2	30.496,8	33.980,7	36.600,7	34.671,7	34.956,7	35.545,8	36.391,2
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	13.055,5	14.481,6	16.140,3	17.877,2	19.388,9	20.563,3	21.716,8	23.361,6	25.112,0	26.566,7	26.716,4	26.849,0	27.339,4
7 ZASEBNA POTROŠNJA	9.897,7	10.878,7	12.002,5	13.359,2	14.447,7	15.273,1	16.046,0	17.496,3	18.748,8	19.607,2	19.501,4	19.688,3	20.081,9
- gospodinjstva	9.674,1	10.648,8	11.737,5	13.065,6	14.133,1	14.997,1	15.778,9	17.239,4	18.476,9	19.364,4	19.259,1	19.445,9	19.834,8
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	223,6	229,8	265,0	293,7	314,6	276,1	267,1	256,9	272,0	242,8	242,3	242,3	247,1
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3.157,8	3.602,9	4.137,7	4.518,0	4.941,2	5.290,2	5.670,8	5.865,3	6.363,1	6.959,5	7.214,9	7.160,7	7.257,5
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	4.770,5	4.864,6	5.302,3	6.068,8	6.984,9	7.483,9	8.779,9	10.619,2	11.488,7	8.105,0	8.240,3	8.696,9	9.051,8
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	4.568,0	4.855,2	5.143,3	5.761,5	6.353,5	7.003,4	8.058,9	9.298,0	10.382,6	8.425,9	8.170,9	8.497,7	8.864,8
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	202,5	9,5	159,0	307,3	631,4	480,5	721,0	1.321,2	1.106,1	-320,9	69,5	199,2	187,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	napoved												
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	0,9	2,5	3,1
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	13,1	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,7	3,3	-17,7	7,0	5,9	7,0
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	7,1	3,1	4,9	6,7	13,3	6,6	12,2	16,7	3,8	-19,7	5,6	4,5	5,9
4 SALDO ¹ (izvoz-uvoz)	2,5	1,7	1,0	-1,9	-0,5	2,2	0,2	-2,0	-0,4	2,0	0,8	0,9	0,8
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	1,8	1,2	3,0	4,8	4,8	2,3	5,6	8,9	4,1	-9,8	0,1	1,7	2,4
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	1,6	2,8	2,7	3,0	2,9	2,8	3,2	5,1	3,7	0,2	-0,2	0,5	1,8
7 ZASEBNA POTROŠNJA	1,2	2,5	2,5	3,3	2,7	2,6	2,9	6,7	2,9	-0,8	-0,5	1,0	2,0
- gospodinjstva	1,1	2,5	2,5	3,3	2,8	2,8	2,9	6,7	3,0	-0,6	-0,5	1,0	2,0
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	3,1	4,8	5,2	0,9	0,9	-7,1	4,5	4,6	-0,7	-14,3	-3,5	0,0	2,0
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3,1	3,8	3,3	2,2	3,4	3,4	4,0	0,7	6,2	3,0	0,7	-0,8	1,4
9 BRUTO INVESTICIJE	2,2	-3,6	3,7	10,3	10,4	0,8	12,2	18,2	4,9	-32,0	1,1	5,5	4,1
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	2,2	0,7	0,7	8,1	5,6	3,7	10,1	12,8	8,5	-21,6	-3,5	4,0	4,3
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI ¹	0,0	-1,2	0,7	0,6	1,3	-0,7	0,7	1,9	-0,8	-4,0	1,1	0,4	0,0

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7a: Temeljni agregati nacionalnih računov

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	18.480,7	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.749,6	31.050,4	34.568,2	37.304,7	35.384,4	35.791,9	37.226,9	39.032,9
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	11,6	44,2	-128,6	-193,7	-313,1	-243,6	-368,3	-734,5	-1.015,8	-680,3	-536,2	-674,9	-810,0
a) primarni dohodki iz tujine	385,4	449,3	450,1	482,0	563,3	765,4	1.032,5	1.333,5	1.373,4	786,3	889,0	1.029,1	1.102,1
b) primarni dohodki v tujino	373,8	405,0	578,7	675,7	876,3	1.009,0	1.400,8	2.068,0	2.389,2	1.466,6	1.425,2	1.704,0	1.912,1
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	18.492,3	20.698,5	22.999,9	24.920,3	26.760,3	28.506,0	30.682,1	33.833,8	36.288,9	34.704,0	35.255,7	36.552,0	38.222,9
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	33,7	47,3	61,8	29,2	-44,0	-144,0	-215,5	-227,0	-375,1	-256,0	-35,7	-26,6	-39,8
c) tekoči transferji iz tujine	355,9	419,6	470,3	463,1	546,1	629,7	672,0	818,7	545,0	702,8	1.052,6	1.107,4	1.177,2
d) tekoči transferji v tujino	322,3	372,3	408,5	433,9	590,1	773,7	887,4	1.045,6	920,0	958,8	1.088,3	1.134,0	1.217,0
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	18.525,9	20.745,8	23.061,7	24.949,5	26.716,3	28.362,0	30.466,7	33.606,8	35.913,8	34.448,0	35.220,0	36.525,4	38.183,1
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	14.081,0	15.712,8	17.356,9	18.845,3	19.996,4	21.039,2	22.226,3	24.207,7	26.519,1	26.775,4	27.208,3	27.979,0	29.130,3
e) zasebna potrošnja	10.609,8	11.708,7	12.936,2	14.066,4	14.879,3	15.586,8	16.401,6	18.218,1	19.760,8	19.607,1	19.911,0	20.644,5	21.520,5
f) državna potrošnja	3.471,2	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	5.989,6	6.758,3	7.168,3	7.297,3	7.334,5	7.609,8
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	4.444,9	5.033,0	5.704,8	6.104,1	6.719,8	7.322,8	8.240,3	9.399,1	9.394,7	7.672,6	8.011,8	8.546,5	9.052,8
8 BRUTO INVESTICIJE	5.043,9	5.112,7	5.500,0	6.326,5	7.427,6	7.827,7	8.984,8	10.955,7	11.918,8	8.149,2	8.301,2	8.888,6	9.433,1
-investicije v osnovna sredstva	4.821,6	5.107,6	5.332,2	6.015,4	6.752,1	7.321,3	8.242,1	9.571,3	10.743,4	8.471,6	8.231,7	8.689,4	9.246,1
-spremembe zalog	222,3	5,1	167,8	311,1	675,5	506,4	742,7	1.384,4	1.175,4	-322,4	69,5	199,2	187,0
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-599,0	-79,7	204,3	-222,3	-707,8	-504,9	-744,5	-1.556,6	-2.524,1	-476,6	-289,4	-342,1	-380,3

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 7b: Temeljni agregati nacionalnih računov

struktura v %, tekoče cene

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	0,1	0,2	-0,6	-0,8	-1,2	-0,8	-1,2	-2,1	-2,7	-1,9	-1,5	-1,8	-2,1
a) primarni dohodki iz tujine	2,1	2,2	1,9	1,9	2,1	2,7	3,3	3,9	3,7	2,2	2,5	2,8	2,8
b) primarni dohodki v tujino	2,0	2,0	2,5	2,7	3,2	3,5	4,5	6,0	6,4	4,1	4,0	4,6	4,9
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	100,1	100,2	99,4	99,2	98,8	99,2	98,8	97,9	97,3	98,1	98,5	98,2	97,9
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	0,2	0,2	0,3	0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-0,7	-1,0	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1
c) tekoči transferji iz tujine	1,9	2,0	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,4	1,5	2,0	2,9	3,0	3,0
d) tekoči transferji v tujino	1,7	1,8	1,8	1,7	2,2	2,7	2,9	3,0	2,5	2,7	3,0	3,0	3,1
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	100,2	100,4	99,7	99,3	98,7	98,7	98,1	97,2	96,3	97,4	98,4	98,1	97,8
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	76,2	76,1	75,0	75,0	73,9	73,2	71,6	70,0	71,1	75,7	76,0	75,2	74,6
e) zasebna potrošnja	57,4	56,7	55,9	56,0	55,0	54,2	52,8	52,7	53,0	55,4	55,6	55,5	55,1
f) državna potrošnja	18,8	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,4	19,7	19,5
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	24,1	24,4	24,7	24,3	24,8	25,5	26,5	27,2	25,2	21,7	22,4	23,0	23,2
8 BRUTO INVESTICIJE	27,3	24,8	23,8	25,2	27,4	27,2	28,9	31,7	31,9	23,0	23,2	23,9	24,2
-investicije v osnovna sredstva	26,1	24,7	23,1	24,0	24,9	25,5	26,5	27,7	28,8	23,9	23,0	23,3	23,7
-spremembe zalog	1,2	0,0	0,7	1,2	2,5	1,8	2,4	4,0	3,2	-0,9	0,2	0,5	0,5
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-3,2	-0,4	0,9	-0,9	-2,6	-1,8	-2,4	-4,5	-6,8	-1,3	-0,8	-0,9	-1,0

Vir podatkov: SURS ; napoved UMAR.

Tabela 8: Prebivalstvo in trg dela

števila v tisoč, kazalniki v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
PREBIVALSTVO (v tisoč)	1990,3	1992,0	1995,7	1996,8	1997,0	2001,1	2008,5	2019,4	2022,6	2042,3	2036,6	2041,0	2045,0
Starostna sestava (v %): 0-14 let	15,9	15,6	15,2	14,8	14,5	14,2	14,0	13,9	13,9	14,0	13,9	13,9	13,9
15-64 let	70,1	70,1	70,2	70,4	70,4	70,3	70,2	70,1	69,7	69,5	69,5	69,4	69,1
65 let in več	14,0	14,3	14,6	14,9	15,2	15,5	15,7	16,0	16,3	16,5	16,6	16,7	17,0
Letna rast prebivalstva (v %)													
- Skupaj	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,4	0,5	0,2	1,0	-0,3	0,2	0,2
- 15-64 let	0,5	0,1	0,3	0,3	0,0	0,1	0,3	0,3	-0,3	0,7	-0,3	0,1	-0,2
- 65 let in več	2,2	2,4	2,5	1,7	2,0	2,2	2,2	2,3	2,1	2,0	0,6	0,7	1,7
Komponente demografske rasti													
Pričakovano trajanje življenja: - moški	71,9	72,1	72,3	73,2	73,5	74,1	74,8	74,6	75,4	74,9	75,1	75,3	75,5
- ženske	79,1	79,6	79,9	80,7	81,1	81,3	81,9	81,8	82,3	82,1	82,2	82,4	82,5
Stopnja celotne rodnosti	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3
Selitveni koeficient (na 1000 prebival.)	1,3	1,5	0,9	1,7	1,0	3,2	3,1	7,1	9,2	5,6	2,5	2,5	2,5
PONUDBA NA TRGU DELA													
Stopnja aktivnosti (15-64 let)	67,8	68,3	67,8	67,1	69,8	70,7	70,9	71,3	72,1	71,9	72,2	71,4	71,4
- 15-24 let	38,5	37,4	36,7	35,3	40,6	40,6	40,6	42,0	42,9	41,0	39,7	38,6	37,7
- 25-54 let	88,0	87,6	87,3	87,0	88,2	88,9	89,0	89,0	89,9	89,6	90,3	89,3	89,2
- 55-64 let	22,9	26,8	25,5	23,9	29,4	32,2	33,4	34,6	34,9	36,9	38,3	39,6	41,0
Stopnja aktivnosti (65 let in več)	8,1	8,7	7,4	6,5	8,6	6,8	6,8	8,2	7,7	6,5	6,6	6,6	6,6
Aktivno prebivalstvo po anketi	968	979	971	962	1007	1016	1022	1036	1042	1042	1044	1034	1032
- letna rast (v %)	1,0	1,1	-0,8	-1,0	4,7	0,9	0,6	1,4	0,6	0,0	0,2	-0,9	-0,2
POVPRAŠEVANJE NA TRGU DELA													
Letne rasti (v %)													
Bruto domači proizvod	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	0,9	2,5	3,1
Produktivnost	3,1	2,4	4,0	3,2	4,0	4,7	4,3	3,8	0,9	-6,4	3,2	2,9	3,0
Zaposlenost po nacionalnih računih	1,3	0,5	-0,1	-0,4	0,3	-0,2	1,5	3,0	2,8	-1,9	-2,2	-0,3	0,2
Delovno aktivni po anketi	1,7	1,7	-0,7	-1,4	5,1	0,6	1,3	2,5	1,1	-1,5	-1,3	-0,8	-0,1
Formalno delovno aktivni *	5,5	0,7	0,3	-0,9	0,8	0,7	1,4	3,5	3,0	-2,4	-2,3	-0,2	0,3
od teh: osebe v delovnem razmerju *	6,6	0,9	-0,1	0,1	0,3	1,0	1,4	3,3	3,1	-2,8	-2,3	-0,1	0,4
Število (v tisoč)													
Zaposlenost po nac.računih (000)	904,7	908,9	922,8	919,2	922,1	920,3	934,2	962,3	988,9	970,2	949,2	946,2	947,9
Formalno delovno aktivni	800,5	806,3	808,7	801,4	807,5	813,1	824,8	854,0	879,3	858,2	838,1	836,1	838,7
- osebe v delovnem razmerju *	715,4	722,1	721,4	722,1	724,4	731,6	741,6	766,0	789,9	767,4	749,6	749,0	751,8
- samozaposleni	85,1	84,2	87,3	79,2	83,1	81,5	83,3	87,9	89,4	90,8	88,5	87,1	86,9
Delovno aktivni po anketi	901	916	910	897	943	949	961	985	996	981	969	961	960
- st. zaposlenosti (15-64 let, v %)	62,9	63,9	63,4	62,6	65,3	66,0	66,6	67,8	68,8	67,5	66,8	66,3	66,3
Struktura delovno aktivnih po anketi (v %)													
v agrarnem sektorju	9,9	10,4	9,2	8,4	9,8	9,1	9,6	9,9	8,6	9,2	8,9	8,9	8,7
v industriji in gradbeništvu	37,9	38,5	38,6	37,5	36,5	37,1	35,5	35,2	35,3	33,6	32,3	31,4	31,1
v storitvah	52,2	51,2	52,2	54,1	53,7	53,8	54,9	54,9	56,2	57,2	58,8	59,7	60,2
BREZPOSELNOST													
Brezposelni po merilih ILO	67,7	63,0	61,7	64,4	63,8	66,5	61,0	50,4	46,3	61,0	75,4	73,1	71,6
Registrirani brezposelni	106,6	101,9	102,8	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	86,4	100,5	103,3	99,4
St. anketne brezposelnosti (v %)	7,0	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,2	7,1	6,9
St. registrirane brezposelnosti (v %)	11,8	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	9,1	10,7	11,0	10,6

Viri: SURS, ZRSZ; napoved UMAR in Eurostat (projekcija prebivalstva od leta 2009 dalje).
Opomba *po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva.

Tabela 9: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

Letne stopnje rasti, v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	napoved	
											2010	2011
Efektivni tečaj tolarja ¹												
Nominalno	-8,0	-5,7	-3,6	-0,5	-1,3	-0,7	0,2	0,8	0,5	0,4	-1,8	-0,6
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	-2,2	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	0,7	-1,2	0,5
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda gospodarstvo	-3,0	0,3	0,6	2,5	1,6	-0,9	0,3	1,8	3,1	5,0	-1,3	-1,6
Komponente stroškov dela na enoto proizvoda												
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	7,0	9,2	6,1	4,5	3,7	0,9	1,0	2,6	5,9	8,5	-0,1	-0,5
Sredstva za zaposlene na zaposlenega, nominalno ²	10,2	11,8	10,4	7,9	7,8	5,6	5,3	6,4	6,9	1,6	3,1	2,3
Produktivnost dela, realno ³	3,1	2,4	4,1	3,2	4,0	4,7	4,3	3,8	1,0	-6,4	3,2	2,9
Realni stroški dela na enoto proizvoda	1,6	0,5	-1,5	-1,0	0,3	-0,7	-1,0	-1,6	1,8	5,1	-0,3	-1,9
Produktivnost dela, nominalno ⁴	8,5	11,2	12,1	9,0	7,5	6,4	6,4	8,1	5,0	-3,3	3,4	4,3

Vir podatkov: SURS statistika nacionalnih računov, BS, ECB, OECD; ocena, napoved in preračuni UMAR.
Opombe: ¹ Tehtano geometrično povprečje valut 17 trgovinskih partneric, uteži so deleži partnerice v slovenskem izvozu (dvojno tehtanem) in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti v povprečju let 2001-2003. Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno; ² Nominalno; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ⁴ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah.

Tabela 10: **Plačilna bilanca (Plačilno bilančna statistika)**

v mio EUR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved		
I. TEKOČI RAČUN	-583	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.646	-2.489	-526	-330	-386	-427
1. BLAGO	-1.227	-684	-265	-543	-1.009	-1.026	-1.151	-1.666	-2.650	-699	-810	-801	-749
1.1.Izvoz blaga	9.574	10.454	11.082	11.417	12.933	14.599	17.028	19.798	20.048	16.167	17.905	19.158	20.645
1.2.Uvoz blaga	10.801	11.139	11.347	11.960	13.942	15.625	18.179	21.464	22.698	16.866	18.715	19.959	21.395
2. STORITVE	489	536	620	540	688	920	993	1.047	1.493	1.114	1.052	1.117	1.172
2.1.Izvoz storitev	2.052	2.178	2.440	2.465	2.783	3.214	3.572	4.145	5.043	4.301	4.413	4.749	5.135
- Transport	534	559	635	680	809	923	1.058	1.259	1.436	1.059	1.167	1.261	1.378
- Potovanja	1.045	1.105	1.143	1.186	1.312	1.451	1.555	1.665	1.918	1.800	1.855	1.986	2.127
- Ostalo	473	514	662	599	662	840	959	1.221	1.689	1.441	1.392	1.502	1.629
2.2.Uvoz storitev	1.562	1.642	1.820	1.925	2.095	2.293	2.580	3.098	3.549	3.187	3.361	3.633	3.963
- Transport	385	356	385	420	485	525	601	734	875	635	706	762	834
- Potovanja	556	601	635	664	703	707	772	831	948	968	1.033	1.104	1.192
- Ostalo	621	685	800	841	906	1.061	1.206	1.533	1.727	1.584	1.622	1.766	1.938
1.,2. BLAGO IN STORITVE	-738	-149	355	-3	-322	-106	-158	-619	-1.157	415	242	316	422
Izvoz blaga in storitev	11.626	12.632	13.521	13.882	15.715	17.813	20.601	23.944	25.091	20.468	22.318	23.907	25.780
Uvoz blaga in storitev	12.364	12.781	13.166	13.885	16.037	17.918	20.759	24.562	26.248	20.053	22.076	23.591	25.358
3. DOHODKI	29	43	-168	-219	-322	-295	-440	-789	-1.030	-782	-536	-675	-810
3.1.Prejemki	471	511	490	510	530	647	872	1.169	1.261	665	889	1.029	1.102
- Od dela	204	197	207	192	201	205	218	229	237	199	175	180	210
- Od kapitala	268	314	282	318	329	442	654	940	1.024	466	714	849	892
3.2.Izdatki	442	468	657	728	852	942	1.312	1.957	2.292	1.447	1.425	1.704	1.912
- Od dela	29	30	47	57	63	77	110	179	230	114	80	94	120
- Od kapitala	413	438	610	671	789	866	1.202	1.778	2.062	1.333	1.345	1.610	1.792
4. TEKOČI TRANSFERJI	125	144	60	26	-76	-97	-173	-239	-302	-159	-36	-27	-40
4.1.Prejemki	371	436	500	474	561	738	785	941	870	957	1.053	1.107	1.177
4.2.Izdatki	245	293	439	449	638	835	958	1.180	1.172	1.116	1.088	1.134	1.217
II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN	542	-148	3	46	698	970	1.092	1.920	2.545	220			
A. KAPITALSKI RAČUN	4	-4	-164	-165	-96	-114	-131	-52	-25	-9			
1.Kapitalski transferji	1	1	-163	-164	-96	-109	-126	-51	-26	-4			
2.Patenti in licence	3	-5	-1	-2	0	-5	-5	-1	1	-5			
B. FINANČNI RAČUN	538	-144	167	211	794	1.084	1.223	1.972	2.571	230			
1.Neposredne naložbe	77	251	1.556	-151	224	-43	-174	-210	381	-539			
- Domače v tujini	-72	-161	-166	-421	-441	-516	-687	-1.317	-949	-121			
- Tuje v Sloveniji	149	412	1.722	270	665	473	513	1.106	1.329	-419			
2.Naložbe v vrednostne papirje	185	80	-69	-223	-637	-1.313	-1.442	-2.255	572	4.625			
3.Finančni derivativi	0	0	0	0	6	-10	-13	-15	46	-2			
4. Ostale naložbe	462	964	565	849	945	2.639	1.571	4.313	1.551	-4.021			
4.1.Terjatve	-576	248	-538	-730	-1.308	-1.459	-1.939	-4.741	-427	-273			
4.2.Objeznosti	1.038	716	1.104	1.579	2.252	4.098	3.510	9.054	1.978	-3.747			
5. Mednarodne denarne rezerve (BS)	-187	-1.439	-1.885	-264	256	-189	1.281	140	21	167			
III. STATISTIČNA NAPAKA	41	110	-250	150	22	-473	-321	-273	-56	305			

Vir podatkov: BS; napoved UMAR.

Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

v mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene

BILANCA PRIHODKOV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I. SKUPAJ PRIHODKI	7.484	8.547	9.082	10.338	11.196	11.976	12.959	14.006	15.339	14.408
DAVČNI PRIHODKI	6.954	7.840	8.355	9.560	10.211	10.884	11.762	12.758	13.937	12.955
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	1.300	1.493	1.648	1.922	2.115	2.242	2.735	2.918	3.442	2.805
Dohodnina	1.083	1.206	1.335	1.474	1.596	1.648	1.793	1.805	2.185	2.092
Davek od dobička pravnih oseb	216	287	314	448	519	594	942	1.113	1.257	712
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	2.584	2.927	3.231	3.502	3.753	3.988	4.231	4.598	5.095	5.161
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	284	348	392	448	491	526	473	418	258	28
Davek na izplačane plače	266	330	371	430	472	506	450	392	230	0
Posebni davek na določene prejemke	18	18	20	19	19	20	23	27	28	28
DAVKI NA PREMOŽENJE	111	138	144	144	165	170	189	206	215	207
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	2.516	2.810	2.807	3.399	3.575	3.915	4.077	4.498	4.805	4.660
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	159	124	131	145	81	39	51	117	120	91
DRUGI DAVKI	1	1	2	1	31	4	5	2	2	3
NEDAVČNI PRIHODKI	398	580	559	623	677	633	633	709	855	684
KAPITALSKI PRIHODKI	40	43	63	66	87	113	167	136	118	107
DONACIJE	31	45	59	56	8	9	5	12	10	11
TRANSFERNI PRIHODKI	61	39	46	33	31	34	43	43	54	54
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0	0	0	0	183	302	348	348	365	597

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I. SKUPAJ PRIHODKI	40,5	41,4	39,3	41,2	41,4	41,7	41,7	40,5	41,1	40,7
DAVČNI PRIHODKI	37,6	38,0	36,1	38,1	37,7	37,9	37,9	36,9	37,4	36,6
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	7,0	7,2	7,1	7,7	7,8	7,8	8,8	8,4	9,2	7,9
Dohodnina	5,9	5,8	5,8	5,9	5,9	5,7	5,8	5,2	5,9	5,9
Davek od dobička pravnih oseb	1,2	1,4	1,4	1,8	1,9	2,1	3,0	3,2	3,4	2,0
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,0	14,2	14,0	13,9	13,9	13,9	13,6	13,3	13,7	14,6
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,2	0,7	0,1
Davek na izplačane plače	1,4	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,4	1,1	0,6	0,0
Posebni davek na določene prejemke	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,6	13,6	12,1	13,5	13,2	13,6	13,1	13,0	12,9	13,2
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,9	0,6	0,6	0,6	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
DRUGI DAVKI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NEDAVČNI PRIHODKI	2,2	2,8	2,4	2,5	2,5	2,2	2,0	2,1	2,3	1,9
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3
DONACIJE	0,2	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TRANSFERNI PRIHODKI	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,1	1,1	1,0	1,0	1,7

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

v mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene

BILANCA ODHODKOV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
II. SKUPAJ ODHODKI	7.713	8.811	9.733	10.666	11.552	12.276	13.209	13.915	15.442	16.368
TEKOČI ODHODKI	3.605	4.191	4.668	5.114	5.150	5.354	5.689	5.951	6.557	6.800
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.617	1.905	2.149	2.342	2.456	2.521	2.671	2.761	3.037	3.363
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	279	336	386	424	466	495	509	515	542	549
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.402	1.610	1.743	1.884	1.794	1.911	2.073	2.212	2.527	2.510
PLAČILA OBRESTI	254	304	349	387	384	372	376	357	335	336
REZERVE	53	38	41	78	50	55	59	105	116	42
TEKOČI TRANSFERI	3.395	3.789	4.202	4.579	5.216	5.599	5.926	6.144	6.743	7.340
SUBVENCIE	246	264	252	290	324	381	403	423	477	598
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	3.051	3.427	3.799	4.115	4.396	4.629	4.871	5.093	5.619	6.024
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	98	98	151	174	496	589	651	628	647	718
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	713	830	863	972	1.017	1.038	1.306	1.464	1.714	1.789
INVESTICIJSKI ODHODKI	463	534	537	593	631	654	901	1.130	1.256	1.294
INVESTICIJSKI TRANSFERI	250	296	326	379	386	383	405	334	459	495
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0	0	0	0	170	286	288	356	428	439
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-228	-264	-651	-327	-356	-300	-250	91	-103	-1.961

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
II. SKUPAJ ODHODKI	41,7	42,7	42,1	42,5	42,7	42,7	42,5	40,3	41,4	46,3
TEKOČI ODHODKI	19,5	20,3	20,2	20,4	19,0	18,6	18,3	17,2	17,6	19,2
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	8,7	9,2	9,3	9,3	9,1	8,8	8,6	8,0	8,1	9,5
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	7,6	7,8	7,5	7,5	6,6	6,6	6,7	6,4	6,8	7,1
PLAČILA OBRESTI	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	0,9
REZERVE	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,1
TEKOČI TRANSFERI	18,4	18,3	18,2	18,2	19,3	19,5	19,1	17,8	18,1	20,7
SUBVENCIE	1,3	1,3	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,7
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	16,5	16,6	16,4	16,4	16,2	16,1	15,7	14,7	15,1	17,0
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	0,5	0,5	0,7	0,7	1,8	2,0	2,1	1,8	1,7	2,0
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	3,9	4,0	3,7	3,9	3,8	3,6	4,2	4,2	4,6	5,1
INVESTICIJSKI ODHODKI	2,5	2,6	2,3	2,4	2,3	2,3	2,9	3,3	3,4	3,7
INVESTICIJSKI TRANSFERI	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,0	1,2	1,4
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,9	1,0	1,1	1,2
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-1,2	-1,3	-2,8	-1,3	-1,3	-1,0	-0,8	0,3	-0,3	-5,5

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 13: Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
Aritmetično povprečje napak, ME									
UMAR	2000 - 2008	-0,03	-0,17	-0,24	0,03	-0,76	-0,36	-0,47	0,11
	2002 - 2009	1,46	1,21	0,26	0,09	-0,38	0,06	-0,48	0,11
	1997 - 2008	0,01	-0,19	-0,10	0,09	-0,97	-0,45	-0,28	0,14
	1997 - 2009	1,00	0,73	0,20	-0,04	-0,70	-0,17	-0,29	0,14
BS	2002 - 2008	-0,11	-0,43	-0,39	-0,10	-0,67	-0,57	-0,21	0,21
	2002 - 2009	1,36	1,04	0,39	0,05	-0,20	-0,18	-0,25	0,21
SKEP	2002 - 2008	-0,14	-0,24	-0,33	0,04	-0,63	-0,43	-0,24	0,06
	2002 - 2009	1,38	1,19	0,38	0,14	-0,23	-0,04	-0,20	0,04
	1997 - 2008	-0,18	-0,14	-0,26	0,10	-0,99	-0,71	-0,32	0,09
	1997 - 2009	0,83	0,80	0,17	0,15	-0,69	-0,43	-0,28	0,08
EC	2002 - 2008	-0,23	-0,34	-0,37	-0,16	-0,39	-0,13	-0,16	0,14
	2002 - 2009	1,25	1,04	0,23	-0,09	-0,04	0,24	-0,16	0,13
IMF	2002 - 2008	-0,19	-0,39	-0,42	-0,34	-0,66	-0,63	-0,58	0,07
	2002 - 2009	1,25	1,10	0,27	0,09	-0,39	-0,25	-0,56	0,01
Povprečna absolutna napaka, MAE									
UMAR	2000 - 2008	1,14	1,00	0,76	0,43	1,10	0,87	0,47	0,17
	2002 - 2009	2,49	2,24	1,14	0,44	1,25	1,14	0,48	0,16
	1997 - 2008	1,08	0,90	0,71	0,49	1,34	0,93	0,51	0,19
	1997 - 2009	1,98	1,73	0,95	0,49	1,42	1,10	0,51	0,18
BS	2002 - 2008	1,06	1,03	0,79	0,50	1,00	0,77	0,30	0,36
	2002 - 2009	2,39	2,31	1,41	0,58	1,23	1,00	0,33	0,34
SKEP	2002 - 2008	1,03	0,93	0,79	0,59	1,20	0,91	0,41	0,09
	2002 - 2009	2,40	2,21	1,35	0,61	1,38	1,14	0,38	0,09
	1997 - 2008	0,95	1,00	0,76	0,68	1,61	1,11	0,62	0,19
	1997 - 2009	1,87	1,85	1,11	0,69	1,69	1,24	0,58	0,18
EC	2002 - 2008	1,03	1,06	0,89	0,41	1,41	1,04	0,27	0,23
	2002 - 2009	2,35	2,26	1,33	0,41	1,54	1,26	0,26	0,20
IMF	2002 - 2008	0,99	1,01	0,88	0,57	1,31	1,23	0,64	0,19
	2002 - 2009	2,28	2,33	1,41	0,89	1,34	1,38	0,61	0,21
Koren povprečne kvadratne napake, RMSE									
UMAR	2000 - 2008	1,31	1,14	0,88	0,60	1,45	1,12	0,64	0,23
	2002 - 2009	4,38	4,00	1,58	0,58	1,58	1,49	0,62	0,22
	1997 - 2008	1,21	1,03	0,89	0,63	1,78	1,24	0,67	0,28
	1997 - 2009	3,63	3,30	1,35	0,62	1,83	1,47	0,66	0,27
BS	2002 - 2008	1,19	1,19	0,96	0,59	1,35	1,08	0,45	0,39
	2002 - 2009	4,28	4,15	2,24	0,67	1,59	1,37	0,46	0,37
SKEP	2002 - 2008	1,17	1,08	0,94	0,70	1,53	1,14	0,53	0,11
	2002 - 2009	4,38	4,09	2,07	0,71	1,70	1,43	0,49	0,11
	1997 - 2008	1,08	1,19	0,92	0,86	1,98	1,46	0,74	0,31
	1997 - 2009	3,61	3,43	1,71	0,86	2,04	1,60	0,71	0,30
EC	2002 - 2008	1,19	1,21	1,05	0,50	1,65	1,17	0,47	0,31
	2002 - 2009	4,25	3,95	1,84	0,49	1,76	1,48	0,45	0,29
IMF	2002 - 2008	1,14	1,19	0,99	0,67	1,58	1,57	0,89	0,22
	2002 - 2009	4,14	4,22	2,03	1,26	1,57	1,69	0,85	0,25

Tabela 13: Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij - nadaljevanje

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
Standardizirana povprečna absolutna napaka, stdMAE									
UMAR	2000 - 2008	0,89	0,78	0,59	0,33	0,58	0,46	0,25	0,09
	2002 - 2009	0,57	0,51	0,26	0,10	0,58	0,53	0,22	0,08
	1997 - 2008	1,03	0,86	0,68	0,46	0,55	0,38	0,21	0,08
	1997 - 2009	0,57	0,50	0,28	0,14	0,52	0,40	0,19	0,07
BS	2002 - 2008	0,82	0,80	0,61	0,39	0,57	0,44	0,17	0,21
	2002 - 2009	0,55	0,53	0,32	0,13	0,62	0,50	0,16	0,17
SKEP	2002 - 2008	0,80	0,72	0,61	0,46	0,64	0,49	0,22	0,05
	2002 - 2009	0,55	0,51	0,31	0,14	0,64	0,53	0,18	0,04
	1997 - 2008	0,90	0,95	0,92	0,65	0,66	0,45	0,25	0,06
	1997 - 2009	0,54	0,54	0,32	0,20	0,62	0,45	0,21	0,07
EC	2002 - 2008	0,80	0,82	0,69	0,32	0,76	0,56	0,15	0,12
	2002 - 2009	0,54	0,52	0,30	0,09	0,72	0,59	0,12	0,09
IMF	2002 - 2008	0,77	0,79	0,68	0,44	0,70	0,65	0,34	0,10
	2002 - 2009	0,52	0,53	0,32	0,20	0,62	0,64	0,28	0,10
Standardiziran koren povprečne kvadratne napake, stdRMSE									
UMAR	2000 - 2008	1,02	0,88	0,69	0,46	0,77	0,60	0,34	0,12
	2002 - 2009	1,00	0,91	0,36	0,13	0,74	0,70	0,29	0,10
	1997 - 2008	1,15	0,98	0,84	0,60	0,73	0,51	0,27	0,11
	1997 - 2009	1,05	0,96	0,39	0,18	0,67	0,54	0,24	0,10
BS	2002 - 2008	0,93	0,92	0,75	0,46	0,78	0,62	0,26	0,22
	2002 - 2009	0,98	0,95	0,51	0,15	0,80	0,69	0,23	0,19
SKEP	2002 - 2008	0,91	0,84	0,74	0,54	0,81	0,61	0,28	0,06
	2002 - 2009	1,00	0,93	0,47	0,16	0,79	0,67	0,23	0,05
	1997 - 2008	1,03	1,14	0,87	0,82	0,81	0,60	0,30	0,13
	1997 - 2009	1,05	1,00	0,50	0,25	0,75	0,59	0,26	0,11
EC	2002 - 2008	0,92	0,94	0,82	0,39	0,89	0,63	0,26	0,17
	2002 - 2009	0,97	0,90	0,42	0,11	0,83	0,70	0,21	0,14
IMF	2002 - 2008	0,89	0,93	0,77	0,52	0,84	0,83	0,48	0,12
	2002 - 2009	0,94	0,96	0,46	0,29	0,73	0,79	0,40	0,12

Opomba: Ker analiza uspešnosti napovedi pri BDP temelji na prvi objavi četrletnih statističnih podatkov in ne na kasnejših revidiranih (letnih) podatkih, ti izračuni predstavljajo zadnjo oceno uspešnosti. Nova ocena uspešnosti bo tako izdelana spomladi 2011 (za leto 2010 oz. za obdobje 1997-2010).

Oznake: Negativne vrednosti pomenijo podcenitev, pozitivne vrednosti precenitev.

PNt+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto
JNt+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto
PNt - Pomladanska napoved za tekoče leto
JNt - Jesenska napoved za tekoče leto

Vir podatkov:
Pomladanska, Jesenska napoved gospodarskih gibanj (marec, september). Ljubljana, UMAR.
Poročilo o cenovni stabilnosti (marec, september). Ljubljana, BS.
Konjunkturna gibanja (maj, november). Ljubljana, GZS, SKEP.
Spring Economic Forecast, Autumn Economic Forecast (april, oktober). EC.
World Economic Outlook (april, oktober). Washington, IMF.

**jesenska napoved
gospodarskih gibanj 2010**